

Dežela:
nevarno
nategovanje
vrvi...

SANDOR TENCE

Na sledi storilcem atentata pri Sv. Ivanu?

TRST - Preiskavi, ki ju vodita sodnika Guido Salvini in Felice Casson o strategiji napetosti v sosedstvih in sedemdesetih letih sta delno osvetlili tudi ozadje spodletelega atentata na slovensko solo pri Sv. Ivanu v Trstu. Kaže, da je nekdanji vodja neofasistične skupine Ordine nuovo iz Mester Martino Siciliano, ki že nekaj let sodeluje s pravico, priznal soudeležbo pri atentatu.

Na 3. strani

Na Dan mrtvih mrtvi v Libanonu

DAMASK, JERUZALEM - Niti na Dan mrtvih ni orožja na Bliznjem vzhodu mirovalo. Medtem ko so pri Damasku pokopali ubitega vodjo palestinske islamske integralistične organizacije Fathija

Skakija, so v južnem Libanonu siiti napadli vojske proizraelske vojske in dva vojaka ubili, medtem ko jih je bilo sedem ranjenih. V Cisjordaniji so neznanci hudo ranili izraelskega kolona.

Na 13. strani

PO 4 LETIH VOJNE / USPEH PRITISKOV AMERIŠKE DIPLOMACIJE

Končno so se začela pogajanja za mir v Bosni

Izetbegović, Milošević in Tudjman za pogajalsko mizo

DAYTON - Stiri leta vojne, več kot 200 tisoč mrtvih, dva milijona beguncev, lagerji, množični poboji, etnično čiščenje, nepopolno razdejano in trpljenje: to je pošastni obračun tragedije, ki se morda blizu koncu. Sinoci so namreč v strogo zavarovanem ameriskem letalskem oporišču Dayton v Ohiju končno sedli za pogajalsko mizo predsedniki Bosne Izetbegović, Srbije Milošević in Hrvaske Tudjman.

Zasluga za začetek pogajanj gre v prvi vrsti ameriskemu diplomatu Holbrook, ki pa predvideva zelo trda pogajanja, saj so se v zadnjih dneh pred srečanjem v Daytonu stali sprtih strani znatno oddaljila od izhodišč, ki so jih že dosegli pred nekaj tedni.

Na 12. strani

Dan mrtvih so še zlasti občuteno proslavili v Sarajevu in v vseh mestih, ki jih je prizadela vojna v nekdanji Jugoslaviji

Na pokopališčih spomin na mrtve

TRST, GORICA - Bledi jesenski sončni zarki so včeraj pospremili ljudi na pokopališča, kjer so se ob Dnevu mrtvih spomnili svojih dragih. Ob grobovih v mestih in po vaseh se je zbralo na tisoče ljudi. Številne so bile tudi spominske svečanosti, ki so jih ob spomenikih padlim v narodnoosvobodilni vojni in ob obeležjih priredila slovenska društva in organizacije. Pevski zbori so zapeli junakom v spomin, ljudje so se jim poklonili z minuto spostljive tišine.

Na 6. in 11. strani

Vsaki deželi njeno igralnico

RIM - Ali bo vsaka italijanska dežela dobila svojo igralnico? Možnost je postala konkretna, saj je proračunska komisija senata odobrila popravek v tem smislu k zakonskemu odloku, ki spremlja finančni zakon. Ukrep naj bi omogočil, da bi se v državne blagajne steklo nekaj stotin prepotrebni milijard, da bi vsaj delno sanirale državni primanjkljaj.

Zupani občin, ki se že leta potegujejo za odprtje igralnic, so vest sprejeli naravnost z navdušenjem. V naši deželi kandidirata za igralnico Gračez in Lignano Sabbiadoro.

Na 2. strani

ITALIJANSKA POLITIKA

Antonio Di Pietro naj bi snoval lastno stranko skupaj s Pivettijevo

RIM - Antonio Di Pietro se je baje odločil, da tudi osebno stopi v politično areno. Tako je novinarjem povedal voditelj Zelenih Carlo Ripa di Meana, ki je dodal, da bo bivši sodnik oblikoval lastno stranko skupaj s predsednico poslanske zbornice Irene Pivetti.

O morebitni Di Pietrovi opredelitvi za politiko se govori, od kar je sodnik zapustil sodstvo. Ali se je tokrat res odločil? Najbrž bo za dokončni odgovor treba počakati se nekaj tednov. Irene Pivetti ni hotela komentirati novice in tudi Di Pietro se včeraj ni oglašil. Zato pa je tajnik liberalnih federalistov Umberto Giovine zagotavljal, da se Di Pietro ne bo angaziral v politiki, kot naj bi mu zaupal pred odhodom v Južno Ameriko. Tajnik Ljudske stranke Gerardo Bianco pa je Di Pietra posvaril, naj ne

ustvarja nekega osebne-gibanja, ki bi lahko bilo škodljivo, kajti »italijanska politična scena ne potrebuje dodatnih subjektov, ki bi prispevali k razcepljenosti, ampak agregacijo«.

Di Pietro, kot je pokazala raziskava SWG, je se vedno zelo popularen, saj ga podpira okoli 70 odstotkov anketiranih.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Skupina SKP v skupščini KGS

Stranka komunistične prenovе napoveduje ustanovitev lastne svetovalske skupine v skupščini Kraske gorske skupnosti.

Stran 7

Dolga noč na goriški občini

Goriški občinski svetovanci so noč prebedeli ob razburilni razpravi o financerski soli: večina se je opredelila za gradnjo na letališču, opozicija pa napoveduje prizive.

Stran 10

Bes separatistov v Quebecu

Na ulicah Montreala se je odigral epilog za las spodletelega referenduma o ločitvi Quebeca od Kanade.

Stran 13

Z bombo proti opoziciji

V eksploziji podtaknjene bombe, ki je razdejala sedež kartela opozicijskih strank bagdadskega režima, je izgubilo življenje vsaj 25 oseb.

Stran 13

Uto Ughi v Verdiju

Za začetek jesenske sezone Občinskega gledališča Verdi je v Dvorani Tripovich nastopil sloviti violonist Uto Ughi.

Stran 15

PRIMORSKI DNEVNIK

Zaskrbljenost in poziv vodstva FILIS CGIL

Pokrajinsko vodstvo sindikata FILIS CGIL je na svoji zadnji seji obravnavalo hudo krizo, ki je zajela na splošno svet informacije in ki ima v našem mestu hude posledice za zaposlitveno raven tiskarjev in casni karjev. Tehnološki napredek in masovna uvedba informatičnih sistemov sta v zadnjih letih že povzročila izgubo kakih sto delovnih mest med uslužbenci Piccola in Primorskega dnevnika, da ne stejemo zaprtja najprej dnevnika Trieste Oggi in nato La Cronaca, položaj pa se je po oceni sindikata se poslabšal po podrazitvi papirja in preusmeritvi reklami od casopisov na televizijo.

Glede Primorskega dnevnika pa je vodstvo FILIS CGIL mnenja, da je problem, mimo krize sektorja, politične narave, v kolikor je

treba spoštovati zakon, ki jamci prisotnost dnevnika manjšine; prav zato se morajo vse politične in družbene sile mesta, italijanske in slovenske, ob premostitvi strankarskih interesov angazirati za nadaljnji obstoj Primorskega dnevnika kot jamstva demokracije in resničnega pluralizma informacije. V tem okviru sindikat izreka solidarnost tudi novinarjem tako Piccola kot našega dnevnika. Prav tako sindikat zavrača uporabo tako imenovanih servisnih agencij, ki prodajajo že pripravljene strani, saj bi to pomenilo nadaljnji korak nazaj v svobodi in avtonomiji informacije ter bi ustvarilo pogoje za narascanje brezposelnosti in, po drugi strani, za sirjenje dela na črno, nestalnega in podplačanega, je rečeno v sindikalnem sporočilu.

Sloga: Ne moremo si predstavljati našega širokega delovanja brez odjeka v Primorskem

Na torkovi predstavitvi Sloginih odbojarskih ekip je tajnik Sloge Ivan Peterlin podal tudi solidarnostno izjavo Sportnega združenja Sloge, ki zadeva težave, v katere je zasel Primorski dnevnik.

»Vsem težavam, s katerimi so se v zadnjem obdobju že srečevali mediji na našem področju, je treba zdaj dodati še hudo krizo, v katero je zasel Primorski dnevnik. Med drugimi restriktivnimi ukrepi se napoveduje tudi likvidacija ponedeljkove številke, za katero vemo, da sloni v glavnem na sportni tematiki. Izražamo naso solidarnost vsem novinarskim kolektivom, posebno tenkočutni pa smo seveda do problematike Primorskega dnevnika, ki ga imamo za "našega" in zato pozivamo vse merodajne kroge, naj najdejo ustrezne rešitve. Ne moremo si predstavljati našega širokega delovanja brez ustreznega odjeka v dnevniku. Brez odmevnosti smo nekako sami. In tega nečemo!«

Gornjo rubriko ureja sindikalni odbor novinarjev Primorskega dnevnika

RIM / POLITIČNA SCENA

Antonio Di Pietro kmalu v areni?

Bivši sodnik je še vedno zelo popularen »Prodijska stranka« na sedmem mestu

RIM - Ali bo tudi bivši sodnik Antonio Di Pietro stopil v politično areno in skupno s predsednico poslanske zbornice ustanovil lastno stranko? Tako trdi lider Zelenih Ripa di Meana, ki naj bi mu Di Pietro zaupal, da bo v nekaj tednih ta sklep tudi javno napovedal. Di Pietro se o tem vprašanju še ni oglasil, očitno pa je, da lahko računa na svojo veliko popularnost. Po raziskavi, ki jo je za Panorama pripravila trzaska SWG, je Di Pietro najpopularnejši lider, saj mu zaupa okoli 70 odstotkov italijanskih volilcev. Sledi mu predsednik republike Scalfaro, ki je kljub upadu priljubljenosti dobil 48 odstotkov, tretje mesto si delita Lamberto Dini in Francesco Cossiga s 46 odstotki. Sledijo Fini (41%), Prodi (40%), D'Alema (35%), Berlusconi (34%) in Bossi (24%).

Drugo presenečenje raziskave SWG je dejstvo, da se »Prodijska stranka«, čeprav ne obstaja, uvršča na sedmo mesto med italijanskimi političnimi formacijami. Tako izhaja iz javnomnenjske raziskave, ki jo je za milanski tednik Panorama pripravila trzaska SWG.

Po podatkih raziskave, ki je bila opravljena 30. oktobra, Demokratska stranka leve ohranja prvo mesto. Zbrala bi 24 odstotkov glasov. Na drugem mestu je Berlusconijska Forza Italia z 21 odstotki (v primerjavi s septembrom je izgubila točko), na tretjem mestu pa Nacionalno zavezništvo s 16,5 odstotka in z

narasčajočo priljubljenostjo. Četrta je Stranka komunistične prenove (7,5 odstotka), medtem ko si peto in šesto mesto delita Ljudska stranka in Severna liga. Na sedmem mestu je morebitna »Prodijska stranka« s 5,5 odstotka. Raziskovalci pojasnjujejo, da so se anketirani izrekli za stranko, ki je ni, ker so vpraševali, za katero skupino bi ljudje radi glasovali in niso navedli strank, ki nastopajo na politični sceni.

Po tej raziskavi bi vse ostale stranke imele manj kot 2 odstotka glasov. Sestev glasov kaže, da imata leva sredina in Kartel svobosčin enako število glasov (vsak po 41 odstotkov). Odločilnega pomena bi bili zato glasovi severne lige in SKP.

Antonio Di Pietro (foto AP)

RIM / ZAKONSKI PREDLOG POSLANKE KDC

Zdravnike strožje nadzirati

Zaradi zgrešene transfuzije v smrt - Ni bil rak, ampak... gaza

RIM - Ena zenska je umrla zaradi napadne transfuzije, drugi je pretila ta nevarnost, ker so ji pustili v trebuhu gazo, a se bi lahko nastevali. Nic cudnega torej, da je poslanka Kršcansko-demokratskega centra Maretta Scoca vložila zakonski predlog, po katerem bi morali v zasebnih klinikah in ambulantah uvesti strog nadzor nad osebjem.

Poslanka se je za to odločila po skandalu, ki je izbruhnil v neki privatni kliniki na severu, kjer so bili zaposleni lažni zdravniki. V zdravstvenih domovih naj bi javno izpostavili habilitacijske diplome vseh uslužbencev, pristojnim oblastem vsak mesec posiljali seznam zdravnikov, ki so v njih časno zaposleni, zdravnikom pa zaukazali, da na receptih navedejo podatke o vpisu v zdravniško zbornico. »Zakaj morajo samo gostinci javno ra-

zobesiti potrdilo o dovoljenju za opravljanje poklica, zakaj to ni obvezno tudi za zdravnike,« se vprašuje poslanka.

V genovski bolnišnici je v torek umrla 43-letna bivša bolnicarka Cesarina Dani, ki so jo zaradi virusnega obolenja jeter podvrgli transfuziji, a ji namesto s krvno skupino A postregli s skupino 0. Uvedli so seveda preiskavo, obtožnica navaja nenameren umor, Cesarinijeve pa ne bodo obudili k življenju. Taki usodi je na srco ušla 29-letna Vittoria Bagorda, ki je imela hude bolečine v trebuhu in so ji zdravniki v Brindisiu nazadnje povedali, da ima raka. Pa ni bilo tako: ko so jo operirali, so ugotovili, da ni slo za novotvorbo, ampak za dvometrsko gazo, ki so jo pozabili sest mesecev prej v trebušni votlini drugi zdravniki med carskim rezom.

Finančni zakon povzroča polemike

RIM - medtem ko pristojne senatne komisije nadaljujejo z razpravo o finančnem zakonu in državnem proračunu, se je med strankami spet zaostri la dialektika. Polemiko je izzval predsednik Forza Italia Silvio Berlusconi, ki je spet bolj tog glede finančnega zakona. Poudaril je, da mora za odobritev proračuna skrbeti večina, medtem ko bo Kartel v opoziciji. Njegov sodelavec in bivši glasnik Antonio Tajani pa je takoj dodal, da ne bi bilo nič dramatičnega, če finančni zakon ne bi bil sprejet, češ da ni dovolj strog in ne pelje Italije v Evropo.

Berlusconi je takoj odgovoril predsednik progresistične skupine v senatu Cesare Salvi, po katerem je Berlusconijsvo stališče »neodgovorno«, saj naj bi oskodovalo lito. »Na ta način Berlusconi lahko tako oskoduje italijansko gospodarst-

vo, da bodo ob koncu leta potrebni dodatni ukrepi,« je dejal Salvi in apeliral na »trezne sile Kartela« naj se javno ogradijo od predsednika Forza Italia.

Finančni zakon povzroča v Kartelu precej hude krvi. Voditelj Kršcanskega demokratskega centra Pierferdinando Casini je v intervjuju za Mixer izjavil, da je finančni zakon slab in ga je treba izboljšati. KDC pa ga je pripravljen podpreti, če bodo sprejeti nekateri popravki. Dodal je, da ne sprejema sedanjega togega Berlusconijskega stališča, ki ga je sicer pripisal predvsem taktičnemu pristopu. »Vendar to ne bo dokončno stališče, saj je Berlusconi trezen človek,« je dejal Casini.

Kartel bo usklajeval stališča o finančnem zakonu na srečanju, ki je napovedano za torek.

Obnovitev uprav v 140 občinah

RIM - Nad milijon italijanskih volilcev bo moralo 19. novembra na volišca. Obnoviti morajo 140 občinskih uprav in svetov. Med temi ni nobenega pokrajinskega glavnega mesta, od 140 občin jih samo 25 ima več kot 15.000 prebivalcev in samo v teh bodo volili župana v dveh volilnih krogih. Občine, v katerih bodo obnavljali uprave, so precej enakomerno porazdeljene po državnem ozemlju.

NEAPELJ IN MILAN NA ZADNJIH MESTIH LESTVICE

V Arezzu in Bologni najbolj varni pred onesnaženjem

RIM - Arezzo in Bologna sta med italijanskimi mesti tisti, v katerih je kvaliteta življenja iz vidika varstva okolja najvišja, medtem ko je ta kvaliteta najnižja v Neaplju in Milanu. Tako izhaja iz lestvice, ki jo je izdelala Zveza za okolje (Legambiente) na osnovi raziskave, ki je zajela 95 italijanskih mest. Raziskava je upoštevala predvsem tri parametre: pritisk na okolje (porabo vode, goriva in elektrike ter proizvodnje odpadkov), kvaliteto fizičnega okolja (onesnaženje, hrup, zelenje) in raven politike za okolje (diferencirano zbiranje odpadkov, javni prevozi, nadzorstvo nad kvaliteto zraka in vode in nad hrupom).

Kot rečeno, je Arezzo na tej lestvici na prvem mestu, zelo dobro pa se je obnesla Bologna, ki je z drugim mestom edino veliko italijansko mesto na vrhu lestvice, saj so drugače med prvimi deseti samo mesta z manj kot 200 tisoč prebivalci. Omeniti velja tudi, da gre z izjemo Matere za me-

sta severne in srednje Italije.

Na repu lestvice pa poleg Neaplja in Milana najdemo skoraj vsa večja mesta, z izjemo Genove (na 29. mestu) in Rima (na 39. mestu).

Poglejmo torej, kaksna le lestvica italijanskih mest, v katerih je varstvo okolja najbolj učinkovito. Na prvem mestu je, kot rečeno, Arezzo, na drugem Bologna, sledijo pa Bocen, Mantova, Cremona, Matera, Modena, Piacenza, Forlì, Ferrara, Grosseto, Nuoro, Rieti, Perugia, Benetke, Varese, Parma, Cuneo, Prato in Foggia. Od repa navzgor pa je lestvica sledeča: Neapelj, Milan, Cagliari, Reggio Calabria, Palermo, La Spezia, Vercelli, Siracusa, Lecce, L'Aquila, Imperia, Salerno, Frosinone, BAari, Catania, Aosta, Taranto, Crotone, Turin in Brindisi.

Z vidika kvalitete življenja v mestih bo morda prinesel pomemben delež zakon proti hrupu, ki je bil prav včeraj objavljen v uradnem listu in ki bo stopil v veljavo s 1. januarjem prihodnje-

ga leta. Ze lansko poročilo Evropske agencije za okolje je pokazalo, da polovica italijanskega prebivalstva živi v okolju, kjer hrup presega 55 decibelov (najbolj hrupno italijansko mesto je Siracusa s 78, 2 db), medtem ko je raziskava Zveze za okolje ugotovila, da je samo 35 od 95 italijanskih mest uvedlo merjenje hrupa.

Novi zakon med drugim nalaga pripravo »mape virov hrupa«, ki jih deli v fiksne (industrije, delovisca itd.) in premične (promet), vsebuje določbe za prevcncijo in saniranje ter določa stroge kazni za kršitelje. Država, dezele, pokrajine in občine bodo imele na tem področju vsaka svoje kompetence kot »stražarji« hrupa. Država bo morala določiti splosne kriterije za produkcijo aparatov, ki so vir hrupa (na primer za alarmne sisteme za avtomobile) ter postaviti meje hrupa, ki jih je treba spoštovati v raznih delovnih in drugih okoljih. Dezele in občine pa bodo morale sprožiti konkretne načrte za omejevanje hrupa.

KAJ MENIJO ŽUPANI ZINTERESIRANIH OBČIN

Igralnice kot sredstvo za saniranje državne bilance?

V FJK se za igralnico potegujeta Gradež in Lignano

RIM - Igralnice kot sredstvo za saniranje državnih bilanc? Po loteriji »Drgni in zmagaj«, ki je služila za financiranje pobud v korist zaposlovanja, bi sedaj utegnili dovoliti odprtje novih igralnic po vsej državi - eno v vsaki deželi - da bi zmanjšali državni deficit. V proračunski komisiji senata so v ponedeljek zvečer odobrili amandma k zakonskemu odloku, ki spremlja finančni zakon, po katerem je možno odprtje novih igralnic.

Ukrep bosta seveda morala odobriti oba doma parlamenta, že sedaj pa je sklep proračunske komisije izzval močne reakcije. Komentari neposredno zainteresiranih, se pravi občin, ki so že od nekdaj postavile svojo kandidaturu za odprtje novih igralnic, so skoraj soglasno pozitivni, če ne celo navdušeni. Zainteresirane občine so se že pred časom združile v posebno združenje Anit (italijanska kratica za Vsedržavno združenje za pospešitev turizma), katerega predstavniki vsekakor opozarjajo pred pretiranim optimizmom. Čez mesec dni se bodo zainteresirani župani zbrali v Taormini, da bi preverili, ali je bila igralnicam res prizgana zelena luč, oziroma da bi se dogovorili o nadaljnjih

akcijah v podporo zahtevi po sprostitvi obstoječe zakonodaje glede hazardnih iger.

Med najbolj previdnimi v svojih ocenah je prav župan Taormine Mario Bolognari, ki je bil doslej med najbolj odločnimi nasprotniki sedanjega monopola starih obstoječih italijanskih igralnic - v Saint Vincentu, San Remu, Benetkah in Campioneju - in ki zahteva, da bi ru letke in zelene mize lahko preselili tudi na Jug. Previden je tudi župan Viareggia Marco Costa, ki opozarja, da igralnice prinasajo sicer denar, pa tudi probleme, kot na primer mali kriminal in oderustvo. Sicer pa je Viareggio semo eden od krajev Toskane, ki se potegujejo za igralnico: v igri sta namreč tudi Montecatini in Bagni di Lucca. Župan slednjega kraja Stefano Balleri pravi, da imajo v drugih dveh krajih že dovolj turistov in gneče in bi zato morali dati prednost bolj »mirnim« občinam.

V Furlaniji-Juljski krajini kandidirata za igralnico Gradež in Lignano SABBIA-doro, toda brez polemik, nasprotno. Župana obeh krajev sta se že dogovorila, da bi bila igralnica v Gradežu odprta pozimi, v Lignano pa poleti.

DANES
V OSPREDJU

Ordine nuovo iz Mester za atentatom na slovensko osnovno šolo pri Sv. Ivanu?

TRST - Po 26 letih si resnica končno utira postopno pot. Pocasi, vzporedno s siršo preiskavo o pokolu v Kmečki banki na Trgu Fontana v Milanu in s strategijo napetosti ob koncu šestdesetih ter v začetku sedemdesetih let, pronica na dan tudi dejanski okvir atentatov v Trstu, ki le za las niso zahtevali človeških žrtev, vendar so bili sestavni del strategije terorja, ki je težila k premikanju težišča italijanske politike na desno. Izsledki, do katerih prihajajo preiskovalci po več kot dveh desetletjih, potrjujejo analize iz časov, ko so na italijanskih ulicah in vlakih pokale bombe. Strategija je bila v glavnih obrisih poznana, toda izsledki teh let dokazujejo, da tedanje domneve niso bile iz trte izvite. In postopno prihajajo na dan tudi imena krivcev.

V strategiji napetosti, ki je pomerila demokratični državi naravnost v srce, sta bila Milan in Padova glavni središči prevratništva (mozgani celotnega načrta pa najbrž v Rimu), a tudi Trst ni imel tako obrobne vloge. Zaradi mejne lege, napetosti s sosednjo Jugoslavijo, ki jo je skrajna desnica skušala zaostrovati ob vsaki priložnosti, pa tudi zaradi razvejane prisotnosti tajne strukture Gladio (njeno je bilo skrivališče orožja in razstreliva, ki so ga našli v jami pri Nabrežini), je Trst, ki je bil tudi krizišče ustaskih in cetniskih poti (smrt dveh ustaskih teroristov, ki sta pripravljala bombo, dejavnost bivšega nekdanj vplivnega člana srbske pravoslavne skupnosti Vurdelje itd), bil eden od členov strategije. »Crni koledar« s šestdesetih in sedemdesetih let beleži kopico primerov fašističnega nasilja in pouličnih izgrediv. Izstopajo pa trije. Prvi dogodek je spodletel bombni atentat na slovensko osnovno šolo pri Sv. Ivanu (peklenski stroj so

odkrili 4. oktobra 1969), drugi dogodek je bombni atentat na slovensko učiteljske pri Sv. Ivanu (bombna eksplozija je v poznih večernih urah močno poškodovala vhod v televadnico), tretji je poskus ugrabitve letala na deželnem letališču v Ronkah. K temu je treba dodati se atentat pri Petovljah, kjer je bombna eksplozija leta 1972 ubila tri karabinerje.

Bombna atentata na slovenski soli pri Sv. Ivanu sta po tolikih letih pocasi tonila v pozabo, saj se trzaski preiskovalci niso več ukvarjali z ne povsem raziskanimi dogodoma. Preiskavo o bombnem atentatu iz leta 1969 so dejansko končali leta 1974, ko je bil na osnovi ne zelo prepričljivih dokazov obsojen na pet let zapora na nepristevni neofasist Antonio Severi. Storilcev, niti domnevnih, atentata iz leta 1974 niso nikoli odkrili.

Zakaj? Resnica je delno prišla na dan v gradivu, ki ga je zbral v zadnjih letih milanski preiskovalni sodnik Guido Salvini, ki je »podejaval« od kolega Gerarda D'Ambrosia preiskavo o pokolu na Trgu Fontana. V arhivih bivše obveščevalne službe Sid je Salvini odkril, da je vodstvo obveščevalne službe poseglo, da bi preusmerilo preiskavo o bombnem atentatu leta 1974. Trzasko obveščevalno središče je tedaj poslalo vodstvu službe poročilo, v katerem je poudarjalo, da so »storilci atentata v desničarskih izvenparlamentarnih skupinah«. Toda posegel je general Gianadelio Maletti, ki je tedaj vodil odsek D (ukvarjal se je z notranjepolitičnimi problemi) in obsojen na pet let zapora na nepristevni neofasist Antonio Severi. Storilcev, niti domnevnih, atentata iz leta 1974 niso nikoli odkrili.

Preiskavo o atentatu iz leta 1974 je ustavil vrh obveščevalne službe. Očitno je torej, da je atentat sodil v okvir strategije napetosti, obenem pa je vrh obveščevalne službe načrtno preusmeril preiskavo. Kot je ugotovil sodnik Salvini, bi v tem primeru težko govorili samo o epizodičnem preusmerjanju preiskave. Očitno je, da je vrh preiskovalne službe načrtno in v okviru organskega premišljenega načrta zavrl iskanje storilcev trzaskega atentata.

Kolikor je doslej znano, v prvem delu gradiva, ki ga je sodnik Salvini izročil dvodomni parlamentarni komisiji, ki se ukvarja s pokoli, ni bil omenjen atentat iz leta 1969. Tedaj so preiskovalci na zidu za osnovno šolo odkrili pekleni stroj s petiki kilogrami razstreliva, ki je bil tempiran z budilko znamke Rhula in z dvema baterijama. Kaže, da bomba ni eksplodirala, ker sta zaradi nočne vlage odpovedali bateriji. Nekaj resnice je pronicnilo po naključju na dan v sporu, ki se je vnel med milanskim sodnikom Guidom Salviniem in njegovim beneskim kolegom Felicem Cassonom, ki raziskuje zadevo Gladio in vpletenost obveščevalnih služb v strategijo napetosti. Casson je po naključju odkril, da je v zadnjih letih vojaska obveščevalna služba Sismi finančno podpirala Martina Siciliana, ki je v sedemdesetih letih imel pomembno vlogo v neofasistični organizaciji ordine nuovo in ki je bil povezan s padovansko crno celico Franca Frede in Giovannija Venture. Casson je posumil, da

gre za nov poskus iztirjevanja preiskave in nedovoljenega kritja enega od protagonistov prevratniške dejavnosti sedemdesetih let. Zacel je preiskavo in novica je prišla na uho novinarjem. Kaze pa, da se je Martino Siciliano tudi s posredovanjem sodnika Salvini odločil za sodelovanje s pravico. Salvini, ki je takoj po objavi novice izjavil, da je beneski kolega tokrat ustrelil kozla, je v torek poslal

tihi let Delfo Zorzi. Če so novice, ki so pronicnile skozi zid uradne molcečnosti, resnične, potrjujejo domneve, ki jih je pred več kot dvajsetimi leti v svojih člankih za Primorski dnevnik in revijo Dan nakazal novinar Stojan Spetič. Do tu nepotrjene novice, ki so pocasi in skoraj po naključju pricurlyale na dan. Najbrž bo treba počakati na zaključek Salvinijeve preiskave, preden bodo gradivo zna-

no v celoti in preden bo jasno, kaj vsega je Siciliano povedal o bombnem atentatu in o povezavah s trzaskimi neofasističnimi krogi, zaradi katerega je odsedel nekaj let v jeci nepristevni trzaski neofasist Antonio Severi, ki je po obsodbi zginil s trzaskega prizorišča.

Na procesu proti Severiju je tedaj javni tožilec D'Onofrio povedal, da so se več ali manj znani fasisti sklicevali na alibi, da so bili večer pred atentatom na sedzu MSI. Samo Severi ni zdržal pri tej trditvi in zacel govoriti. Preden je prisel v roke policiji, pa je Severi preživel podru-go leto v Nemčiji, od koder se je vrnil dobesedno

Ob naslovu naslovna stran PD 28. aprila 1974; v sredini Antonio Severi; spodaj neofasistični manifestanti na trzaskih ulicah

teroriziran. Najprej je iz emilijske umobolnice pisal trzaskim sodnikom in jim obljubljal popolno izvoved, ko pa so ga prepeljali v Trst je bil pod pritiskom celo v jeci, saj sploh ni hotel spregovoriti s preiskovalci, ampak je s slamnjače, na kateri je ležal ovit v odejo, samo hropel »Bojim se, bojim se«. Ali Sicilianu grozijo isti krogi, ki so pred dvajsetimi leti ustražovali slabomnega Severija?

Bombo na obzidju za svetoivansko soli so preiskovalci odkrili v dnehi, ko je bila napetost v Trstu na visku zaradi obiska tedanjega predsednika republike Giuseppeja Saragata v Jugoslaviji. Cilj atentata je bil zelo verjetno še zaostri napetost na meji in krepko poslabšati odnose med državama, kar bi lahko imelo hude posledice.

Izsledki poznejših preiskav pa kažejo tudi, da je bomba v Trstu neke vrste vezni člen med atentati na vlake v poletju 1969 in pokolom v Kmečki banki na Trgu Fontana. Za atentate na vlake so se neofasistični teroristi poslužili razstreliva, ki so ga skrili v plastične vreče in tempirali z budilkami znamke Rhula ter z baterijami. V trzaskem primeru so se poslužili istega sistema za tempiranje, toda eksploziv so dali v kovinski posodo, da bi povečali njegovo rušilno moč. Podobno kot v primeru bombe na Trgu Fontana in v atentatih, ki so istega 12. decembra 1969 povzročili veliko preplaha v Rimu. Toda trzaska izkušnja (odpovedale so baterije) je pokazala, da enostavni sistem tempiranja z budilko in baterijami ni zanesljiv. Zaradi tega je crna celica iz Veneta zacela kupovati zanesljivejše naprave za tempiranje.

Resnica pocasi pronica na dan. Toda kako nezazeljena in nekaterim krogom se zelo nevarna je ta resnica dokazujejo besede sodnika Guida Salvinija, ki pravi, da Martino Siciliano tvega življenje, ker je zacel sodelovati s pravico. Sest let po padcu Berlinskega zidu in po zrušenju vzhodnega realsocialističnega bloka v Italiji se ni bila zrušena moč Gladia in tistih, ki so se ga posluževali. Strategija napetosti je bila vsaj v glavnih potezah razkrinkana, toda storilci, predvsem pa tisti, ki so jo za kulisami snovili, sploh niso bili se razkrinkani in kaznovani. Do kdaj se tako?

Vojmir Tavčar

DEVET DNI PO POZIVU FAŠISTA ALMIRANTEJA K FIZIČNEMU OBRAČUNU S SLOVENCMI

Fašistična bomba na slovensko šolo

Ob 21.45 sta eksplodirala 2 kilograma eksploziva v veži šolskega poslopja v Ulici Caravaggio pri Sv. Ivanu - Ogromna materialna škoda - Na srečo podli atentat ni povzročil človeških žrtev, ker sinoči po golem naključju telovadnica ni bila zasedena - Policija zaslišuje večje število osumilencev

Ogorčenje javnega mnenja

Izjava SKGZ

Izjava KD

Izjava PSI

VELIKA MNOŽICA PRICAKALA JETNIKE PRED ZAPOROM CAXIAS

Novi portugalski vojaški režim osvobodil prve politične jetnike

General Spínola na sestanku s predstavniki tiska zagotovil popolno svobodo izhajanja za vse časopise in odpravo cenzure - Osvobodilna gibanja zahtevajo neodvisnost za Angolo, Mozambik in Gvinejo

G L O S A

Od Gaja do Tudjmana

JOZE PIRJEVEC

»Gorje narodom, ki imajo taksne voditelje«, je zapisal neki visoki habsburški funcionar, ko je Ljudevit Gaj po revoluciji leta 1848-49 iz finančnih razlogov tajno stopil v službo dunajske vlade. Treba je priznati, da hrvaški narod, začensi z ustanoviteljem ilirizma pa vse do nasih dni, ni imel velike sreče s svojimi političnimi liderji. Pomislimo samo na ustanovitelja Stranke prava, Kvaternika in Starčevića, od katerih je bil prvi zaletavi spletkar, drugi pa fanatičen nacionalist s poudarjeno protisrbsko nastrojeno stjo. O Josipu Franku, tem rabiatnem sovinitu, ni da bi govorili, pa tudi o Stjepanu Radiću, karizmatičnem voditelju Hrvaske kmečke stranke, kljub vsem spoštovanju do njegovih pacifističnih idej ni mogoče reči dosti dobrega. Bil je politik brez smisla za osnovno umetnost politične obrti, za umetnost možnega, vedno pripravljen reči vse, kar mu je padlo na misel, ne glede na to, ali je bilo primerno ali ne. Bil je avanturist, ki ni znal preceniti razmerja sil tako na notranjem kot na zunanje-političnem polju, in je to svojo hibo placal z življenjem, obenem pa je svojo stranko pahnil v slepo ulico, iz katere ni našla izhoda. Vladko Maček, njegov naslednik, je bil po svoje

hrabra pa tudi blede figura: hraber v neprimernem času, omahljiv pa tudi. Ante Pavelić, Slavko Kvaternik, Dido Kvaternik in Andrija Artuković so zapustili za sabo preveč krvavo sled, da bi bilo o njih treba posebej razpravljati. Kaj pa v komunističnem taboru? Andrija Hebrang je v svoji ambiciji najprej stavil na hrvaški naiconalizem, nato pa na Stalina in si je v veliki igri za oblast, ki jo je vodil s Titom, sam spodrezal noge. Bakarić je bil sicer človek zrelih idej in pametne umirjenosti, toda preveč previden, da bi jih znal ali vsaj poskušal tudi udejanjiti. Slavka Dabčević-Kučar, Mika Tripalo, Pero Pirkar so bili z druge strani v času »maspoka« na prelomnici šestdesetih in sedemdesetih let tako zagledani v svoj prav, da so jim vajeti usle iz rok, komaj so konji (beri zagrebski študentje) podivjali. Milka Planinc, Stipe Suvar, Ivica Račan so se predobro v našem spominu, da bi bilo potrebno o njih kaj posebnega zapisati. V tej klavni družini, ki se je nakopila v zadnjih stopenj sedemdesetih letih na hrvaški politični sceni, se rešuje le nekaj ljudi, ki pa jih je mogoče prestežiti na prste ene roke: Josip Juraj Strossmayer, Franjo Rački, Stupilo, Trumbić in morda se kdo. A značilno je, da med njimi

nikomur ni uspelo uresničiti svojih političnih ciljev, da so nasprotno vsi pogoreli, ostali osamljeni in umrli v resničnem ali psihološkem izgnanstvu.

V galerijo političnih liderjev, s katerimi se hrvaški narod zares ne more ponasati, spada seveda tudi Franjo Tudjman. Tudjmanu ne gre opisati dobrasne doze poguma, ki pa ima v sebi bolj rušilne kot ustvarjalne elemente. To je človek, ki zna sicer reči »ne«, ni pa zmožen reči »da«, človek bolj primeren za opozicijo kot za vlado. V trenutkih, ko se je bilo treba postaviti proti okostenelemu režimu, a tudi pred kratkim, ko se je bilo treba upreti srbskim hegemonističnim naklepom, se je Tudjman izkazal. In za to mu moramo biti hvalezni. Toda kaj, ko ne more skriti svojih avtokratičnih teženj, ko se njegov režim pogreza v mrcvarjo korupcije in nepotizma, ko Hrvasko oddaljuje, namesto da bi jo približeval standardom zrelih evropskih demokracij. Dejstvo, da ga hrvaški narod, kljub zmagi prejšnjega poletja, ni nagradil z absolutno večino, se mi zdi nadvse obetavno. Morda pa Hrvati stopajo na pot politične zrelosti, ko si bodo izbirali voditelje, za katere stavek Franc Jožefovega ministra ne bo veljal več.

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu, krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

26.

Gospod Aldo je sprejel na znanje njene pripombe in nasvete. Kaj kmalu je v nasi pisarni sedel mladenič, Andro, ki ga je že kdo primerno priporočil. Imel pa je tudi ustrezno trgovsko izobrazbo. Na prvi pogled je bil zelo zadržanega značaja.

Njegovo mesto je bilo ob Dorynem. Gledal in gledal je v dolge vrste stevilk v debeli knjigi, ki jo je zdaj dobil on v obdelavo. Tu pa tam je nejevoljno zabrundal, si prižgal cigareto in se izgubil kam v magazin.

To je slo gospodični Dory seveda kmalu na živce. Očitno mu računanje ni slo od rok in zaradi tega je stalno drezala vanj.

Vsa ta notranja trenja pa me niso toliko vznemirjala, kot so me skrbeli že skoraj vsakodnevni obiski Mariota iz podjetja Agrumi. Vsak dan je nosil greben višje in njegovo fasistično draženje sem vedno težje prenašala.

- Tudi tega bo enkrat le konec, - sem vroče upala in pri delu kolikor mogoče marljivo poprijela. A preizkušnje, ki sem jih v zadnjem času prestala in so bile tako grenke, da so me že čisto izčrpale. Vedno bolj sem spoznavala, kakšni so ljudje in razjedal me je strah, kaj sele bo. Prihodnost me je navdajala s tesnobo.

Sobota. Po končanem delu se mi je Anita, nova prodajalka za pultom, približala in me zaprosila za pogovor. Njeno zaupanje me je razveselilo, pa tudi dejstvo, da bom lahko sodelavko bolj spoznala. Namignila sem ji, naj me pospremi, da mi bo spotoma vse povedala. Bila je vsa v zadregi, a kmalu se je utrvalo iz nje:

»Oh, Marta, gotovo si tudi ti opazila, kako se do mene vedejo, kot bi jim bila trn v peti. Čeprav sem pri prodaji se tako zavzeta, se hodita Andro in gospodična Dory ves čas obregat ob moje delo. Tudi žalita me. In vse, kar naredim, je vsak dan bolj narobe. Tudi tisti gospod Mario hodi v trgovino, me gnjavi in izziva...« je zahlipala in me zaprosila, naj ji na kak način pomagam.

»Pa imajo kdaj kak vzrok?« sem jo vprašala. A sem že vnaprej vedela zakaj ima težave...

»Same pretveze. Saj ves, Slovenka sem... Prosim te, pomagaj mi!« Prijela se me je pod pazduho in se razjokala.

Bilo mi je težko. Kako sem jo razumela! Revica se mi je zasmilila in skušala sem jo tolažiti ali vsaj pomiriti:

»Anita, nič ne pomaga. Potrpeti je treba, tudi sama sem to preizkusila. Vem, da ni lahko, a bodi močna. Na vsako izzivanje odgovarjaj z molkom. To je edino pametno, kar ti lahko svetujem. To je zaenkrat edina rešitev. Ko pa bo primerna priložnost, bova skušali gospodu Aldu povedati, kaj se dogaja in da to tudi za podjetje ni dobro.»

»Misliš res, da bo kdaj taka priložnost in da bo kaj pomagalo? Jaz sploh ne verjamem. Tako je, kot da po nas Slovencih vsak

lahko hodi, kadar se mu zljubi. Nobenega izhoda ne vidim,« je hlipala in se se bolj stisnila k meni.

»Na vsak način, Marta, hvala za razumevanje. Tudi po tvojem nasvetu se bom skušala ravnati.«

Počutila sem se tako nemočno, vso skrušeno. Samo pobožala sem jo v pozdrav.

Ko sem prispela domov, me je mati zaskrbljeno premerila:

"Marta, kaj se dogaja? Vedno bolj blede in izmučena si. Je kaj narobe s tabo? Se počutiš slabo?"

»Nič takega se ne dogaja, mati. Samo dela je veliko in preveč. Utrujena sem, to bo! Nič drugega,« sem jo skušala pomiriti.

»Rada bi ti verjela, pa mi je vedno težko, ko te pogledam. Poznam te in cutim, da nekaj ni v redu,« je mati kimala z glavo in postregala z večerjo.

Zelega sem ji odvrnila pozornost od moje stiske, zato sem hlastno pospravila vso večerjo. A če bi me kdo vprašal, kaj je bilo na krožniku, mu ne bi znala povedati. V grlu me je stiskalo in v prsih mi je ležal kamen.

»Ah, da si vsaj povečerala!« je mati vzdihnila in se odpravljala h gospe Ernesti, kjer je zadnje case pomagala pri hišnih opravilih.

»Se nekaj, da ne pozabim! Na kredenci te čaka pismo,« me je opozorila pri vratih in sla.

Radovednost mi je pognala nekaj krvi po žilah: segla sem po lističu in ga prebrala. V njem me je Tonka spomnila, da je zmenjeno, da se mladi dobimo naslednji dan v Lonjerju, če bo le lepo vreme. Omenila je se, da bo zraven Ivan in mi prirčno zabicala, da tudi jaz ne smem manjkati. Seveda sem takoj vedela, da zmenek sploh ni nedolžen nedeljski sprehod v naravo.

Pozabila sem na svoje tegobe in se že veselila jutrišnjega dne; ne samo zaradi svežega zraka in družbe, se bolj zaradi občutka, da bomo zbrali svoje moči in vsaj poizkusili kaj storiti proti vse hujsim grdobijam, ki smo jih morali prenašati.

Dan je bil prekrasen. Nebo cez in cez sama vedrina in sonce je toplo sijalo: vse kot naročeno za tajni sestanek naše mladine v bližnji vasi, sredi vrtov, vinogradov in kakega sadovnjaka. S Tonko sva se napotili proti Borsčicu, kjer naju je čakal Ivan.

»Ce je dan in vse to brstenje okrog nas tako čudovito za naju, kako se mora počutiti lepo sele človek, ki se po dolgem času spet vrne v domače kraje!« ga je nagovorila Tonka.

»Prav si povedala. Kar prežarjen sem od nekakšne čudežne moči. Sploh bi vama ne znal povedati, kaj to je.«

»To bo, da si otesel tuji prah s sebe in se zdaj spet počutiš na svojem... Pri vojaki ti gotovo ni bilo lahko, bogve kaj vse si prestal in doživel.«

Zamahnil je z roko, čes, to je za mano, potem pa le začel pripovedovati o svojih doživljajih.

(Se nadaljuje)

PISMO UREDNIŠTVU

Zadeva je razširjena

Po objavi pisma dne 1.11.95 sem imela priložnost mirno pojasniti pomen in predvsem način, kako je bil stavek uporabljen, ter tako dokončno razčistiti zadevo.

Zato bi rada priznala napako, da nisem znala korektno oceniti stavka, ki me je glo-

boko vznemirila, in da nisem znala zasebno razrešiti problem.

Cutila sem kot svojo dolžnost, da to pojasnim, tako da ne bi zadeva, ki sem jo sprožila, bila povod za reakcije, ki bi jih bila v tem primeru sama nepremišljeno izzvala.

Tania Conestabo

SPOSOJENI KOMENTAR

Zaljubljeni v svoj lokalni vrtniček

JANKO KULMESCH, NAS TEDNIK - CELOVEC

Slovenci v Italiji imajo do koroskih Slovencev izrazito prijateljski odnos. Redno spremljajo našo kulturno politično dejavnost, zelo dobro so obveščeni o življenju naše narodne skupnosti. Posebej močno so z nami tudi čustveno povezani. Skratka: če bi v drugih deželah in državah imeli podobno zveste prijatelje kakor na Primorskem, bi imeli v naših prizadevanjih za narodno enakopravnost manj problemov in več uspehov.

Zastavlja pa se vprašanje, ali je tudi nas odnos do primorskih rojakov izrazito prijateljski. Kako pozorno spremljamo na Koroskem njihovo življenje? Kako dobro smo na Koroskem obveščeni o njihovih uspehih in težavah?

Da so stiki med vodilnimi funkcionarji naših osrednjih ustanov in zastopniki Slovencev v Italiji dobri in vsestranski, se ne da zanikati. Lep primer za to so tradicionalni Primorski dnevi na Koroskem oz. Koroski dnevi na Primorskem, ki jih skupno prirejata KKZ, Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici in Slovenska prosveta v Trstu. Tudi redno srečanje med funkcionarji slovenske skupnosti, NSKS in EL pričajo o tem, da se vodilni zamejski politiki na Koroskem in v Italiji zavajajo potrebe po sodelovanju.

In vendar: v širših plasteh naše narodne skupnosti je o tem le malo cutiti. Ponovno se je to videlo na letošnjih Primorskih dnevih. V Celovcu so predstavili Dolharjevo knjigo o Juliusu Kugyu, na pireditev so vabile kar tri organizacije (KKZ, Kulturno društvo Celovec, slovensko planinsko društvo), prisli pa so - ce odstejemo zastopnike prirediteljev in medijev - 3 (trije!) obiskovalci. Prejšnji petek je v Modestovem domu gostoval odlični tržaski zbor MePZ Gallus, vabile so spet tri organizacije, dvorana pa je bila več ko piclo zasedena. Če ne bi bilo društva upokojencev, bi bil tudi v St. Jakobu obisk gledališke predstave zelo zalosten. V Smihelu, Bilcovsu in v Selah so bile prireditve dobro obiskane, kar pa ne spreminja dejstva, da je nas odnos do rojakov v Italiji skoraj ignorantski.

Kje so vzroki? Gotovo bo treba razmisljati, kako posodobiti organizacijo Primorskih dnevov. Toda to je le ena plat medalje. Predvsem gre tudi za vprašanje, kako spremeniti miselnost, ki ni ravno v čast naše narodne skupnosti. Koroski Slovenci se radi obnašamo, kakor da bi bilo zanimanje za življenje in ustvarjanje Slovencev v drugih državah nepotrebno. »Mi smo mi« - to za nas ni samo lepa pesem, temveč očitno tudi izraz samovsečnosti. Preveč so včasih zaljubljeni v svoj lokalni vrtniček, premalo se zavedamo, da je treba skupni - slovenski - kulturni prostor predvsem živeti in manj o njem zgubljati lepe besede.

V tem smislu upam, da bodo naslednji Primorski dnevi dobili novo kakovost. V nasprotnem primeru bi namreč prirediteljem zares ne preostalo drugega, kakor sprovcirati narodno skupnost z vprašanjem: zakaj sploh potrebujemo primorske Slovence...

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publiet SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / 1. nad. poštni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Poštni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

DEŽELNA KRIZA / MORDA PREMIK V POLITIČNIH POGAJANJIH

Liga bo baje vstopila v novo deželno vlado

Deželni svet je že sklican za torek, 7. novembra

VIDEM - Dezelna kriza je morda pred odločilnim zasukom. Pogajanja za oblikovanje programske večine med Severno ligo in levosredinsko koalicijo so, kot kaže, za beležila nekatere vidne premike, potem ko se je Bossijeva stranka začasno umaknila iz političnih pogajanj. Uradno, ker je morala se enkrat preveriti politično situacijo, v resnici pa zaradi hudih notranjih nesoglasij in sporov, ki od vsega začetka hromijo razgovore za izvolitev nove dezelne vlade.

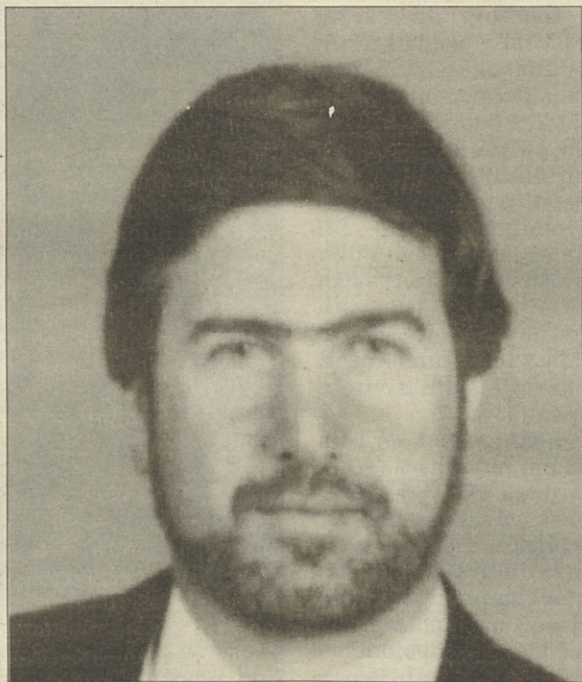
Dezelni tajnik Lige, senator Roberto Visentin je zacasn timer umik od pogajalske mize utemeljil z dvema vprašanjima. Liga hoče preveriti, ali obstajajo res možnosti za institucionalno vlado (brez komunistov in skrajne desnice), ki jo predlaga Buttiglionejeva stranka CDU. Ta hipoteza se zdi trenutno ne-realna, saj se je večina deželnih svetovalcev že izrekla proti tej možno-

sti, ki jo nekateri nekdanji demokristjani, kot znano, vehementno zagovarjajo tudi na vsedržavnih ravni.

Senator Visentin se tudi sprašuje, kaj bi nastalo, če bi Liga ubrala pot zunanje politične podpore levosredinski koaliciji med Ljudsko stranko, DSL, zelenimi, republikanci in bivšimi socialisti. Ta težnja je močno prisotna posebno med tistimi Bossijevimi pristasi, ki bi se hoteli diplomatsko iznebiti dodeljanje predsednice Dezele Alessandro Guerre.

Ljudska stranka je tako zadržanje Severne lige že označila za popolnoma neodgovorno politično dejanje, saj bi s tem stranka relativne večine le pospešila razpust dezelnega sveta in torej predčasne dezelne volitve. Dezelni tajnik LS Isidoro Gottardo zato upa, da bo v Ligi na koncu vendarle prevladal cut odgovornosti in da bo Furlanija-Julija krajina, kljub sedanjim hudim zapletom in težavam, vendarle kmalu dobila stabilno in ugledno deželno vlado.

Casa za politična pogajanja ni dosti. Predsednik Gianfranco Cruder je namreč za torek, v skladu s statutom skupščine, sklical deželno sejo z edino točko dnevnega reda izvolitev predsednika in novega dezelnega odbora. Po nepotrebnih sinočnih vesteh naj bi Liga in leva sredina dosegli okvirni programski sporazum, predsedstvo nove dezelne vlade naj bi slo Bossijevi stranki.

Dezelni tajnik Severne lige, senator Roberto Visentin

TEŽAVE SLOVENSKEGA RADIA IN TELEVIZIJE

Radio Trst A javno opozarja na neizpolnjene obveze Raia

TRST - Radio Trst A in slovenska televizija RAI se srečujeta z velikimi težavami, ki zelo negativno pogujejo informacijo in programsko dejavnost obeh občil. To so ugotovili uslužbenci Radia Trst A, ki so se ob torkovi vsedržavni stavki radiotelevizijskih casnikarjev zbrali na skupni seji ter na njej ocenili razmere.

Usluzbenci so ugotovili, da vsedržavna družba RAI ne spoštuje konvencije s predsedstvom rimske vlade in nima posluha za potrebe, ki se pojavljajo pri slovenskem programskem in casnikarskem oddelku. Udeleženci sestanka so zato

sklenili, da bodo v prihodnjih dneh z vrsto pobud seznanili siršo javnost z dejanskimi zelo slabimi delovnimi razmerami. V tem sklopu bodo skusali doseči tudi pomoč vseh tistih, ki bi lahko konkretno pomagali, da bi poslušalcem in gledalcem nudili cimbolj zanimive in polne informacijske oddaje ter kakovostne sporede.

Težav, s katerimi se dnevno srečujejo uslužbenci slovenskega Raia, je se in se. Gre za hude kadrovske probleme (že kronično pomanjkanje ustreznega števila osebja), ki se močno prepletajo z neresenimi tehničnimi vprašanji, ki od vsega

začetka spremljajo delovanje predvsem nove slovenske televizije. Glede osebeja npr. RAI noče nadomestiti slovenskih programerjev, ki bodo ali so že bili predčasno upokojeni.

S podobnimi zelo hudimi težavami se srečuje tudi uredništvo italijanskih radijskih in televizijskih sporedov dezelne RAI. Novinarji so zaradi tega pred kratkim proglasili dolgo protestno stavko in zahtevali poseg vsedržavnega direktorja dezelnih informativnih TV programov Pjera Vigorellija, ki se je njihovemu glasnemu apelu do sedaj, kot kaže, odzval le s splošnimi obljubami, konkretnih dejanj pa se ni.

KMETIJSTVO / DOBRE PERSPEKTIVE

Gojenje oljk se v deželi razvija

Glavni cilj pridelovalcev je kakovost, s katero si bodo lahko utrlji pot na širša tržišča

VIDEM - Gojenje oljk se siri tudi v Furlaniji Julijski krajini; zaenkrat pa si kmetovalci primarno se ne prizadevajo, da bi dosegli raven tako velikega obsega, ki je označeval proizvodnjo v preteklih stoletjih; trenutno delajo za cim boljši proizvod, s katerim bi si lahko pridobili svoj prostor na doslej težko dostopnem tržišču.

To je rezultat, kot ugotavljajo tehniki dezelnega ravnanja za kmetijstvo, ki je bil zaenkrat dosežen na dezelni ravni tudi z izkoriščanjem vseh oportunitet, ki jih nudi dezelni zakon 79/81. Pri tem se je treba predvsem spomniti, da je bilo gojenje oljk se pred nekaj desetletji zelo

razširjeno na celotnem gricevnatem pasu Furlanije Julijske krajine; torej od izvira reke Livenza pa do trzasko obale in miljskih hribov.

Upoštevati je tudi treba, da je oljkovo drevo zelo občutljivo na slabo vreme, predvsem pa na občutno znižanje temperature; ne gre pozabiti, da so prav obdobja močnega zleda v letih 1709, 1929 in 1950 neizprosno oklestila gojenje oljke v naših krajih. Kriza v tem sektorju se je nadaljevala vse do okrog leta 1970, ko so nekateri kmetovalci izkoristili primernejša zemljišča in področja, na katerih je bilo gojenje oljk omogočeno z mehanizacijo naprav; uredili so nove oljkove nasade tudi s sortami oljk, ki jih

sicer na teh področjih tradicionalno niso gojili.

V takih spremenjenih težnjah je nekaj kmetovalcev iz Boljunca ze leta 1977 odprlo manjšo torklo; pobuda se je okristila sodelovanja s Kmetijsko zadrugo, podprla pa jo je tudi dezelna uprava. Od leta 1990 dalje pa se je dezelno oljkarstvo začelo razvijati in se se razvija; k temu so prispevale pobude dezelne uprave, med katerimi je zelo dobre rezultate dosegla organizacija specializiranih tečajev, ki so bili namenjeni operaterjem. Poleg tega so tudi na drugih področjih dezele, ki so primerna za gojenje oljk, odprli se nove torkle.

S svoje strani pa je dezelna uprava preko Dezelne ustanove za razvoj kmetijstva (ERSA) razvila 10-letni nacrt (1989-1999) usmerjenih posegov, ki ze daje prve pričakovane rezultate. Ustanova si je zastavila cilj, ki je bil delno ze dosežen, da zakljuci raziskave o krajevnih biotipih (to je o organizmih s popolnoma enako dedno osnovo). Gre za rezultat, ki ga bo treba doseči tudi z ustanovitvijo dezelnega nasada za sadike v Cedadu in z obdelovanjem 30 hektarov specializiranih »demonstrativnih« zemljišč posajenih z oljkami, kar bo mogoče uresniti na osnovi konvencije, ki je bila podpisana s tistimi kmetijskimi podjetji, ki so ze zagotovila svojo razpoložljivost, kot poroča dezelno ravnanje za kmetijstvo.

Krenila baklada solidarnosti

VIDEM - Včeraj je krenila iz Timaua 39. baklada solidarnosti, ki bo 4. novembra ponesla baklo, v katero bodo prizgali plamen na osrednji svečanosti v Redipuglii ob navzočnosti predsednika senata Scognamiglia in obrambnega ministra gen. Corcioneja. Baklada je krenila s konic v Timauu in obiskala vse spomenike padlim v Furlaniji.

KOROŠKA / NEZASLIŠAN NAPAD NA DVOJEZIČNOST

Župan dal odstraniti slovenski napis na dvojezični šoli v Žvabku

Ogorčenje med Slovenci in priziv na nadzorno oblast

CELOVEC - Le nekaj dni po z vseh strani pozitivno ocenjenem praznovanju 75. obletnice koroskega plebiscita so koroški Slovenci in vsi, ki si v deželi prizadevajo za mirno sožitje in upoštevanje manjšinskih pravic, soočeni s skandaloznim primerom nestrpnosti. V dvojezičnem kraju Zvabek, nedaleč od slovenske meje, je tamkajšnji župan namreč ukazal odstranitev dvojezičnega napisa »Schule - sola«, ki so ga učitelji dan pred slovesno otvoritvijo razobesili nad vhodom posodobljene dvojezične ljudske sole.

Postopanje župana Siegfrieda Skubla je slovensko oborjalstvo obsodilo z velikim ogorčenjem, državna poslanka zelenih Terezija Stojšič pa je proti županu pri nadzorni oblasti že vložila pritožbo zaradi kršenja zakona o narodnih skupinah. Ostro sta obsodila ravnanje župana tudi

predsednik sosveta za koroske Slovence pri Uradu zveznega kanclerja Marjan Sturm, ki je napovedal, da bo odstranitev dvojezičnega napisa na soli predmet naslednje seje konec novembra, ter predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev Nanti Olip.

Dejanje nestrpnosti se je začelo s tem, da je občina kot lastnik in upravitelj sole odklonila predlog ravnatelja sole Lenarta Katza, da bi bil napis na solskem poslopju dvojezičen - torej tak, kakršen je vsa leta tudi pouk na tej soli. Tudi okrajni solski nadzornik in nato dezelni inspektor za dvojezično solstvo na Koroskem Tomaz Ogris sta bila z njunim posredovanjem neuspešna. Župan, ki pripada ljudski stranki dezelnega glavarja Kristofa Zernatta, za predlog sole, katerega so podprli tudi vsi učitelji, starsi in dijaki, ni bil dostop-

pen. Ravnatelj sole in učiteljski kolegij sta se zato odločila, da solo kljub temu označijo z dvojezičnim napisom in sicer na oknu. Napis je uslužbenec občine po ukazu župana odstranil se pred otvoritvijo obnovljene sole.

Otvoritev dvojezične sole se župan ni udeležil. Poslal je svojega namestnika, ta pa je ravnanje župana zagovarjal in zadenim učiteljem, staršem in dijakom razložil, da je župan ravnal zakonito, kajti napis na soli da ne spada pod odločbo o topografskih napisih.

O takem samovoljnem razlaganju zakona s strani župana bodo morale zdaj - po pritožbi Stojšičeve - razsoditi nadzorne oblasti pri koroški deželni vladi. Pri tem že zdaj ni dvoma, da spada občina Suha med tiste občine, v katerih je slovenscina dodatni uradni jezik.

Ivan Lukan

KOROŠKA / OB DNEVU MRTVIH

»Krepiti prizadevanja za mir in sožitje med narodi«

Spominska svečanost v Šentrupertu pri Velikovcu v znamenju 50. obletnice zmage nad nacifašizmom

CELOVEC - »Ravno ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne in zmage nad nacifašizmom je treba ugotoviti, da je edinole odpor svobodoljubnih ljudi v Evropi preprečil, da bi Evropa in svet zaslala v barbarstvo. Spomin na žrtve tega odpora pa nas zavezuje, da prav v času nacionalističnih ekscesov in naraščajočega sovražstva do tujcev in vsega, kar je tujega, krepimo naša prizadevanja za mir in sožitje, za sodelovanje med narodni in ljudmi.«

S temi besedami je predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroskem Marjan Sturm na osrednji spominski svečanosti Zveze koroskih partizanov za Dan mrtvih na pokopališču v

Šentrupertu pri Velikovcu spomnil na izročilo padlih borcev za svobodo in žrtve nacizma bodocim generacijam. V Šentrupertu v skupnem grobu počiva 83 padlih partizanov, pripadnikov osmih narodnosti.

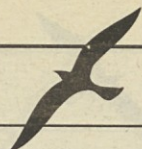
Komemoracije, katere se je udeležilo več sto ljudi iz Koroske in Slovenije, so se ob letošnji 50. obletnici zmage nad fasizmom udeležili tudi visoki predstavniki zavezniških sil, med njimi vojaška ataseja Združenih držav in Velike Britanije ter generalni konzul Rusije na Dunaju. Slednji je v svojem govoru ne le izpostavil vojaško zmago zaveznikov, temveč se posebej tudi doprinos partizanov in odporniških gibanj po

vsej Evropi, da se je porušil fasizem v Evropi ne po svetu. Iz Slovenije se je svečanosti udeležila delegacija ZZB na čelu s predsednikom Dolničarjem, kot zastopnik vlade pa je bil prisoten državni sekretar Janko Stusek.

Ob spomeniku padlim borcem je spregovorila tudi državna poslanka zelenih Terezija Stojšič. Poudarila je, da je prav odpor koroskih Slovencev proti fasizmu Avstriji sele odprla vrata k neodvisnosti in samostojnosti, k življenju v svobodi in demokraciji.

Spominsko svečanost je s pesmijo sooblikoval Mešani pevski zbor »Foltej Hartman« iz Pliberka.

I.L.

DAN MRTVIH / SVEČANOSTI NA POKOPALIŠČIH

Grobovi so včeraj zaživel v cvetju, mrtvi v spoštljivem spominu živih

Spominske svečanosti pred spomeniki padlim junakom in obeležji po vaseh in v mestu

Pri Sv. Ani občutena spominska svečanost

Svečanost pred začasnim spomenikom pri Sv. Ani (foto KROMA)

»Zbrali smo se, da počastimo padle, ki so svoja življenja žrtvovali za to, da bi bil svet pravičnejši.« Tako je med drugim poudarila Devana Cernic, predsednica KD Ivan Grbec iz Skednja, na včerajšnji spominski slovesnosti pred obeležjem padlim v NOB iz Skednja, od Sv. Ane in s Kolonkova, ki žal kljub dolgoletnim prizadevanjem se čaka na dostojnejšo ureditev. Na občuteni in dobro obiskani slovesnosti, ki so se je udeležili domačini s tamkajšnjega področja kot tudi iz drugih predelov mesta in okolice in ki jo je kot vsako leto organiziral odbor za postavitev spomenika, je uvodoma zapel zenski pevski zbor Ivan Grbec, ki ga vodi Boza Hrvatic, nakar se je Renato Kneipp v svojem govoru najprej spomnil pred dnevi umrle predsednice odbora za postavitev spomenika Marte Werk-Volk, ki se je dolga leta skupaj z drugimi borila »proti birokraciji in političnim ugovorom, ki so onemogočili postavitev pravega spomenika padlim.« Zato moramo nadaljevati to bitko, je se dejal Kneipp, in »uresničiti sanje, ki jih je Marta imela.«

Kneipp je se naglasil, da slovesnost ni samo izraz zahvale in spoštovanja žrtvam, ki so svoja življenja dale za našo boljšo bodočnost, temveč pomeni tudi, da stalno skušamo konkretizirati cilje, ki si jih je zastavila narodnoosvobodilna borba. Čeprav je namreč od konca vojne minilo pol stoletja, se po svetu za reševanje medsebojnih nesporazumov namesto k dialogu se vedno zatekajo k nasilju. Zato se mora prav iz naših krajev dvigniti glas proti nasilju in vojni. Kneipp se je zastavil tudi ob tukajšnjih razmerah, ki terjajo osami-

tev tistih, ki sejejo sovraštvo in izkoriščajo nacionalizem za delitev prebivalstva. Postavil je tudi zahtevo po odobritvi zaščitnega zakona za našo manjšino, kar bi obenem prispevalo h kulturi sožitja in sodelovanja med Italijani in Slovenci tostran in onkraj meje. Na srečo ni vse negativno, je zaključil Kneipp, o čemer pričajo nedavne protijedrse demonstracije po vsej Italiji, ki potrjujejo,

da se mladi se prepoznajo v idealih miru, svobode, bratstva in pravičnosti, ki so ideali naprednih ljudi.

Po Kneippovem govoru so predstavniki odbora za postavitev spomenika, kulturnega društva Ivan Grbec, prosvetnega društva Kolonkovec in kulturnega društva Rovte-Kolonkovec položili vence in cvetje, slovesnost pa je sklenil pevski zbor.

DAN MRTVIH / PRI SV. ANI

Svetilniki preteklosti v valovih belega cvetja

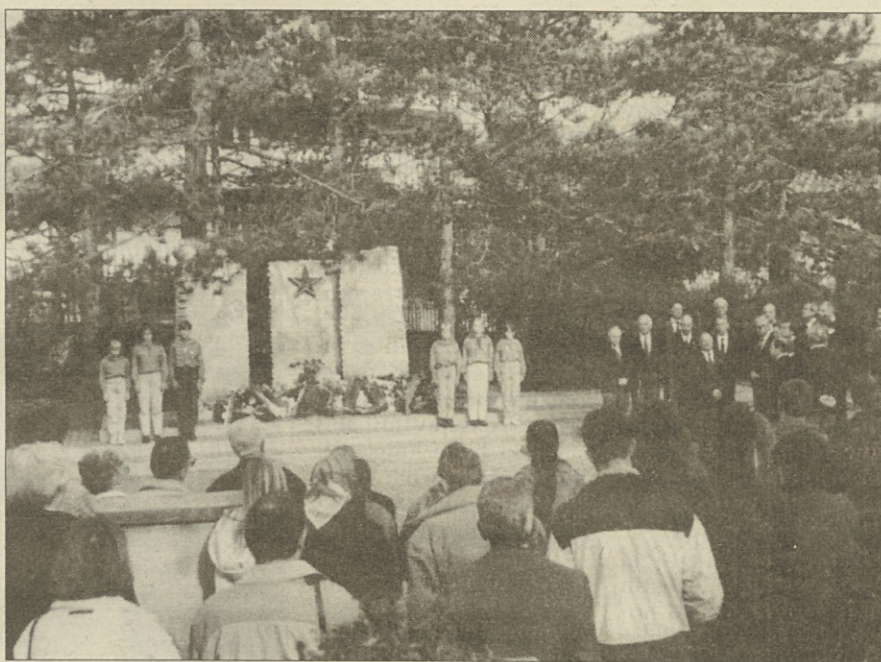
Valovito morje cvetja, cvet v mladi ženski roki, robček v priletni moški, v ozadju pa kot marmornati svetilniki preteklosti, nagrobni spomeniki. Tako je bilo včeraj na mestnem pokopališču pri Sv. Ani. (Foto Damjan Balbi/KROMA)

Grobovi so včeraj zaživel v cvetju krizantem in za kratek popoldan jih je ogrela toplina ljudi, ki so jih spoštljivo obiskali ob Dnevu mrtvih. Pridne roke so očistile grobove in nagrobne spomenike, jih okrasile s cvetjem milih belih in rumenkastih barv, prizgale na njih lučke, da bi vsaj za en dan svetile umrlim in posvetile tudi živim v spomin.

Pokopališča so bila včeraj mravljišča, v katerih so vsak poedinec, vsaka družina našli v labirintu marmorja, cipres in gramoznih kamenčkov svojo pot do zemeljskega počivališča najdražjih. Popoldne so se od Krasa do Brega spremenila v kolektivni spomin živih na mrtve; postala so mozaik čudovite človeške zgodovine, h kateremu je vsakdo prispeval svoje življenje. Tu pa tam so jih v blagih žarkih jesenskega sonca pobožali ganljiva pesem, molitev usmiljenja, blagoslov. Zivi so zaživel v mrtvih: sinovi z očeti in materami, vnuki z nonoti in nonami. Mrtvi so z bolečo žalostjo zaživel v živih ob migljanju tisočih lučk, ki so topile beli vosek v rdečih posodicah in svinčene okove pozabe v spominu.

Včeraj so za kratek čas zaživel tudi spomeniki in spominska obeležja naše prisotnosti v teh krajih. Po vaseh in predmestjih so mlade in stare roke ponesle vence ob vznožje pomnikov zgodovine, zapisanih s krvjo in žrtvami. Na fotografijah z Opcin se spreved z brinjevo zeleno petokrako Rodu modrega vala na celu vije po ulici. V njem je razpoznavno mnogo mladih. Drugi kader: mladi taborniki so postrojeni ob spomeniku, po trije ob vsaki strani pred tremi pokončnimi marmornatimi ploščami z rdečo zvezdo na sredi. Roke imajo tesno opriete k telesu, mirno, v znak spoštljive minute tišine. Iz tretje in zadnje fotografije, ki jih je fotograf prinesel z Opcin v uredništvo, odmeva s ploščadi pred spomenikom pesem domačega moškega pevskega zbora.

Tako so odmevale pesmi tudi po mnogih drugih naših vaseh: na Proseku, Kontovelu, v Krizu, v vaseh zahodnega Krasa, v vaseh okoliskih občin od dolinskega Brega do Devina-Nabrezine. Na fotografijah iz Nabrezine je fotograf ujel v kamero in predal zgodovini poklon domačih društev in organizacij pred občinskim spomenikom na vaskem trgu in na

Pred spomenikom padlim na Opcinah...

Pred spominskim križem na nabrežinskem pokopališču...

Pred Narodnim domom pri Sv. Ivanu... (vse foto Davorin Krizmančič/KROMA)

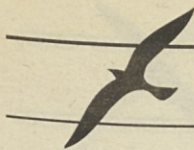
pokopališču. Pred krizastim spomenikom so duhovnika, streznika in verniki odmolili molitev, pevci pa odpeli svojo pesem.

Zadnji dve fotografiji prihajata od Sv. Ivana. Na prvi zrejo ljudje na pročelje nekdanjega Narodnega doma v spominsko ploščo z imeni padlih borcev za svobodo. Imen na plošči je mnogo več kot ljudi na cesti ob parkiranih avtomobilih. Tak je pac

danes slovenski Sv. Ivan. Na drugi fotografiji postavlja mladenič na lestvi sop cvetja Slovenske skupnosti ob desno stran plošče. Na levi visi venec domačega KD Skamperle, pod ploščo pa cvetijo iz bambusove zavese krizanteme in zelenje, ki so ga dan prej tja posadile roke svetoivanskih solarjev.

Opcine, Nabrezina, Sv. Ivan: trije utrinki iz letošnjega zamejskega

Dneva mrtvih, ki jih papir sedaj predaja javnosti. Na pokopališčih in pred spomeniki se je včeraj utrnilo ljudem ob misli in solzi na desetine, stotine podobnih utrinkov. Vsak od njih je zazivel v srcu, in bo zato v posamezniku zivel dlje od besede, napisanih na papirju. Ker besede, ki jih srce zapiše, živijo v nas vse dokler srce bije, in - ob Dnevu mrtvih - se cez...

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET / PO ZNANIH POLEMIKAH

Preustroj ACEGA morda na cilju

Drevi soočenje o popravkih

Trzaski občinski svet je včeraj ponoči sklenil splošno razpravo o preustroju mestnega podjetja ACEGA, na drevišnji seji pa bo začel obravnavati dopolnila in popravke k temu izredno pomembnemu sklepu. Amandmaje so predstavile skoraj vse skupine, največ možnosti za prodor pa imajo stališča, ki so se kolikor toliko enotno uveljavila v pristojni svetovalski skupini.

Po vročih ponedeljkovih polemikah, zaradi katerih je zupan Illy celo zagrozil z odstopom, so se vode v mestni skupščini nekoliko umirile. Nekatere opozicijske skupine so se, kot kaže, dokončno odrekle obstrukciji in izredno agresivnemu nastopanju proti občinski upravi, tudi zato, ker bo skupščina sprejela nekatere njihove popravke. V trzaskem občinskem svetu pa se vedno lahko marsikaj zgodi, zato bo treba za končno oceno situacije počakati na odobritev sklepa o ACEGA.

Illy je s svojim torkovim posegom skušal pomiriti duhove, kar mu je delno tudi uspelo, kot dokazuje dejstvo, da je svet takoj zatem odobril sklep o

znižanju davka ICI za upokojece s socialno pokojnino. Ostaja pa nerešeno koclivo vprašanje odnosov med odborom in mestno skupščino ter med Illyjem in tristrankarsko politično večino. Politične težave pa se menda prepletajo z nekaterimi osebnimi trenji med Illyjem in vidnimi predstavniki DSL, Ljudske stranke in Zavezništva za Trst, ki večkrat jasno prihajajo na dan tudi na občinskih sejah.

Desnica takozvanega Kartela svaščin vsekakor spretno izkoristi vsako najmanjšo priložnost za napad na zupana in odbornike. Pri tem sta posebno aktivna svetovalec Krščansko-demokratskega centra CCD Marini in Liste za Trst Camber (brat bivšega poslanca LpT-PSI), ki posežeta skoraj ob vsakem upravnem sklepu, tako v skupščini kot v svetovalskih komisijah. Desničarski tabor že dalj časa upa, da bo Illy prej ali slej stopil na Berlusconijevo in Finijevo stran, drugi pa so prepričani, da bo zupan pristopil v sredinsko koalicijo, ki naj bi jo oblikovala Dini, Di Pietro in Pivettijska.

KRAJEVNA POLITIKA

V KGS odslej tudi skupina svetovalcev SKP

Venier kritičen do DSL in SSk

V skupščini Kraske gorske skupnosti se bo v kratkem formalno rodila svetovalska skupina Stranke komunistične prenovе, ki steje sedaj pet svetovalcev, pridružili pa se ji bodo najbrž tudi nekateri neodvisni predstavniki. Novoustanovljeni skupini bo nace-loval trzaski občinski svetovalec Jacopo Venier, ki se je doslej edini v gorski skupnosti prepoznal v Komunistični prenovi, po spomladanskih občinskih volitvah pa so se mu pridružili se nekateri somisljeniki.

Venier nam je povedal, da je ustanovitev samostojne svetovalske skupine SKP v skladu z vsedrjavno usmeritvijo stranke, ki po eni strani stremi po programski enotnosti na levi, po drugi pa dosledno in povsod poudarja svojo vsestransko politično avtonomijo. Novoustanovljena skupina zato pripravlja programski dokument, ki ga bo izročila vsem članom KGS in s katerim bo posredovala svojo razvojno vizijo gorske skupnosti. »S tem želimo tudi spodbuditi javno in odkrito razpravo ter soočenje o vlogi in usodi KGS ter razbiti začarani krog sedanjih zakulisnih pogajanj med DSL in Slovensko skupnostjo o delitvi mest v novem upravnem svetu te krajevne ustanove«, je se dodal svetovalec SKP.

Komunistična prenova je mnenja, da morajo razgovori za obnovitev upravnega odbora KGS potekati ob belem dnevu in predvsem na osnovi jasnih programskih izho-

Jacopo Venier (SKP)

disc, »medtem ko so do sedaj prevladale izključno pokrajinske, če že ne celo deželne politične računice«. Venier nam je kot primer »prevlade političnih interesov nad programi in vsebinami« omenil vključitev Ljudske stranke v upravo večino KGS, »ki je po mnenju SKP nesprejemljiva in popolnoma v nasprotju s politično situacijo v kraski stvarnosti«.

Zaradi tega je Venier v glavni skupščini gorske skupnosti trenutno v opoziciji, si pa očitno obeta, da bo SKP prej ali slej pristopila v novo upravo koalicijo, očitno brez Ljudske stranke. Krogi gorsko skupnost vodi trenutno levsredinska uprava, ki je sad političnega zavezništva med DSL, Slovensko skupnostjo, Ljudsko stranko in Demokraskim forumom bivših socialistov.

S.T.

NOVICE

Jutri sestanek o Jadranski plovni poti

Po drugem glasovanju v Evropskem parlamentu o Jadranski plovni poti in polemikah, ki so jih v Italiji sprožili zagovorniki načrta Malpensa 2000, je treba okrog tega vprašanja najti neko enotno rešitev sprico možnosti, ki jih nudi Evropska skupnost. Tako menijo pri Centru za gospodarska in družbena proučevanja Evropski dialogi, ki prirejajo v ta namen, jutri, ob 11. uri, na sedežu združenja na Trgu Venezia 1, sirsí sestanek predstavnikov trzaskoga političnega, gospodarskega in družbenega življenja. Sestanka se bodo udeležili predsednik Evropskih dialogov posl. Giorgio Rossetti, deželni odbornik za prevoze Cristiano Degano in posl. Cesare De Piccoli, poročevalec o Jadranski plovni poti v evroparlamentu. Svojo prisotnost so že najavili deželni parlamentarci Darko Bratina, Gualberto Nicolini, Marucci Vascon, Elvio Ruffino, Roberto Menia in Rinaldo Bosco.

Stavka osebja občinskih jasli in otroških vrčev

Trzaska občinska uprava obvesča javnost, da je za torek, 7. novembra, predvidena celodnevna stavka osebja občinskih otroških jasli in vrčev. Stavkalo bo tudi pomozno osebje državnih vrčev ter osebje, ki je zadolženo za refekcijo na osnovnih in srednjih solah. Ta sindikalna odločitev bo seveda paralizirala dejavnost jasli in vrčev, na osnovnih in nižjih srednjih solah pa bodo težave omejene na oskrbo prehrane.

Enosmema vožnja od Bazovice do nogometnega igrišča

Prometna povezava med Bazovico in Jezerom bo odslej znatno spremenjena. Trzaska občinska uprava je namreč sklenila, da uvede enosmerno vožnjo na cestnem odseku, ki vodi iz Bazovice (državna cesta 14) do nogometnega igrišča Zarje v smeri Jezera. Kdor se bo hotel z avtomobilom vrniti z nogometnega igrišča (ali bližnje fojbe) v Bazovico, bo moral prevoziti kar precejšnjo pot do Jezera in navzgor do križišča za Drago.

Zaprta cesta med Križem, obalo in Brojnico

Trzaska občinska uprava je zaprla cesto, ki povezuje Križ, z obalno cesto in Brojnico. Cesto so zaprli, ker se je na cestišče vsulo kamenje, zaradi tega je voznja nevarna. Zapora, ki je primerno označena tako v Križu, kot na obalni cesti, bo najbrž trajala še nekaj dni.

Praznik trzaskega patrona ob zvokih občinske godbe

Ob prazniku trzaskega zavetnika sv. Justa bo jutri ob 20.30 v Tripčevičevi dvorani tradicionalni koncert občinske godbe »Giuseppe Verdi« (vstop prost). Med drugim bo izvajala skladbe Giuseppeja Mascola, Gioacchina Rossinija, C. Saint Saensa, Johna Edmondsona in pred nedavnim umrlega trzaskega glasbenika Alessandra Sidericudija, nazadnje pa se himno krajevniemu patronu.

Filmska retrospektiva v čast Moholy-Nagyja

Na sedežu nemškega kulturnega društva »Göthe« (Ul. Coroneo st. 15) bodo jutri od 17. ure naprej vrtele šest najbolj znanih filmov madzarskega mojstra Laszla Moholy-Nagyja, ki je bil rojen pred sto leti. Gre za 16-milimetrske filme Berlin Stilleben, (1926), Marseille Vieux Port (1929), Lichtspiel Schwarz-Weiss-Grau (1930), Zigeuner (1932), Life of the Lobster (1936) in Things to Come (1936), ki jih bo predstavil prof. Carlo Montanaro, medtem ko bo pokojnikov lik in njegovo ustvarjalno delo orisala arh. Maria Gabriella Troilo. Pobuda spada v okvir Dialogov z umetnostjo srednje in vzhodne Evrope.

Proslave ob 4. novembru

Na Trgu Unità bo pojutrisnjem ob 17. uri tradicionalni obred spuščanja zastave ob praznovanju državne enotnosti in dnevu oboroženih sil. Udeležile se ga bodo enote karabinjerjev, finančnih stražnikov, 1. pehotnega regimenta »San Giusto« in brigade »Pozzuolo del Friuli«, navzoči pa bo tudi mestni prapor in seveda predstavniki vseh oblasti. Istega dne popoldne bo na pobudo kulturnega združenja »Mitteleuropa« spominska svečanost za vojake s Trzaskega in z vsega obmorskega območja, ki so padli v vrstah avstroogrške vojske in mornarice, pa tudi masa, s katero se bodo spomnili padlih in zrtev »evropske državljanske vojne 1914-1945«. Udeleženci se bodo zbrali ob 17. uri pred kapucinski cerkvijo pri Sv. Justu, med njimi pa bodo tudi delegacije združenja avstrijskih mornarjev, celovskega regimenta Kevenhüller, Kärntner Landsmannschafta in Kameradschafta »Feldmarschall Radetzky«, italijansko govorečih Schützcnov s Tridentinskega in venetskih avtonomistov. Pod gradom bo potem nastopila godba na pihala Refolo, poprejšnji spreved pa bo spremljala salezijanska godba.

ZDRAVSTVO / OBNAVLJANJE KONVENCIJE

Zdravniški pregledi kot doslej

V trzaski pokrajini in v deželi se zaenkrat ne bo nič spremenilo

Družinski zdravniki, oziroma sindikalni organizaciji, ki jih zastopata, to je SNAMI s številnimi člani predvsem v Lombardiji in nasploh v severni Italiji in pa FINMIG, v katero je včlanjena velika večina družinskih zdravnikov iz Furlanije Julijske krajine in torej tudi iz trzasko pokrajine, pričakujejo sestanek s pristojnimi ministrstvi za obnovitev konvencije, ki ureja njihove (že več let stare) tarife. Sestanek je bil že sklican za 14. t.m. Sedanja konvencija je zapadla že pred štirimi leti, vsa dosedanja prizade-

vanja sindikalnih organizacij zdravnikov za prilagoditev tarif za opravljanje delo pa so bila doslej brezplodna.

Sindikat SNAMI se je zato že odločil za posredno oskrbo: to pomeni, da bodo morali pacienti kar sami plačati preglede: 30000 lir v ambulantni, 50000 lir pa na domu; posredno oskrbo bodo zdravniki včlanjeni v sindikat SNAMI začeli izvajati že s ponedeljkom, medtem ko družinski zdravniki, ki člani sindikata FINMIG pričakujejo sklepe s sestankov s pristojnimi ministrstvi v

Rimu, pa čeprav so tudi sami že pripravljeni na posredno oskrbo bolnikov.

Za prebivalstvo iz Furlanije Julijske krajine in torej tudi iz naše pokrajine bo zaenkrat v odnosih z družinskimi zdravniki zato ostalo vse pri starem. Prebivalstvu ne bo treba plačati družinskega zdravnika ne v ambulantni, ne na domu. Če pa se bo kaj spremenilo, se bo to zgodilo po sestanku, ki ga bodo sindikalne organizacije družinskih zdravnikov imele 14. t.m. na pristojnih ministrstvih v Rimu.

PREKUPČEVANJE Z MAMILI

Prostost je uživala samo dvanajst ur

»Vendar me ne name-ravate znova aretirati?«, je presenečeno vprašala 31-letna Emanuela Esposito, ko je pod večer zagledala karabinjerje. Odgovor je bil pritrdilen, pokazali so ji zaporni nalog, ki ga je na zahtevo namestnika državnega pravdnika Nicolija podpisala sodnica za predhodne preiskave Bottanova: znova je morala v zapor, ki ga zapustila sele dvanajst ur prej.

Espositova je bila pritrta zaradi prekrškov proti premoženju, sedaj pa jo obtožujejo prekupčevanja z mamil. Preiskavo so dalj časa vodili karabinjerji s postaje v Ul. Hermet, zajela pa je območje Trga Cavana. Ugotovili so, da je Espositova razpredla pravo mrežo, v kateri je bilo vpletenih še nekaj deklet,

Emanuela Esposito

ki so se ukvarjale z razpečevanjem na drobno, mamilo so prodajale po barih, gostilnah, kjer so kontaktirale svoje mlade zrtve. Kaze, da je posel dobro cvetel, ukvarjale so se izključno s heroinom, vsega skupaj naj bi bile

spravile v promet okrog 300 doz (za posamezne doze so prejemale od petdeset do sto tisoč lir).

Kot smo dejali, je preiskava trajala dolgo in se je dejansko zaključila pred nekaj dnevi, ko so izsledke predali sodišču z zahtevo po zapornem nalogu. Če bi nalog prišel pravčasno, Espositove sploh ne bi spustili iz zapore, karabinjerji pa so ga prejeli sele opoldne, ko je bila že na prostosti. Njeno veselje pa je trajalo le do večera, ko so jo spet odpeljali v Videm (v Trstu namreč ni ženskega oddelka).

Preiskovalci svojega dela niso se povsem zaključili, saj morajo se stopiti na prste ostalim, ki so bili vpleteni v organizacijo. Poleg tega morajo ugotoviti, kdo jih je oskrboval z mamil.

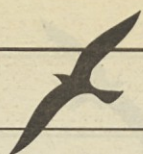
ZANIMIVA RAZISKAVA

Brivci in ugotavljanje razširjenosti mamil

Pri raziskavi sodelovala univerza

Okrog 1500 Trzacanov je nevede »sodelovalo« pri zanimivi raziskavi, s katero so hoteli ugotoviti razširjenost uživanja mamil med prebivalstvom: okrog 30 brivcev je namreč mesec dni spravljalo ostrizene lase v vrečke, pri čemer je označevalo samo spol in domnevno starost, ter jih pošiljalo v laboratorije instituta za legalno medicino na univerzi (institut vodi prof. Bruno Altamura). Znano je namreč, da je v cloveskih laseh registrirana »zgodovina« posameznika in torej tudi morebitno uživanje mamil: take preiskave namreč običajno opravljajo za komisijo za vozniška dovoljenja, ko sumijo, da je nekdaj vozil pod vplivom mamil. Tokrat pa so raziskavi želeli zagotoviti širšo statistično vrednost.

Za pobudo se je zavzel Mario Linassi, ki končuje studije na univerzi: potem ko se je zaman obrnil do solskega skrbništva in vojaške komande za severovzhod, mu je sodelovanje zagotovila »Famiglia artistica degli acconciatori triestini«. Zbrali so okrog 1500 pri-merkov, vendar so jih zaradi pomanjkanja sredstev analizirali le 432. Iz sicer delnih rezultatov izhaja, da se nekaj več kot odstotek Trzacanov, starih od 15 do 45 let, jemlje mamila, predvsem heroin in morfin. »Gre za pozitivno izkušnjo,« je dejal Altamura, »ker smo izboljšali metodo, ki bi lahko služila za ugotavljanje razmer, ki so zelo delikatne in jih je drugače tudi težko registrirati, le več sredstev bi morali imeti.«

DOLINA / ZAHTEVE OBČANOV NA JAVNEM SREČANJU Z OBČINSKIMI UPRAVITELJI

Razsvetljava, pokopališče, greznica in še marsikaj

V vasi zelo občuten tudi problem pomanjkanja prostorov za kulturo

Da bi občinska uprava lahko zadostila vsem potrebam, ki jih je prebivalstvo nastelo na predsinocnem javnem sestanku v Dolini, bi verjetno morala dodeliti tej vasi dva občinska proračuna. Morda zveni nekoliko pretirano, dejstvo pa je, da potrebuje Dolina s sosednjimi Kroglijami res veliko preureditvenih del in zahtevnih javnih posegov. Uprava seveda ne bo mogla ugoditi vsem iznesenim zahtevam, s sklicanjem javnega sestanka pa je 6-mesečno občinsko vodstvo le dokazalo mero dobre volje in se obvezalo za čimprejšnjo rešitev vsaj najnujnejših problemov.

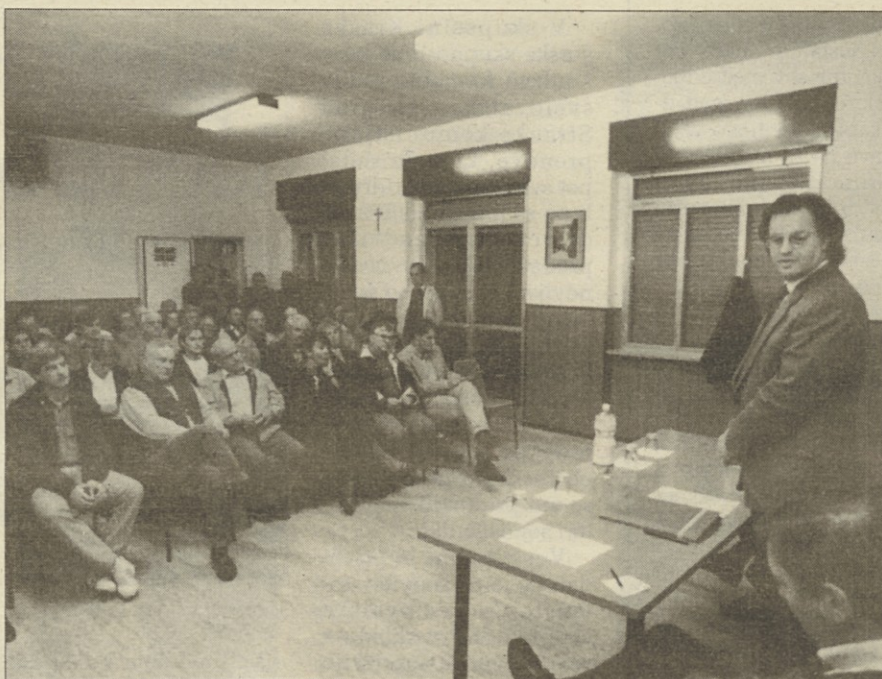
Zal je slednjih kar precej: od pomanjkljive javne razsvetljave, ki v nekaterih vaskih predelih celo nacenja stopnjo varnosti, do greznicega omrežja, ki je v tako dotrajanem stanju, da bi potrebovalo korenitih sprememb že z večerajšnjim dnem. Kot v nekaterih drugih vaseh postaja tudi v Dolini čedalje bolj pereče vprašanje utesnjenosti vaskega pokopališča, na katerem pokopavajo občane ne le Doline in Krogelj, temveč tudi iz sosednjega Prebenega in naselja v Frankovcu. Kot dobro vemo, gre za javna dela, ki zahtevajo dolgotrajne nacrtovalne in izvršilne roke in tudi statistične podatke glede "uporabe" pokopališča v zadnjih desetih letih.

Domacine posebej boli tudi pomanjkanje pri-

mernih prostorov za vasko kulturno in družbeno življenje. Dolina je namreč ena redkih vasi v občini, ki ne razpolaga z občinsko ali srenjsko dvorano za sestanke, prireditve, vaje in druge dejavnosti. Sedež Kulturnega društva Valentin Vodnik je dalj časa v pričakovanju popravil, dvorana Mladinskega krožka ne uspe sprejeti vseh dejavnosti, ki se redno odvijajo v vasi, zato je ureditev "novih" prostorov res nujna. V ta sklop se vključuje tudi potreba po zadostitvi dejavnostim mladih vasčanov: na torkovem javnem sestanku so tako sami izrazili željo, da bi uprava poskrbela za ureditev obstoječega igrišča pod srednjo solo in naravnega "amfiteatra" na Malih Brcah. Sicer ne zahtevnim, a za skupnost, kot so Kroglje, pomembnim uslugam, bo občinska uprava skušala zadostiti v kratkem. Nacrt za popravilo vaske pralnice, oprema strme poti, ki pelje v vas, so nekako že predvidena dela v dolgem seznamu občinskih upraviteljev.

Kot so na srečanju v dvorani Mladinskega krožka izjavili zupan Boris Pangerc, podzupan Aldo Stefancic in odbornik Milan Lovriha, pa bo manj lahko zadostiti vsem ostalim potrebam prebivalstva.

Javna razsvetljava ni v popolni občinski oskrbi, zato je vsakršen poseg tesno vezan oz. odvisen od družbe Enel. Greznicno omrežje je res nujno potrebno ne le vzdrževalnih del, temveč

Srečanje občinskih moč z dolinsko vasko skupnostjo (foto KROMA)

tudi temeljite posodobitve, vendar bo treba za začetek del počakati na odgovor Evropske skupnosti, ki naj bi odobrila poseben prispevek, namenjen izrecno posegom krajevnih uprav za izboljšanje okolja. Za razširitev pokopališča je uprava že namenila 850 milijonov, zato bodo dela imela tudi nekakšno prednost pred ostalimi. Pomislili so tudi že na možnost ureditve novega pokopališča za prebivalce Frankovca in okoliških vasi.

Tudi za preureditev prostorov bivše občinske hise, kjer je do nedavnega stal poštni urad, je uprava že storila nekaj korakov: upati je, da bodo vsaj deloma zadostili vaskim kulturnim potrebam.

Poglavje zase je "nova

pošta": uradi se niso opremljeni z obljubljenimi dvojezičnimi napisi, nezadostna je tudi raven poslovanja poštne osebja, ki ne obvlada slovenscine in zato ustvarja težave predvsem starejšim občanom. Zupan Pangerc je napovedal skorajšnji sestanek z ravnateljem tržske poštne uprave, na katerem bo iznesel vse pritožbe uporabnikov in se zavzel za uvedbo že zagotovljenih napisov v slovenscino.

Med javna dela prav gotovo sodi tudi metanizacija: Dolini se sedaj blizu glavna cev, na katero pa bodo po "pravih" zakupnega podjetja ACEGA priključene le najbližje hise. Do konca sončnega leta bo predvidoma razpolagal z metanom Križec, v letu dni

pa naj bi prisli na vrsto še ostali predeli ob glavni cevi.

Na torkovem srečanju z zupanom in njegovimi sodelavci je prišlo na dan tudi pomembno vprašanje splošnega regulacijskega načrta, za katerega je v pripravi nova varianta. Glede na spremenjene razmere, ki jih je v zadnjih casih zabeležil nas bivanjski prostor, so prebivalci izrazili željo, da bi upravitelji upoštevali ohranitev primerne ravnesvaja med zahtevami človeka in narave. Sicer bodo prebivalci imeli možnost pregledati in s priporočili dopolniti osnutek regulacijskega načrta, ki bo verjetno prihodnjega februarja na ogled vsem.

Damiana Ota

FILM / NA POBUDO UISP

Tekmovalni filmski prikaz gorskih lepot

Osrednja prireditev bo 27. t. m.

Pri tržaski Planinski zvezi UISP se pripravljajo na 6. tekmovalno revijo »Film in gore«, ki bo na sporedu od torka, 7. do ponedeljka 27. novembra in ki je namenjena vsem, ki se v območju Alpe Jadrana poklicno ali ljubiteljsko ukvarjajo s filmanjem gorskih lepot, značilnosti in zanimivosti. Prireditev je seveda tudi odlična priložnost za vse, ki ljubijo naravo in se zavzemajo za boljši odnos z njo, da bolje spoznajo gorsko problematiko. Poleg tekmovalnega dela pa obsega revija prikaz izbranih filmov in video posnetkov o sportnih dejavnostih, raznih dogodivščinah, kulturi in okolju v gorskem in gorniskem svetu.

Letos bomo lahko gledali kratkometražne filme Mi-

cheleja Radicija (7. novembra), ki je kar šest let delal za popularno televizijsko oddajo »Jonathan - dimensioe avventura«, lani pa za oddajo »No limits«. V ponedeljek 13. novembra bo na vrsti dokumentarec rimskega speleologa Tullia Bernabeia o globokem kenjonu, ki razdvaja džunglo mehiske pokrajine Chapas. Očarljiva simbioza med človekom in naravo bo osrednja tema filma Maura Corone in Fulvia Marianija, ki bo na sporedu 20. novembra. V ponedeljek, 27. novembra pa bodo predvajali filme, ki so jih prijavili na tekmovanje za »Scabioso Trento 95«, kipec, ki simbolično ponazarja istoimenski gorski cvet, ki ga je veliki planinec Julius Kugy iskal vse življenje v trentarskih gorah.

GOZDARSKIM PODJETJEM

Sporočilo kraške gorske skupnosti

Kraske gorska skupnost sporoča, da predvideva DZ 16/1991 dodelitev finančnih prispevkov v obliki nepovratnih sredstev in v obliki obrestnega posojila zadrugam in njihovim konzorcijem ter gozdarskim podjetjem, ki imajo pravni sedež na območju Kraske gorske skupnosti in ki so vpisane pri Trgovinski zbornici v Trstu ali Gorici tudi kot gozdarska podjetja; prispevki se dodeljujejo za nakup, prenovu in modernizacijo naprav, strojev in orodja za sečnjo, pripravo in prenos lesa.

Predvideni so prispevki za kmetijske zadruge in njihove konzorcije do največ 50% dopuščene investicije ter prispevki za gozdna podjetja do največ 40% dopuščene investicije.

Prošnje na kolkovanem papirju je treba sestaviti na podlagi posebnih obrazcev, ki jih je pripravila Kraska gorska skupnost in jih je treba predložiti najkasneje do 30.11.1995.

Za obrazce in eventuelne informacije se zainteresirani lahko zglasijo v uradih KGS v Sesljanu st. 54/D.

SALEŽ / TEČAJ SLOVENŠČINE

Odziv nad pričakovanji

Prejšnji teden se je v prostorih občinske knjižnice v Salezu začel tečaj slovenskega jezika. Namenjen je predvsem italijansko govorečim prebivalcem zgoniske občine, odzvalo pa se je tudi precej ljudi iz drugih krajev.

Na začetku je bila misljena le ena skupina, ker pa se je prvotno vpisalo kar 40 zainteresiranih, sta nastali dve skupini. Nekateri so se sicer pozneje odrekli zaradi neustreznih urnikov, tako da jih je bilo na prvi lekciji v eni

skupini 16, v drugi 10. Lekcije potekajo vsak tork po uro pa pol in sicer prva skupina z začetkom ob 18.15, druga pa ob 20. uri. Tečaj bo trajal neke do konca maja ali začetka junija. Predavata profesorici Mojca Svab in Jasna

Ravbar. Cilj tečaja je posredovati udeležencem osnovne temelje slovenskega jezika, da se lahko sporazumevajo, ter jih približati slovenski kulturi in življenju naše manjšine nasploh. Zamišljal je bila začrtana že v upravnem programu za prejšnje volitve na listi Skupaj-Insieme z namenom, da bi prislo do zblizevanja in vzajemnega sodelovanja med slovensko in italijansko govorečimi občani. Komisija za občinsko knjižnico v Salezu, ki je pobudo izpeljala in ki ji predseduje občinska svetovalka in bivša odbornica za kulturo Alenka Obad, je nad tolikšnim zanimanjem za tečaj izredno navdušena. Stevilo udeležencev namreč prekasa vsakršno pričakovanje. Ker tečaj poteka prvič na območju zgoniske občine, je tako zanimanje spodbudno tudi za prihodnje tovrstne pobude. (bis)

Za tečaj slovenščine v zgoniški občini se je prijavilo veliko ljudi (f. KROMA)

NA POBUDO TRGOVINSKE ZBORNICE

Prodajna razstava v centru

V 20 kioskih pri cerkvi sv. Antona prodajajo raznovrstno blago

Na ulicah ob cerkvi sv. Antona je Trgovinska zbornica uredila prodajno razstavo, ki je že prvi dan pritegnila precejšnjo pozornost mimoidočih. V dvajsetih lesenih kioskih, ki so podobni alpskim hišicam, prodajajo raznovrstno blago: knjige, obrtniške izdelke, bizuterijo, oblačila, rože in druge rastline, pa tudi slasice, delikatese, kavo in vino. Gre v glavnem za kvalitetne proizvode

znanih tržaskih trgovin.

Razstava bo odprta neprekinjeno od 10. do 20. ure vsak, tudi na praznicne dneve do nedelje.

Trgovinska zbornica namerava urediti podobno razstavo tudi prihodnjega decembra za božične praznike. Verjetno jo bodo odprli že prve dni decembra, razstavljali pa bodo tako trgovci kakor tudi obrtniki. (foto KROMA)

RICMANJE / SKD SLAVEC

Jubilejno srečanje oktetov Primorske

V nedeljo, 5. novembra v Babni hiši

Trzaski oktet med nastopom 17. junija letos (foto KROMA)

Dejavnost Slovenskega kulturnega društva Slavec živo vstopa v svojo jesensko sezono: v ricmanjski Babni hiši bodo namreč v nedeljo popoldne nastopili gostje letosnjega desetega srečanja oktetov Primorske. Gre torej za jubilejno revijo, ki se od vsega začetka lahko ponasa s svojo izrednostjo, saj tovrstnih koncertnih priložnosti za manjše pevske sestave na bližnjem kulturnem prizorišču ni veliko ali pa jih sploh ni. Ricmanjsko društvo Slavec je pred desetletjem zasadilo v plodna tla seme, ki vsako leto plodno obrodi: srečanja oktetov Primorske se z veseljem udeležujejo slovenske skupine z območja, ki sega tudi v sosednji matični prostor. Vsakoletna revija torej daje možnost ne le poslušanja posebne zborovske zvrsti, temveč tudi nekakšnega »vpogleda« v redno dogajanje na tem kulturnem področju.

Med gosti letosnjega jubilejnega

Srečanja oktetov Primorske so tudi stirje sestavi, ki se od vsega začetka udeležujejo koncertov v ricmanjski Babni hiši. Tem so pobudniki namenili posebno priložnostno priznanje, za poudarjanje »zvestobe« prireditvi. Vabilu na letosnje srečanje, ki bo v nedeljo, 5. t.m., ob 18. uri v dvorani ricmanjskega kulturnega doma, so se odzvali vokalna skupina Sovodenjskih deklet, kot edini ženski sestav med nastopajočimi, oktet France Bevk iz Otaleza, Pr'Farci iz Spodnje Idrije, Bori iz Postojne, Simon Gregorčič iz Kobarida, Baca iz Podbrda, Vrtnica iz Nove Gorice, Skofije, Godovski in pa Trzaski oktet.

Slavnostni pečat bo letosnjemu srečanju oktetov Primorske dal Ace Mermolja, dejelni predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev, ki bo z otvoritvenim nagovorom pozdravil jubilejno prireditev Slovenskega kulturnega društva Slavec. (dam)

ROK DO 31. DECEMBRA

Literarni in fotografski natečaj Mladike

Literarni natečaj

Revija Mladika razpisuje XXIV. nagradni literarni natečaj za izvirno se neobjavljeno črtno, novelo ali se ciklus pesmi.

Rokopise je treba poslati v dveh citljivo pretipkanih izvodi (format A4) na naslov Mladika, Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, do 31. decembra 1995. Rokopisi morajo biti opremljeni samo z geslom ali sifro. Točni podatki o avtorju in naslov naj bodo v zaprti kuverti, opremljeni z istim geslom ali sifro. Teksti v prozi naj ne presegajo deset tipkanih strani, ciklusi poezije pa naj predstavljajo samo izbor najboljših pesmi (največ deset).

Ocenjevalno komisijo sestavljajo: univ. profesor in kritik Martin Jevnikar, pisatelj Alojz Rebula, prevajalki in kritičarki prof. Diomira Fabjan-Bajc in prof. Ester Sferco ter odgovorni urednik revije Marij Maver. Mnenje komisije je dokončno.

Na razpolago so sledeče nagrade: za črtno ali novelo: prva nagrada 400.000 lir, druga nagrada 300.000 lir, tretja nagrada 200.000 lir;

za pesem ali ciklus pesmi: prva nagrada 200.000 lir, druga nagrada 150.000 lir, tretja nagrada 100.000 lir.

Izid natečaja, ki je odprt vsem, ne glede na bivališče, bo razglašen ob slovenskem kulturnem prazniku - Prešernovem dnevu. Na javni prireditvi in po časopisu. Vsi teksti ostanejo v lasti Mladike. Nagrajena dela bodo objavljena v letniku 1996. Objavljena bodo lahko tudi nenagrajena dela, za katera bo komisija mnenja, da so primerna za objavo. Rokopise je treba poslati do 31. decembra letos!

Fotografski natečaj

Mladika razpisuje letos natečaj za fotografije za naslovno stran revije. Tematika ni obvezna, vendar naj ustreza značaju revije (narava, okolje, letni cas, etnografija, naši spomeniki nasi prazniki).

Nagradni sklad predvideva: 200.000 lir nagrade za prvo mesto 100.000 lir nagrade za drugo mesto

in vec odkupnih nagrad po 50.000 lir

Izdelke (največ tri za vsakega udeleženca) naj prijavitelci pošljejo na naslov: MLADIKA »Fotografski natečaj 1995«, ul. Donizetti, 3 - 34133 TRST - TRIESTE, do 31. decembra 1995.

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK,
2. novembra 1995
DAN MRTVIH

Sonce vzide ob 6.45 in
zatone ob 16.51 - Dolžina
dneva 10.06 - Luna vzide
ob 14.27 in zatone ob
2.32.

Jutri, PETEK,
3. novembra 1995
JUST

VREME VČERAJ OB
12. URI: temperatura
zraka 16,4 stopinje, zračni
tlak 1015,1 mb pada, brez-
vetrje, vlaga 80-odstotna,
nebo spremenljivo oblac-
no, morje mirno, tempera-
tura morja 18,2 stopinje.

LEKARNE

PETEK, 3. novembra 1995
Lekarne odprte od 8.30
do 13.00

Ul. Cavana 11, Largo
Osoppo 1, Ul. Settefontane
39, Boljunec.

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00
Ul. Cavana 11 (tel.
302303), Largo Osoppo 1
(tel. 410515).

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od
16.00 do 20.30
Ul. Cavana 11, Largo
Osoppo 1, Ul. Settefontane
39.

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Ul. Settefontane 39 (tel.
947020).

Od PONEDELJKA,
30. oktobra do NEDELJE,
5. novembra 1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00
Ul. Cavana 11 (tel.
302303), Largo Osoppo 1
(tel. 410515).

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30
Ul. Cavana 11, Largo
Osoppo 1, Ul. Settefontane
39.

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Ul. Settefontane 39 (tel.
947020).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00,
18.05, 20.10, 22.15 »Qual-
cosa di cui ...sparlare, r.
Lasse Hallstrom, i. Julia
Roberts, Dennis Quaid,
Robert Duvall.

EXCELSIOR - 17.15,
19.45, 22.15 »Apollo 13«,
i. Tom Hanks.

EXCELSIOR AZZUR-
RA - 16.00, 17.30, 19.00,
20.30, 22.00 »La seconda
volta«, i. Nanni Moretti.

AMBASCIATORI -
15.30, 17.40, 19.55, 22.15
»Die Hard«, i. Bruce Wil-
lis, J. Irons.

NAZIONALE 1 - 16.00,
18.00, 20.10, 22.15 »Nove
mesi - imprevisi d'amore«,
i. Hugh Grant, Robin
Williams.

SLOVENSKO
STALNO GLEDALISCE

Sergej Sergejevič Prokofjev

PETER IN VOLK

Režija: SERGEJ VERČ

Premiera jutri, 3. novembra, ob 18. uri

NAZIONALE 2 - 15.40,
17.50, 20.00, 22.15 »Show
Girls«, r. Paul Verhoeven.
NAZIONALE 3 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Mow-
gli - Il libro della giungla«,
i. Jason Scott Lee.
NAZIONALE 4 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Ivo il
tardivo«, i. A. Benvenuti,
F. Neri.

MIGNON - 16.00 -
22.00 »La moglie, gli uc-
celli e la bestia«, prepove-
dan mladini pod 18. le-
tom.

CAPITOL - 17.00,
19.30, 22.00 »Wa-
terworld«, i. Kevin Kost-
ner.

ALCIONE - 18.00,
20.00, 22.00 »Al di là del-
le nuvole«, r. Michelange-
lo Antonioni, i. John
Malkovich, Sophie Mar-
ceau, Kim Rossi Stuart.

LUMIERE - 16.30,
18.10, 20.20, 22.15 »Al di
là delle nuvole«, r. Miche-
langelo Antonioni, i. John
Malkovich, Sophie Mer-
ceau, Kim Rossi Stuart.

PRIREDITVE

SLOVENSKO STALNO
GLEDALISCE Sergej S.
Prokofjev PETER IN
VOLK. Režija Sergej Verč.
Premiera jutri, 3. novem-
bra, ob 18. uri ter Aishil:
SEDMERICA PROTI TE-
BAM, prevod Alojz Rebu-
la, režija Mario Ursič v
nedeljo, 5. t. m., ob 16.
uri.

SKD TABOR - Opcine -
Prosvetni dom. Pricenja
se nov niz OPENSkih
GLASBENIH SREČANJ s
prvim koncertom v ne-
deljo, 5. novembra, ob 17.
uri. Nastopili bosta piani-
stiki Tamara Razem in
Tatjana Jeroc s progra-
mom za klavir in klavir
stirocno. Na sporedu
Chopin, Liszt, Debussy,
Prokofjev, Dvorak,
Brahms in Rossini. Prisr-
čno vabljeni stari in novi
ljublitelji glasbe.

PD MACKOLJE vabi na
predstavo Nusiceve igre
SUMLJIVA OSEBA v iz-
vedbi dramske skupine
KD I. Gruđen iz Nabrež-
ne v nedeljo, 5. novem-
bra, ob 17.30 v Srenjski
hiši v Mackoljah.

SKD SLAVEC Ricmanje
- Log vabi na 10.
SREČANJE OKTETOV
PRIMORSKE v nedeljo, 5.
t. m., ob 18. uri v Kulur-
nem domu v Ricmanjih.
Nastopajo: oktet F. Bevk -
Otalez, oktet Pr'Farci -
Spodnja Idrija, vokalni
oktet Bori - Postojna, ok-
tet S. Gregorčič - Kobarid,
oktet Baca - Podbrdo, Go-
dovski oktet - Idrija, ok-
tet Vrtnica - Nova Gorica,
oktet Skofije iz Skofije ter
Trzaski oktet - Trst.

OBVESTILA

OBVESTILO! Publist
obvešča vse zainteresirane,
da bo urad zaprt jutri, 3. t.
m. Zato bo sprejemal ob-
vestila in okvirjene oglase
za objavo v Primorskem
dnevniku 3., 4., 5. in 6.
novembra do danes, 2. t.
m. do 12.30.

SKD VIGRED vabi
otroke, mladince in odras-
le, ki bi radi sodelovali v
društveni dramski skupi-
ni, da se udeležijo se-
stanka, ki bo danes, 2. no-
vembra, ob 18. uri v druš-
tvenih prostorih v Sempo-
laju.

TPPZ P. TOMAZIC - v
novih prostorih. Pevci,
muzikantje, recitatorji se
bomo srečali v
petek, 10. novembra, ob 20.
uri v Partizanskem domu
na PADRICAH st. 60 ob
cesti Padrice - Bazovica
.Novi pevci pridružite se!

SLOVENSKO DOBRO-
DELNO DRUŠTVO v Tr-
stu razpisuje letos svojo
studijsko stipendijo iz sk-
lada »Mihael Flajban«.
Stipendija bo znašala
2.000.000 lir letno in bo
trajala za vso redno studij-
sko dobo, v kolikor bo do-
bitnik zadostil pogojem
pravilnika. Stipendija je
namenjena slovenskim za-
mejskim visokosolcem, ki
se bodo vpisali v trzasko
ali videmsko univerzo v
akademskem letu
1995/1996. Podrobnejša
pojasnila dobite na sedezu
Slovenskega dobrodelnega
društva v Trstu, Ul. Maz-
zini 46/1.nadstr., tel. st.
631203 ob četrtkih od 16.
do 18. ure. Rok zapade 30.
novembra.

SKLAD MITJA CUK
obvešča, da je na sedezu
Sklada dvakrat tedensko
na razpolago logopedinja.
Informacije dobite vsak
dan v dopoldanskem ca-
su, razen ob sobotah na
tel. st. 040/212289.

SKLAD MIA CUK ob-
vešča, da se vsak dan
vršijo popoldanski dopol-
nilni pouk in individual-
ne lekcije iz vseh predme-
tov na vseh solskih sto-
pnjah. Informacije po tel.
st. 212289 od ponedeljka
do petka v dopoldanskem
casu.

OBCINSKA UPRAVA
V DOLINI prireja tečaj
slovensčine za obcane, ki
ne poznajo slovenskega je-
zika in bi se ga radi nauči-
li. Tečaj bo potekal v
večernih urah dvakrat te-
densko pod okriljem Ljud-
ske univerze. Vpisovanje
vsak delavnik od 9. do 12.
ure v tajništvo občine,
kjer bodo zainteresenti dobi-
li tudi vse potrebne infor-
macije o poteku tečaja.
Rok vpisovanja zapade 11.
novembra 1995.

UPRAVA OBCE DO-
LINA obvešča, da je za
stanovanja z enim samim
stanovalcem predvideno
znižanje tarife davka za
smetarsko službo. Zainte-
resirani morajo vložiti
prošnje na občinsko upra-
vo na zadevnih obrazcih
do 15. novembra. Tiskovine
za prošnje lahko dvi-
gnejo v občinskem dave-
nem uradu, kjer so jim na
razpolago vse potrebne
informacije.

NOVOUSTANOVLJENI
MePZ F.Venturini vabi na
vajo vsak torek in četrtek
ob 20.30 v Kulturni center
A.U.Miro pri Domju.

KD S. SKAMPERLE ob-
vešča, da se tečaj latin-
skoameriških plesov pod
vodstvom koreografinje
Mojce Horvat prične v so-
boto, 4. novembra, ob 16.
uri v društvenih prostorih
na Stadionu 1.maj. Za
informacije in vpis tel. na
st. 572595 (Tatjana).

GLASBENA MATICA
TRST - Concertna abon-
majka sezona 95/96 -
Informacije in vpis abon-
majev na GM, Ul. R. Man-
na 29, tel. st. 418605 vsak
dan od 10. do 14. ure. Prvi
koncert bo v četrtek, 9.
novembra, ob 20.30 v Kul-

OBVESTILO
Vse zainteresirane
obveščamo, da bo urad
PUBLIEST-a
zaprt
jutri, 3. nov.

zato bo sprejemal ob-
vestila in okvirjene
oglasne za objavo v
Primorskem dnev-
niku 3., 4., 5. in 6.
nov. do četrka, 2.
nov., do 12.30.

turnem domu v Trstu. Go-
st PIHALNI ORKESTER
SLOVENSKE POLICIJE.
Dirigent: M. Surbek, soli-
sti B.Gorišek - klavir,
A.Deferri - klarinet,
M.Mlejnik-violoncelo.

ZVEZA CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV iz Tr-
sta vabi udeležence pev-
skega tečaja na Dobrni na
skupno vajo, ki bo v četr-
tek, 9. t. m., ob 20. uri v
Finzgarjevem domu na
Opcinah.

MALI OGLASI

tel. 040-361888

PRODAM motorno ko-
lo Grillo-Piaggio 50 kub. v
odličnem stanju (skoraj
nikoli rabljen). Tel. v
večernih urah na st.
220525 (Katja).

PRODAM star morotni
kopac PGS, 12 k.s., 533
kub dizelski motor Con-
dor ter prikolico. Tel. st.
231704.

PRODAM kanarčke
Malinua, dobre pevce.
Tel. na st. 220189 ob uri
kosila in večerje.

PRODAM lepo urejeno
cvetličarno v središču me-
sta. Tel. st. 251050 ali po
20. uri na st. 773930.

PRODAM dovoljenje
za prodajo sadja in ze-
lenjave. Prostor pre-
novljen, dober zaslužek.
Tel. st. 040/633412 od 8.
do 14. ure.

ODDAJAM dvosobno
stanovanje v Ljubljani za
to akademsko leto. Tel. ob
uri kosila in večerje na st.
54524.

LEKCIJE iz anglescine
nudi univerzitetni stu-
dent z diplomom Trinity
college in prakso v Lon-
donu, tudi iz italijanscine
in prava. Tel. st.
040/225603.

PODJETJE isče šest
predstavnic/kov za pro-
dajo v gasilskem sektorju.
Za informacije tel. na st.
0338/320315.

ISCAMO predstavnik
ali trgovskega potnika
izkusnega na področju
elektro-materialov z
znanjem slovenscine in
italijanscine, z vozniskim
dovoljenjem in avtomobi-
lom, starejšega od 21
let. Tel. st. 0368/930625.

SLASČICARNA St. Ho-
noré na Opcinah zaposli
vestno vajenka/podajalko.
Tel. st. 213055 v casu po-
slovanja.

NUDIMO dobro plača-
no službo - novost v Ita-
liji! Predstaviti se danes,
2. novembra, ob 21. uri v
hotelu Dolina - Sesljan.

PIVNICA pri Nadi v
Boljuncu - vsak petek
zvečer vas vabi na
pokušnjo naravno toče-
nega piva iz soda ("a ca-
duta").

OSMICA v Dolini pri
Mariu Jerjalu.

OSMICO je odprl Usaj
v Nabrežini st. 8. Toci be-
lo in crno.

V RICMANJIH je odprl
osmico Jadran.

PRI KOVACEVIH za
cerkvijo v Doberdobu je
zopet odprt Kmečki turi-
zem. Vabljeni!

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tilice) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

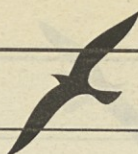
Ob izgubi drage mame
Marte Werk-Volk iz-
rekajo Petru in družini
svoje sozaje

Cinzia, Evgen, Jadranka,
Luka in Sara

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdivrivo 8
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

NOVICE

Kino Vittoria: film Kena Loacha o španski civilni vojni nato pa koncert v galeriji

Kinoateljjeva filmska sezona Gorica kinema ponuja nocoj ob 20.45 v kinu Vittoria enega najbolj pričakovanih filmov, »Land and freedom« (»Terra e libertà«) angleškega režiserja Kena Loacha. »Poslednji komunist angleškega filma«, kot so sicer nekoliko omejevalno nekateri označili Loacha, tokrat pripoveduje o mladih bojovníkih v španskih mednarodnih brigadah in o spopadih med stalinisti in anarhisti leta 1937. V Cannesu je film navdusil občinstvo, saj zna spregovoriti srcu in razumu gledalcev in osvoji tudi ljudi, ki so generacijsko ali politično zelo daleč od pripovedne vsebine filma. Kritiki so ga označili za mojstrsko delo, festivalska žirija pa ga je povsem prezrla. Omeniti velja, da bo po filmskem predvajanju v galerijskih prostorih kina glasbena točka v živo, ki jo bodo prispevali P. Bumbaca, O. Duiz, P. Pintar in D. Šfiligoj.

Predstavitel knjige "Z zahodnega roba"

Zgodovinar dr. Branko Marusič, ki se posveča raziskovanju novejših zgodovine na Primorskem, nas je spet presenetil z novim bogatim prispevkom. Jutri, ob 18. uri, bodo v Katoliški knjigarni predstavili knjigo »Z zahodnega roba«. O knjigi bo spregovoril prof. Jože Pirjevec. Predstavitel prireja Katoliška knjigarna.

V Gabrjah bo v nedeljo tradicionalno martinovanje

Martin se približuje in z njim številne prireditve v znamenju starih običajev. Čeprav je v koledarju za beležen se le konec drugega tedna, bodo Martina ponekod počastili že v nedeljo, 5. t.m. Gabrci - tamkajšnja lovška družina in kulturno društvo Skala v sodelovanju z župnijo - vabijo 5. t.m. ma martinovanje z blagoslovom pridelekov in kmetijskih strojev, na tgu pred sedežem društva.

La Contrada danes in jutri v občinskem gledališču v Trziču

V občinskem gledališču v Trziču bo drevi in jutri (vsak ob 20.30) gostovala skupina La Contrada iz Trsta z delom »Un'Isotta nel giardino« (Isotta na vrtu), ki sta ga napisala Nini Perna in Francesco Macedonio. Komedija, v tržaškem narečju, je napisana na novo, na osnovi neke angleške komedije iz začetka 20. stoletja. Vse se suče okrog denarja, oziroma dediščine ki naj bi jo zakonca Babuder vnovčila po bogatem stricu v Kanadi. Režiser predstave je Francesco Macedonio, sceno je pripravil sergio D'Osmo, v glavnih vlogah nastopata Paola Bonesi in Orazio Bobbio. Predstava ni v abonmaju, pač pa imajo abonenti popust.

Pol Trziča brez elektrike

Precej težav so imeli sinoci v Trziču zaradi daljše prekinitve dobave električnega toka. Do izpada je prišlo nekaj minut pred 17. uro, normalno stanje pa so vzpostavili se le nekaj po 18. uri. Brez elektrike je ostalo nekaj tisoč občanov, gasilci so prejeli nekaj deset pozivov, vendar kot se zdi, hujšega ni bilo. Vzrok za izpad še ugotavljajo.

FINANCARSKA ŠOLA / RAZBURLJIVA SEJA TRAJALA DO 7. URE ZJUTRAJ

"Halloween", ali noč strahov v goriškem občinskem svetu

Večina za gradnjo na letališču - Opozicija: »To je Pirova zmaga«

Noč na 1. november je v ZDA poznana kot »Halloween«, noč strahov in carovnic, ko skušajo zlati otroci z izrezanimi bučami in zastrašujočimi preoblekami premagovati prastrahove. Tudi goriški občinski svetovalci so včeraj ponoči imeli svoj »halloween«, saj so do jutranjih ur - sicer brez buč in mask, vendar so po določeni uri poteze na marsikaterem obrazu zadobile precej zastrašujoči videz - skušali preganjati strahovito in dokaj konkretno pošast: financersko solo in poplavo cementa, ki bi jo prinesla na 32 hektarjev goriškega letališča. Posast je pravzaprav preganjala samo peščica svetovalcev opozicije, ki so se številni premoci večinske koalicije, okrepljeni z glasovi MSI in CDU, skušali zoperstaviti z edinim učinkovitim orozjem: obstrukcijo. Svetovalci opozicije so drug za drugim posegali v razpravo in osvetljevali že desetletno zgodbo financerske sole in njene pretevilne skrivnostne aspekte. V teh govorniških maratonih so se med drugimi izkazali Bernard Spacapan, ki je govoril eno uro, Nicolò Fornasir, ki je v dveurnem izredno lucidnem govoru postavil picice na i celotni zadevi in, seveda, Renato Fiorelli, ki je mikrofona vzel v roko ob 23.30 in ga ni izpustil vse do 3.30 ure zjutraj, ko so po 12-urnem stopnjevanju napetosti silovito izbruhnile dotlej zadržane politične strasti.

Iskro je nehote zanetil svetovalec Severne lige Nereo Tavagnutti. V sejni

dvorani ni bilo skoraj nobenega svetovalca večine, zato je zahteval preverjanje sklepčnosti. »Dežurni« večinski svetovalci so pred prestopovanjem sprožili alarm in, glej!, iz občinskih uradov so, kot miši iz svojih brlogov, pricapljali v dvorano pravkar prebujeni svetovalci. Krmežljave oči so se marsikomu odprle ob glasnem vpitju, ki ga je nato sprožila zahteva misovca Cosme, naj se Fiorelliju odvzame beseda, češ da je govoril preko dovoljenega časa. Svetovalec zelenih se ni dal, vnel se je oster prepir s Cosmo. Živci so popustili tudi predsedniku občinskega sveta Vanniju Busoliniju, ki je jezno zapustil sejno dvorano. Zbegani svetovalci so se vprašali, kaj sedaj. Tajnik je ocenil, da je seja »de facto« prekinjena. Nekateri so odšli domov, tacas pa se je Busolini vrnil in nadaljeval s sejo. Nadaljevalo se je tudi prerekanje, končno pa je Fiorelli lahko nadaljeval in zaključil svoj poseg.

Seja se je nato nadaljevala še nekaj ur z replikami drugih svetovalcev in, naposled, z glasovanjem. Prvi je prišel na vrsto amandma, ki ga je k lastni resoluciji zoper gradnjo na letališču predložil svetovalec opozicije Bruno Crocetti. Namen amandmaja je bil, da občina podpre zahtevo po razpisov referendumov, na katerih naj bi se Goričani izrekli o gradnji na letališču. Večina je zavrnila amandma s 17 glasovi proti 11. Zanimivo je, da so za razpis referendumov skupaj z opo-

Fiorelli je tokrat govoril več kot štiri ure zapored

zicijo glasovali tudi svetovalci Di Cristova (FI), Cosma (MSI) in sam načelnik skupine NZ Coana, svetovalec Randò (NZ) pa se je vzdržal.

Po tem glasovanju so svetovalci opozicije - z izjemo seveda predstavnikov CDU in MSI, ki so se izrekli za financersko solo - zapustili sejno dvorano, da bi izsilili neskladnost in preprečili odobritev večinske resolucije. Sledil je se zadnji zaplet: po odhodu opozicije je ostalo 20 svetovalcev, eden manj, kot jih je potrebno za sklepčnost. Predsedujoči je zato prekinil sejo in začelo se je mrzlično iskanje manjkajočega svetovalca. Nasli so ga na domu družine Interbatolo, kjer je telefon vrgel s postelje mladega Gianluco, občinskega svetovalca Forza Italia, ki je kakih 15 mi-

nut kasneje prihitel na občino.

Neslavni konec seje je bil zgolj formalnost: svetovalci večine so složno zavrnili resolucijo opozicije (izid glasovanja je bil 21:0) in si odobrili svojo, seveda za gradnjo financerske sole na letališču.

Ta izid sicer ne bo v ničemer pogojeval postopka za realizacijo vojašnice. Postopek gre namreč naprej po tirnicah vojaške tajnosti, ki jo je nad načrt postavil bivši predsednik vlade Berlusconi in goriska občinska uprava se bo gotovo skrbno izogibala vsakemu formalnemu sklepu, ki bi opoziciji dal povod za postavljanje novih ovir. Nasprotniki pa imajo v rokah vsaj se dva aduta: politični pritisk javnega mnenja z zahtevo po treh referendumih, ki so jo pravkar predložili, in

enega ali dva nova priziva na Deželno upravno sodišče.

Zlasti priziv zoper Berlusconijev odlok o vojaški tajnosti ima po trditvah opozicije odlične možnosti uspeha. Sklicujejo se na celo vrsto razsodb raznih deželnih upravnih sodišč in Državnega zbora, ki so v podobnih primerih zavrnili vojaško tajnost. Zato so mnogi komentirali, da je bil včerajšnji končni razplet dolgega spopada v občinskem svetu za večino pravzaprav Pirova zmaga. S tem, da se je večinska koalicija oklenila gradnje na letališču, ki je možna le pod pogojem, da se nad objektom ohrani vojaška tajnost, se je hkrati izpostavila nevarnosti zamrzitve ali celo zavrnitve načrta po sodni poti.

To odgovornost, ki si jo je včeraj ob zori prevzela večina, je med razpravo jasno izpostavil svetovalec Nicolò Fornasir: »Ponujamo vam zadnjo možnost političnega izhoda iz tega zapleta: ponujamo vam kompromis, ki bi vsekakor omogočil odprtje financerske sole v Gorici, ne na letališču pač pa v eni od opučenih vojašnic v Locniku ali na Trzaski ulici. Če ga nocete sprejeti in raje trmasto vztrajate pri gradnji na letališču, potem boste sami nosili odgovornost, če financerska sola ne bo nikdar zgrajena, predvsem pa odgovornost za 150 milijard, ki bi jih lahko danes uporabili v koristnejše namene, tako pa se bodo razvrednotile ali počasi odtekle drugam.«

KULTURNI DOM / SKUPINSKA RAZSTAVA PETNAJSTIH UMETNIKOV

Pregled slikarstva na Goriškem danes

Zanimivo predstavitev likovnikov so priredili v sodelovanju z društvom Endas iz Trziča

V torek zvečer so v galeriji Kulturnega doma v Gorici odprli zanimivo razstavo petnajstih pososkih slikarjev, ki sodelujejo v likovnem in kulturnem društvu Endas s sedežem v Trziču. Na skupinski razstavi sodelujejo umetniki Grazia Aiello, Augusto Bortoli, Laura Boletig, Claudio Corradi, Renzo Furlani, Oreste Grandesso, Livio Perin, Mariagrazia Persolja, Renzo Pilon, Armando Pizzignach, Dario Sanson, Gianni Segatto, Cesare Spanghero, Adriano Velussi in Giorgio Vinzan.

Na otvoritveni slovesnosti je najprej v imenu Kulturnega doma spregovoril ravnatelj Igor Komel, nato pa se predstavnik društva Endas Renzo Furlani. Oba sta poudarila potrebo po tesnejšem sodelovanju med umetniki pososkega prostora in posebno vlogo, ki jo

Skupina slikarjev, ki se predstavljajo v Kulturnem domu (Fotostudio Reportage)

lahko v tem smislu odgrava slovenska manjšina. Nato sta spregovorila se likovna kritika Josko Vetrli iz Gorice in Fabio Fabretto iz Trziča, ki sta

vsak s svojega zornega kota osvetlila dela posameznih umetnikov in njihovo kolektivno rast.

Skupinska razstava pososkih slikarjev bo v

Kulturnem domu odprta vse do 10. novembra po sledečem urniku: ob delavnikih od 9. do 13. ure in v večernih urah med raznimi kulturnimi pri-

KINO

GORICA
VITTORIA sezona **Gorica kinema**: 20.45 »Terra e libertà«. Rež. Kenneth Loach. I. Ian Hart in Rosana Pastor. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Show girls«. Prep. mladini pod 14. letom.

OBVESTILA

SKD KREMENJAK iz Jamelj prireja plesne vaje za otroke in odrasle. Prijave pri Milki Pahor tel. 419993 ali pri odbornikih.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da je tehnični urad odprt ob torkih in četrkih med 17. in 19. uro.

SGZ GORICA je odprlo okence na sedežu Zadrugne kreditne banke v Dobrdo. Clanom s tega območja je na razpolago danes od 14.00 do 15.30.

DRUŽBA se dobi v soboto, 4. novembra, ob 19.30 na Placuti.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL deluje vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 13. do 17. ure razen ob četrkih, ko so dopoldne zaprti.

PRIREDITVE

V KATOLIŠKI KNJIGARNI bo jutri ob 18. uri predstavitev knjige »Z zahodnega roba«, ki jo je napisal dr. Branko Marusič. O delu bo spregovoril prof. Jože Pirjevec.

KD OTON ZUPANČIČ prireja 4. novembra v domu A. Budal v Standrežu tradicionalno martinovanje. Vpisovanje pri Marti (tel. 21407).

SPD GORICA prireja 12. novembra martinovanje v lovski koči na Kremencah nad Renčami. Prijave na sedežu danes od 19. do 20. ure.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV prireja 19. novembra večerjo ob martinovanju v gostišču Fogolar v Galianu pri Cedadu. Vpisovanje na sedežu in pri poverjenikih do 8. novembra. Dežurstvo na sedežu bo jutri, 3. novembra.

MARTINOVANJE bo 11. novembra v domu na Bukovju, v priredbi KD Briski gric. Prijave in informacije na sedežu od ponedeljka do petka od 20. do 21. ure in pri Maji Humar (tel. 884187) in Emanueli Juretič (81163).

RAZSTAVE

V GALERIJ KINA VITTORIA je na pobudo likovnega združenja Exit postavljena razstava slikarjev Alessandre Bernardis, Micheleja Drascka in Hermana Kosica. Na ogled bo do 12. novembra po urniku kinodvorane.

V GALERIJ KATOLIŠKE KNJIGARNE razstavlja slikar Kristof Zupet. Razstava bo odprta do 5. novembra. Ogled po urniku knjigarne.

V NEKDANJIH ZAOPRIH NA GORIŠKEM GRADU je do 12. novembra odprta retrospektivna razstava grafika Virgilia Malnija. Ogled: ob delavnikih 9.30-12.30 in 14.00-17.00, ob nedeljah in praznikih 10.30-12.30 in 14.00-18.00. Ob ponedeljkih je razstava zaprta.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 1, Ul. S. Michele, tel. 21074

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

DAN MRTVIH / KOMEMORACIJE NA GORIŠKEM

Spomin na vse pokojne in hvaležnost padlim

Številne občutene svečanosti ob spomenikih in grobovih

Pred spomeniki in obeležji, v cerkvah in na pokopališčih so se včeraj vrstile spominske in verske slovesnosti ob dnevu mrtvih. Praznik, ki nas silijo k razmisljanju življenja in smrti, o ohranjanju spomina in menjavanju generacij, o bistvu človeka in življenja so v vseh krajih na Goriškem tokrat obeležili občuteno in predvsem z množično udeležbo. Ne gre namreč pozabiti, da je letos minilo petdeset let od konca druge svetovne vojne.

Posebej občutene so bile slovesnosti v manjših krajih na Goriškem na pobudo krajevnih ustanov, borcev in društev. Spominu padlih za svobodo so se položito v ena poklonili tudi predstavniki konzulata Republike Slovenije. Spominskih slovesnosti so se skoraj v vseh krajih udeležili tudi predstavniki Zveze borcev in občin na sosednjem območju.

Osrednja po pomenu je gotovo bila svečanost na goriškem pokopališču na pobudo SKGZ, VZPI-AN-PI in konzulata Slovenije, ki sta se je udeležila tudi predstavnik občin Gorica, odbornica Giovanna Paolini in Nova Gorica, župan Crtomir Spacapan. Pred partizansko grobnico so po položitvi vencev in trenutku zbranosti spregovorili senator Darko Bratina, predstavnik borčevskega združenja AVL Mario Merni ter predstavnik obeh občin Paolinijeva in Spacapan. Skupna vsem nagovorom je bila pieteta do vseh žrtev vojn in nasilja, pri čemer pa seveda ne gre spregledati različnih zgodovinskih odgovornosti in tudi moralne ocene različnih opredelitev. Poudarjene so bile tudi želje po miru, sožitju in sodelovanju.

Komemoracija se je nadaljevala pred grobnico padlim vojakom jugoslovanske armade, mladim ljudem, kot je poudaril predstavnik VZPI Silvino Poletto, ki so prišli iz oddaljenih krajev, da bi nam pomagali osvoboditi se izpod nacifasizma. Pred grobnico je spregovoril tudi predsednik državnega sveta Slovenije Ivan Kristan in podčrtal veliki pomen skupnega upora slovenskih in italijanskih borcev zoper totalitarizem in nasilje podivjanega nacifasizma. Bil je to boj proti nečloveškosti inrasnemu razlikovanju, boj za svobodo, demokracijo, strpnost in enakopravnost. Zato so te vrednote spet ogrožene, ko se nedaleč od nas zopet izvajajo etnično čiščenje in grozodejstva nad civilnim prebivalstvom, je podčrtal govornik, ki je sklenil z upanjem, da bosta Slovenija in Italija znali premostiti nesoglasja in da bo Italiji umaknila veto pridruženemu članstvu Slovenije v Evropski zve-

zi. »Žrtvam se bomo najbolje oddolžili, če bomo znali uresničiti pogoje za trajni mir«, je zaključil.

Številne in dobro obiskane so bile svečanosti tudi v okoljskih krajih. Pred spomenikom v Pevni, kjer je bila komemoracija na pobudo VZPI ter v sodelovanju z rajonskim svetom in društvi, je imel krajsi nagovor Silvino Poletto, pel je zbor iz Stmavra, prisluhnili smo tudi recitacijam. Spominska slovesnost je bila zatem v Podgori na pobudo rajonskega sveta, zveze borcev in društev, pela sta zbora Paglavca in Podgora.

V Steverjanu je bila osrednja slovesnost na pobudo Občine, zveze borcev in društev neposredno po masi, pred spomenikom na Trgu Svobode, kjer je spregovoril župan Hadrijan Corsi in se spomnil dveh pomembnih obletnic, ki sta ostali zapisani v kolektivnem spominu primorskih ljudi: 80-letnice začetka vojne z Italijo in 50-letnice osvoboditve. Z molitvijo

se je padlih in žrtev vojne spomnil župnik Anton Lazar. Pred spomenikom je pel zbor Sedej, prisluhnili smo recitaciji. Slovesnost je bila zatem tudi na Jazbinah.

V Standrežu so se na pobudo borčevske organizacije ter v sodelovanju z društvi in rajonskim svetom najprej zbrali v domu Andreja Budala, zatem pa je bila komemoracija s polaganjem vencev pred spomenikom na glavnem trgu. Pel je zbor Oton Zupancic, recitali so učen-

ci. V doberdobski občini je občinska uprava skupaj s predstavniki borcev in društev položila vence k obeležjem padlim v NOB v Jamljah, Dolu, na Poljanah in v Doberdobu, na jameljskem pokopališču in pri Bonetih pa so počastili tudi druge žrtve vojne. Ob domačinih so bile prisotne tudi delegacije borcev iz Prvacine, Komana in Mirna.

Na Sovodnjem so prav tako polagali vence k spomenikom po vseh za-

selkih, osrednja slovesnost pa je bila v Sovodnjah in o njej poročamo posebej.

Spominu padlih borcev in žrtev vojne so se včeraj poklonili tudi v Ločniku na pobudo združenja AVL ter pred spomenikom deportirancem v nacistična taborišča pred goriško železniško postajo na pobudo združenja ANED. Slovesnosti so bile tudi v Ronkah in Trziču.

Toliko o dopoldanskih svečanostih, medtem ko je bil popoldanski čas namenjen intimnejšemu doživljanju praznika ranjkih z obiskovanjem družinskih grobov in pokojnih znancev. Goriški nadškof je daroval maso na glavnem pokopališču, po številnih cerkvah pa so bili verski obredi v spomin pokojnih.

Na slikah (Fotostudio Reportage) svečanosti ob partizanski grobnici na goriškem pokopališču in pred spomenikom v Doberdobu

SOVODNJE / OB 30-LETNICI POSTAVITVE SPOMENIKA PADLIM IN 50-LETNICI OSVOBODITVE

Razstava in brošura o spomenikih nato še slovesno odkritje obeležja

V Sovodnjah so se pričela praznovanja ob 50-letnici osvoboditve in 30-letnici postavitve spomenika padlim. Občinska uprava si je v počastitev teh pomembnih zgodovinskih trenutkov zamislila niz prireditev, ki se bodo odvijale do konca novembra. Otvoritvena slovesnost je bila v torek zvečer v občinski sejni dvorani, kjer so ob prisotnosti župana Igorja Petejana, župana iz Mirna Zlatka Marusića in predstavnikov borčevskih organizacij odprli fotografsko razstavo o spominskih obeležjih padlim v Sovodnjah, na Vrhu, v Gabrijah, na Peci in v Rupih. Razstavo, ki bo na ogled do 18. novembra, je uredil Vilko Fajt, fotografije pa so prispevali Ladi Boskin, Gabrijela Cotić, Darko Devetak, Leopold Devetak, Venceslav Devetak, Elvira Lukman, Mirko Kovac, Miro Kuzmin in Srečko Pavletić. Razstavljenih je štirideset fotografij (poosem za vsako obeležje), ki prikazujejo razne faze izgradnje: čiščenje parcele in priprava temeljev, gradnja, oblikovanje in nazadnje odkritje.

Sovodnjski podžupan Leopold Devetak je v uvodnem nagovoru podčrtal prostovoljno odločitev in postrtovalno delo vseh vasčanov, ki so vsak po svojih močeh prispevali k postavitvi spo-

menikov. Poleg fotografske razstave je občinska uprava poskrbela tudi za izdajo priložnostne brosure, ki jo je uredil Marko Waltritsch. Objavljene slike so izbrane med razstavljenimi. Publikacija obsega 32 strani in je napisana v slovenscini s povzetkom v italijanscini. Predstavil jo je avtor, ki se je zaustavil zlasti na vsebinski razstavljenih slik in poudaril dejstvo, da so fotografije izjemen dokument naše polpretekle zgodovine. Ob tem pa ne gre pozabiti pomembne vloge Primorskega dnevnika, »ki je skozi petdeset let vesten poročevalec o vseh naših pobudah in odmevnejših dogodkih in dosleden zagovornik naših pravic. Zato se moramo boriti za njegov nadaljni obstoj in razvoj«. Župan Igor Petejan je v spremni besedi zapisal, »da je knjizica namenjena vsakomur, predvsem pa mlajšim generacijam, ki niso doživele vojnih grozot: opozorilo naj bo, da je treba sovražstvo in nestrpnost vedno zatirati in odklanjati.«

Zelo slovesno je včeraj dopoldne bilo na trgu pri sovodnjski cerkvi, kjer so ponovno odkrili obeležje Negovanu Mozeticu iz Renč in Vladimiru Santiniju iz Splita, ki so ju fasisti na tistem mestu obesili leta 1944. Proslavo je otvorila vokalna skupina

Sovodnjska dekleta, zatem pa je nekdanji župan Jozef Cescut odkril spominsko ploščo. Po enominutnem molku in blagoslovu župnika Marjana Markezica je spregovoril župan Igor Petejan. Oporozoril je na aktualnost vrednot, ki so se rodile in zrasle v tistih hudih casih pred 50 leti. »Strpnost, enakopravnost, svoboda in mir so temelji«, je naglasil, »na katerih moramo graditi boljše in pravičnejšo bodočnost. V času, ko je pomanjkanje moralnih vrednot vedno večje, ko je pomanjkanje idealov iz dneva v dan hujski problem in ko zgleda, da je se edini življenjski smoter osebnostno okoriscanje in izkoriščanje bližnjega, prav tedaj se je treba trdno oprijeti omenjenih temeljnih vrednot, da bo nas jutri tak, za kakršnega so se borili in so umrli prestevalni domoljubi.«

Kulturni program so prispevali se domači osnovnosolski otroci z recitacijami, sklenil pa ga je moski zbor Skala iz Gabrijah. Sovodenci so z včerajšnjo občuteno slovesnostjo počastili tudi 30-letnico postavitve spomenika 101 domačinu, ki so dali svoje življenje za to, da lahko mi danes živimo v miru in svobodi.

Na slikah (Fotostudio Reportage) odprtje razstave na občini in včerajšnje odkritje obeležja

DAYTON (ZDA) / V LETALSKEM OPORIŠČU PRVO SREČANJE MED PREDSEDNIKI BOSNE, HRVAŠKE IN SRBIJE

Sprte strani za pogajalsko mizo: začetek konca vojne na Balkanu?

Za posrednika Holbrooka pa so se stališča v zadnjih dneh bistveno zaostila

WASHINGTON - »Danes ves svet gleda na Dayton v Ohio, kjer bo dosegel najboljše, verjetno pa tudi zadnja možnost za mir v Bosni. Upam, da se bodo nekega dne spominjali na Dayton kot na kraj, kjer se je začel konec balkanske morije.« Tako je izjavil ameriški zunanji minister Warren Christopher, ko je prispel v strogo zavarovano oporišče Wright-Patterson ameriškega letalstva v Daytonu, 250 km daleč od Clevelanda v Ohio, kjer so se sinoci končno začela neposredna pogajanja med bosanskimi, hrvaškimi in srbskimi predstavniki.

Pogajanja, ki se pričnajo v Daytonu, so tudi priznanje za vlogo, ki jo je odigrala ameriška uprava: s svojim odločnim, tudi vojaškim pritiskom je privedla sprte strani za pogajalsko mizo po starih letih vojne, najmanj 200 tisoč mrtvih, več kot 2 milijonih beguncev. Za predsednika Zda Bilyja Clintona pa »samo sprte strani lahko končajo to strahovito vojno.

Kljub premiku iz večletnega diplomatskega zastaja, ki sta mu botrovala neucinkoviti posegi diplomacije Evropske unije in Ozn, ni se dovolj razlogov za pretirani optimizem. Richard Holbrooke, ameriški posredovalec, ki mu gre največja zasluga,

da so se končno začela mirovna pogajanja, meni, da so vse sprte strani pristopile k pogajalski mizi »z znatno trsimi izhodišči kot pred nekaj dnevi. Treba se bo najprej povrniti na izhodišča, ki smo jih pred nekaj tedni že dosegli.«

Bosanski premjer Haris Silajdžić, ki spremlja predsednika Alijo Izetbegovića, je na novinarski konferenci zahteval »pravo in demokracijo« za Bosno: »Ne moremo obuditi mrtvih. Ne moremo oziviti 17 tisoč ubitih bosanskih otrok. Ampak tukaj moramo uveljaviti pravico, kar pomeni funkcionalno, celovito, pravično in demokratično bosansko državo.«

Ob svojem prihodu v Dayton je hrvaški predsednik Franjo Tuđman izrazil svoj optimizem: »Drugače ne bi bil tukaj,« se je posalil.

Srbski predsednik Slobodan Milošević pa zagotavlja, da bo »sodeloval v največji možni meri pri vzpostavljanju miru na Balkanu,« vendar ga caka težko posredovanje s stališči bosanskih Srbov, ki jih zastopa. Slednji namrec vztrajajo pri zahtevi po konfederaciji svojih ozemelj s srbo-črnogorsko zvezno republiko in pri razdelitvi Sarajeva.

Po uvodnih dvostranskih srečanjih se je plenarna konferenca pričela

V Ohio je najprej prispel jugoslovanski predsednik Milošević, za njim pa hrvaški predsednik Tuđman, ki ga je izid volitev dokaj ošibil (Telefoto AP)

ob 20.30 po srednjeevropskem času. Predvidevajo, da se bodo pogajalci porazdelili v več operativnih skupin, ki se bodo spoprijemale s posameznimi problemi: zastoj pri nekaterih vprašanjih ne bo tako oviral celotnega poteka pogajanj.

Kar mislijo o svojih voditeljih ljudje v nekdanji Jugoslaviji pa je lepo komentiral za agencijo Reuters beograjski ekonomist Zoran Petrović: »Ne pošljite nam jih nazaj, preden se bodo dogovorili za mir. Zadržite jih, kolikor je pač treba in povejte jim, da jih doma ne maramo, če se ne znajo pogoditi. Ta vojna se mora končati!«

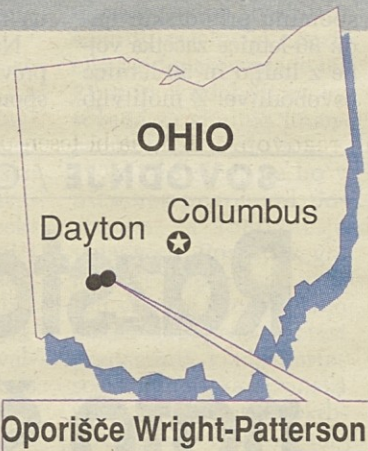

Sprte strani so se sestale za mir v Bosni

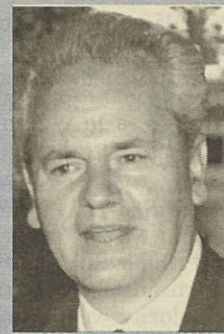

Glavni posrednik ZDA Richard Holbrooke

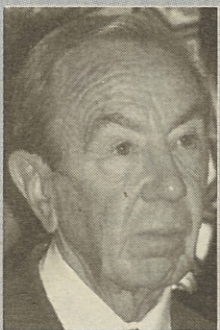
Včeraj so se začeli mirovni pogovori v Daytonu, Ohio. Protagonisti pogajanj so:

Oporišče Wright-Patterson

Srbski preds. Slobodan Milošević

Državni sekretar ZDA Warren Christopher

Hrvaški preds. Franjo Tuđman

Predstavnik Evropske unije Carl Bildt

Bosanski preds. Alija Izetbegović

Namestnik ruskega zun. ministra Igor Ivanov

Končno odprli most Bratstva in enotnosti

SARAJEVO - Sarajevo je včeraj doživel dogodek, ki daje 42 mesecev obleganim prebivalcem upanje, da se vendarle vojna blizu koncu: odprli so most »Bratstva in Edinstva« na Miljacki, tako da je mestno središče spet povezano s »srbskim« predmestjem Grbavice.

Kljub pozitivnim izgledom pa se etnično čiščenje še nadaljuje. Iz Banje Luke so izgnali 36 Muslimanov in 8 Hrvatov, ki so se zatekli v Davor na drugem bregu Save. Od kar je iz Krajine pribegnilo skoraj 200 tisoč Srbov, so z banjaluskega območja odgnali 22 tisoč prebivalcev muslimanskega in hrvaškega izvora.

Bosanski zunanji minister Sarcirbej je zahteval, naj Ozn uvede preiskavo o srbskem etničnem čiščenju, predvsem pa o pokolih po srbski zasedbi Srebrenice. Po nepotrjenih vesteh pripravlja ameriško predstavništvo v stekleni palači resolucijo, da bi onemogočili bosanskim Srbom prekrivanje vojnih grozot, ki so jih zagresili proti nesrbskemu prebivalstvu. Ne gre samo za etnično čiščenje, ampak tudi za internacije v lagerjih in za množične pokole. Za beograjsko vlado pa gre samo za potezo v zvezi z začetkom pogajanj v Daytonu.

Trenutna fronta linija

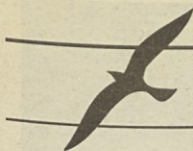
□ Bosanske vladne sile-Hrvaška federacija
■ Uporni Srbi — Glavne ceste

Razdelitveni načrt

□ Bosanske vladne sile
■ Uporni Srbi □ Hrvati

QUEBEC / ODMEVI NA REFERENDUM

Kanada ostaja enotna, a ranjena

Separatisti obtožujejo za poraz priseljence in žide ter napovedujejo nov referendum

MONTREAL - Kanada je preživela. Poskus odcepitve Quebeca se je ponesrečil, pa čeprav le za peščico glasov, medtem ko je moz, ki se je za secesijo najbolj ogreval, quebeški premier Jacques Parizeau, napovedal odstop.

Referendum o suverenosti Quebeca, na katerem so s komaj 53 tisoč glasovi prevladali federalisti, je ohranil neokrnjeno državo, a je v zameno razdvojil frankofonsko provinco in separatistom zapustil v dediščino uzaljenost in ponizanje. Medtem ko je kanadski premier Jean Chretien naslavljal na prebivalstvo poziv k spravi, so razočarani privrženci secesije na ulicah Montreala razbijali izlozbe in sežigali kanadske zastave (na posnetku AP »separatistično pospravljanje na volilnem sedežu«). Se pred napovedjo, da bo na koncu jesenskega zasedanja parlamenta odstopil, je Parizeau prilil bencina na ogenj, ko je za poraz na referendumu obtožil Zide in priseljence. »Porazeni smo bili zaradi denarja in etničnega glasu,« je presodil, »saj smo frankofoni množično glasovali za da.« Njegov namestnik, Bernard Landry pa je dozo se povečal, ko je obtožil priseljence, da so glasovali na osnovi hromozomov.

Glasnik etničnih skupnosti (ki pred-

stavljajo 18 odstotkov volilnega telesa v Quebecu in so strnjeno glasovali za ne) je komentarje separatističnih liderjev ozigosl kot »rasistične in neodgovorne«. »To so nesrečne fraze,« je dejal Nick Pierni, predstavnik 230 tisoč italijanskih priseljencev v Quebecu, »saj v tej državi ni glasov prvega in drugega razreda.« Pred glasovanjem so priseljenci izrazili bojazn, da bi tesen poraz separatistov utegnil v frankofonski skupnosti sprožiti lov na »krivca«.

Najbolj zmerena reakcija je med separatisti prisla od heroja kampanje, Luciena Boucharda: »Rezultat moramo sprejeti, vendar plima narasča. Naslednji referendum bo sel bolje, do njega pa bo prišlo prej, kot si predstavljate.« Leta 1980 so bili separatisti porazeni na enakem referendumu, na katerem so zbrali le 40 odstotkov glasov. Po 15 letih je izid enak, vendar s precej drugačnim razmerjem glasov: tokrat so separatisti osvojili 49, 4 odstotka glasov, federalisti pa 50, 6 odstotka. Volilo je 93 odstotkov od 5 milijonov upravičencev. Veliko dnevnikov je rezultate komentiralo pod naslovom »Preživeli smo«, vendar prevladuje spoznanje, da se hisa maje in da naslednjega uragana ne bo preživela.

BAGDAD / ATENTAT

Irak: eksplozija na sedežu opozicije terjala vsaj 25 žrtev

ANKARA - Začasni obračun včerajšnjega bombnega atentata na sedež Iraqi National Congress (INC), to je kartela, ki združuje nekatere stranke, ki se zoperstavljajo bagdadskemu režimu, znasa vsaj 25 mrtvih, domneva pa se, da bodo reševalci izpod rusevin poslopja v Salahuddin (na severu Iraka in pod kontrolo Kurdiv) potegnili vsaj 35 trupel. Tako iz Ankare sporoča sama iraška opozicija.

Med osebami, ki so izgubile življenje v eksploziji je po virih Iraqi National Congress umrl tudi Saif Rashid Sindi, ki je med najvažnejšimi opozitorji Saddam Husseina. Bomba je, kot se je izvedelo, na pol uničila poslopje, v kateri so uradi INC; slednji je ze javno napovedal, da je njegov primarni namen zrušenje bagdadskega režima in oblikovanje demokratične in pluralistične vlade v Iraku.

Med trupli, ki so jih ze izvlekli izpod rusevin so identificirali 14 predstavnikov INC in osem civilistov, med katerimi tudi člane 6-clanske družine. Eksplozija je bila zelo močna; poleg poslopja, v katerem je sedež opozicijskega gibanja, je uničila tudi stiri zasebna stanovanja.

Mesto Salahuddin nadzorujejo Kurdi iraske demokratične stranke (PDK); kartel INC, ki združuje proti Saddamove skupine, je ze pred casom poizkusil posredovati med PDK in kurdsko-irasko frakcijo, ki je sicer nasprotnica kurdistske patriotske zveze. Severni Irak, ki ga nadzorujejo Kurdi, ze iz casov zalivske vojne uživa podporo Zahoda proti morebitnim napadom bagdadskih sil. Kljub temu pa so bili v nekaterih mestih pred kratkim izvršeni atentati, ki jih Kurdi pripisujejo iraskim agentom.

NOVICE

Težave za ruska gibanja

MOSKVA - Gibanje Jabloko, ki ga vodi ekonomist Grigori Javlinski, se je obrnilo do ruskega vrhovnega sodišča, potem ko je volilna komisija sklenila, da se ne more udeležiti volitev, ki bodo 17. decembra. Izključitev Jabloka je v Rusiji sprožila vroce polemike in sam predsednik Boris Jelcin je od predsednika osrednje volilne komisije Nikolaja Rjabova zahteval podrobna in takojšnja pojasnila. S svoje strani Rjabov zatrjuje, da gre izključitev pripisati zgolj tehničnim razlogom in da je Javlinski dvignil toliko prahu samo zato, ker si zeli delati reklamo. Komisija je poleg Jabloka zavrnila tudi gibanje »Moc« bivšega podpredsednika Aleksandra Ruckoja, protagonista upora oktobra 1993.

Jelcinu gre na bolje

MOSKVA - Zdravstveno stanje ruskega predsednika Borisa Jelcina, ki ga je zadel infarkt, se očitno izboljšuje, saj je včeraj sprejel svojega glavnega pomočnika, Viktorja Iljušina. Sprva so namreč zdravniki odsvetovali katerikoli obisk, izjema so bili le najožji sorodniki ter vedno in povsod prisotni Aleksander Kozakov, poveljnik predsednikove straže, ki so ga so ze poimenovali »novi Rasputin« (po menihu, ki je pogojeval dvor zadnjega carja).

Kot piše britansko casopisje, pa naj bi za Jelcinovo zdravje skrbela tudi Jevgenija Davitasvilijeva, bio-energetkinja, ki naj bi jo narava obdarovala z izjemnimi sposobnostmi.

Poveljniku »Tigrov« napovedujejo konec

NEW DELHI - »Kdor si upa, zmaga«, je se lani trdil Vellupilai Prabhakaran, ustanovitelj in vodja »Tigrov za osvoboditev domovine Tamil« (LTte). Prabhakaran si je res upal, iz revnega ribiča in zatem studenta je postal voditelj ene od terorističnih organizacij, ki se je v svetu najbolj bojijo, zasedel je tretjino Srilanke in dve tretjini njenih obal. Pobil je skoraj vse liderje, ki so se začeli uveljavljati v Srilanki, sumijo ga tudi umora indijskega voditelja Raziva Gandija. Sedaj kaže, da je Prabhakaranova zvezda začela ugasati: vlada Srilanke mu je napovedala neizprosen boj, njegovi zavezniki pa so izginili s prizorišča.

PRVIČ PO APARTHEIDU / JUTRI BELI MINISTER NA SODIŠČU

Upravne volitve v J. Afriki

JOHANNESBURG - V Južni Afriki so bile včeraj prve krajevne volitve po ukinitvi apartheida. Pred volilnimi sedeži so se tudi tokrat nabrale dolge vrste volivcev, ki so tudi po nekaj ur čakali predno so lahko oddali svoj glas. Hujsih zapletov ni bilo. Volivci so vsekakor čakali manj casa kot aprila lani,

ko so se na prvih svobodnih volitvah raztegnile pred volilnimi sedeži kilometrske vrste volivcev.

V državi vsekakor narasča napetost pred jutrišnjim procesom proti zadnjemu obrambnemu ministru za casa apartheida Magnusu Malanu in desetim visokim častnikom, ki so obtoženi pokola.

Volitve so v Južni Afriki potekale mirno, kljub napetosti, volilci pa so čakali v dolgih discipliniranih vrstah (Telefoto AP)

BLIŽNJI VZHOD / SPET ATENTATI

Ko so pokopavali škakija, je na Bližnjem vzhodu spet tekla kri

Napadi v južnem Libanonu (dva mrtva) - V Cisjordaniji ranjen kolon

DAMASK, JERUZALEM - V palestinskem taborišču Yarmouk so včeraj pokopali Fathija Skakija, vodjo palestinske islamske zihad, vztrajnega nasprotnika mirovnega procesa na Bližnjem vzhodu, ki so ga pretekli četrtek ubili v La Valletti na Malti. Njegov pogreb je izzval nove atentate in napade na iraelske postojanke v Libanonu, v katerih sta bila ubita dva vojaka proizraelske vojske južnega Libanona, medtem ko je bil v Cisjordaniji ranjen izraelski kolon.

V južnem Libanonu so filoiranski siiti pri Jezzinu napadli proizraelsko vojsko. Ubili so dva vojaka, v drugem napadu pri Barasitu pa so bili ranjeni tudi stiri

izraelski vojaki. Izrael je takoj odgovoril na napada. S topovi je začel obstreljevati libanonske vasi, v katerih imajo hezbollahi svoje zatočišče.

V Cisjordaniji v kraju Ramallah so neznanci najprej ukradli avtomobil zastopniku Združenih narodov, zatem pa so z avtomobila streljali na izraelskega priseljenca in ga ranili v glavo in v trebuh. Vodja Palestincev Jaser Arafat je atentat takoj obsodil.

Drugače pa se je izrekla egipčanska ilegalna integralistična organizacija Jamaa. Najavila je, da bo maščevala Skakijev umor. »V božjem imenu bomo drugega za drugim ubili vse Zide,« se je glasil njen shrljiv proglas.

VARŠAVA / V NEDELJO PREDSEDNIŠKE VOLITVE

Najresnejši kandidat še vedno Kwasniewski

Cerkev se tokrat ni javno izpostavila - Med desetimi kandidati za nasleditev Walese prvič tudi ženska

VARŠAVA - V nedeljo bodo na Poljskem predsedniške volitve, ki jih označujejo vsaj tri zanimivosti. Prva tiči seveda v okolščini, da je najresnejši tekmelec Lecha Walese njegov najnaravnejši politični nasprotnik »postkomunist« Aleksander Kwasniewski, 41-letni lider socialdemokratske stranke. Druga zanimivost je v dejstvu, da spada v deseterico kandidatov prvič tudi ženska, in sicer katoliški Cerkvi zelo vdana 43-letna guvernerka Narodne banke Hanna Gronkiewicz-Waltz, ki jo je na ta položaj spravil sam Walese. Tretji zanimiv vidik volilne kampanje pa zadeva paradoksalni položaj intelektualca Jaceka Kurona, ki je bil med najbolj vplivnimi svetovalci Solidarnosti in tudi dvakrat minister za delo: v krogih razumnikov in delavstva je tako popularen, da se je med javnomnenjsko raziskavo zanj zavzelo kar 60% Poljakov, zdaj pa, ko se je kandidiral za državnega poglavarja, je zbral samo 10% konsenza.

Ob volivnih preizkusnjah na Poljskem je v zadnjih letih igrala zelo po-

membno vlogo Cerkev. To velja tudi zdaj, morda pa v nekoliko ublaženi obliki. Zakaj? Ne zaradi tega, ker je skofovski zbor s primasom Jozefom Glompom na čelu razglasil, da ne bo vernikom javno svetoval, za koga naj glasujejo, temveč zato, ker so tudi oni v lepem številu naklonjeni nekdanjemu komunistu. Med Cerkvijo in Kwasniewskim je resda nastal kratek stik zaradi ne ravno vsečnih stališč levece do konkordata z Vatikanom, s katerega parafiranjem poljski parlament, ki sloini na koaliciji med postkomunisti in kmečko stranko, ze dve leti odlasa; res pa je tudi, da uživa socialdemokratski vodja neizpodbiten ugled med ljudmi, sicer ne bi bil ze pet mesecev zapovrstjo na čelu sondazne lestvice. To gre pripisati tako okolščini, da se je ob vstopu v parlament oprostil vsem, »ki so trpeli pod komunističnim režimom«, kakor njegovi nedvoumni izjavi, da soglasa s tržnim sistemom, privatizacijami ter vstopom Poljske v Evropsko skupnost, čemur pa skofijski zbor zelo odločno nasprotuje.

Ujeti zamujeno

Kulturna antropologija v študijskem programu je nov izziv

Od 24. do 27. oktobra je v Cankarjevem domu potekal etnološki kongres, katerega tema je bila Razvoj slovenske etnologije od Streklja in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj. Na kongresu smo se pogovarjali s profesorjem dr. Slavkom Kremenskom, ki je od leta 1960 zaposlen kot predavatelj na Oddelku za etnologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Za svoje delo je prejel že več nagrad in priznanj. Lani je dobil zlato plaketo univerze, letos pa Murkovo priznanje. Je tudi prvi, ki je v slovenski etnologiji zadel preučevati mestno in delavsko kulturo. Na to temo je tudi doktoriral, raziskava, le nekoliko skrajšana, pa je bila leta 1970 objavljena v knjigi Ljubljansko naselje Zelena jama kot etnološki problem. Bil je nosilec projekta Način življenja Slovencev v 20. stoletju, v okviru katerega izhajajo monografije za posamezne kraje in je dejaven član Slovenskega etnološkega društva.

Kaj pomenita Murko in Strekelj za slovensko etnologijo in kakšno zgodovinsko izkušnjo ima stroka z njunim delom?

Murko in Strekelj sta bila predstavnik tako imenovane slovenske filologije, znanstvene discipline, zasnovane v sredini 19. stoletja. Ta disciplina združuje literarno zgodovino, jezikoslovje in narodopisje. Murko in Strekelj sta imela tudi predhodnike, na primer Gregorja Kreka. Vsi so bili univerzitetni profesorji, zato je razumljivo, da so neposredno povezani z začetki znanstvenega utemeljevanja etnološke vede. Prav povezanost z univerzo je Murka in Streklja obvezovala k prizadevanju za razvoj stroke. Zanimivo je tudi delo številnih ljubiteljev etnologije, katerih pomen ugotavljamo sele da-

nes. Eden taksnih je na primer Janez Trdina, ki se je ljubiteljsko ukvarjal z etnognozijo. Njegova prizadevanja in preučevanja so pred leti izšla pri založbi Krt, v izdaji Podobe prednikov.

Tudi vi ste - kot Murko in Strekelj - univerzitetni profesor. Oddelk za etnologijo na Filozofski fakulteti, kjer poučujete, praznuje letos petinpedeset let. Kaj bi povedali o tem?

Ljubljanska univerza je bila ustanovljena leta 1919, Oddelk za etnologijo pa je začel z delom dvajset let pozneje, to je leta 1940. Ta pozni začetek je stroki pustil veliko posledic. Več let smo se etnologi trudili, da bi ta zaostanek zmanjšali. Prepričan sem, da smo bili v tem pogledu v marsičem

uspešni. Z leti smo se kadrovsko okrepili, pred leti pa so se izboljšale tudi prostorske razmere. Ustanova mladih raziskovalcev podpira podiplomsko izobraževanje etnološkega strokovnega kadra. Zelo sem vesel, da so tudi na minulem kongresu poudarili pomen mlade generacije za uspešen razvoj stroke. Njihovi prispevki so sveži, sledijo tudi tujim vzorom, a ostajajo pri tem previdni.

V čem je največji pomen kongresa in kakšne rezultate pričakujete?

Bistveni pomen kongresa se mi zdi zlasti v tem, da smo se etnologi po daljšem času vnovič zbrali, da bi temeljito preučili vsa ali skoraj vsa temeljna vprašanja nase stroke. Nekatera od njih so neposredno povezana s Strekljem in Murkom, se več pa se jih nanaša na problematiko razvoja slovenske etnologije zadnjih sto let. Zadnji takšen posvet smo imeli leta 1978 v Brezicah, njegov naslov pa je bil Slovenska etnologija in sodobna slovenska družba. Seveda smo imeli se vrsto posvetov o temah, kot so razmerja etnologije z različnimi sorodnimi znanostmi (arhitekturo, zgodovino, geografijo, slavistiko) in domoznanstvom. Stevilna vprašanja smo obravnavali tudi na zborovanjih jugoslovanskih etnologov in folkloristov, na tako imenovanih vzporednicah slovenske in hrvaške etnologije, ki so bile zadnjič (sedmic) v Lendavi, in sicer leta 1991.

Leta prinašajo nove izzive. Kakšna se vam zdi prihodnost stroke in kaj so po vašem mnenju njeni pglavitni izzivi?

Eden pglavitnih izzivov je gotovo uvedba kulturne antropologije v naš študijski program. Menim, da je program etnologije zasnovan tako široko, da je kulturna antropologija zanimiv, a ne res nujen doatek. S slabo predstavitvijo te veje je na oddelku prislo do manjših zapletov, ki pa jih bomo, tako vsaj upam, zlasti s pomočjo mlajše generacije, resili. Razprave na kongresu so se ukvarjale predvsem z usmeritvami stroke, pa tudi problematiko priorit. Vprašanje o prevladujočem zanimanju za domače oziroma svetovne probleme je gotovo ena taksnih tem.

Mineva tudi dvajset let od združitve folkloristov in etnologov v skupno društvo.

Slovensko etnološko društvo je bilo ustanovljeno leta 1975 in je zelo zanimiv primer prizadevanj po združevanju v času, ko je slo v naših vrstah za precejšnjo strokovna razhajanja. Takrat smo se delili ali so nas razvrščali na tako imenovane folkloriste in tako imenovane etnologe. Veliko smo razpravljali, vendar se nismo razšli. Nasprotno, prav v tistem času smo izvedli nekaj akcij, ki so strokovno zanimive se danes. Ena taksnih je priprava vprašalnic za etnološko topografijo.

Tudi letošnji kongres je mogoče razumeti kot dokaz intenzivnega

Starosta slovenskih etnologov prof. Slavko Kremenski (Foto: B. R.)

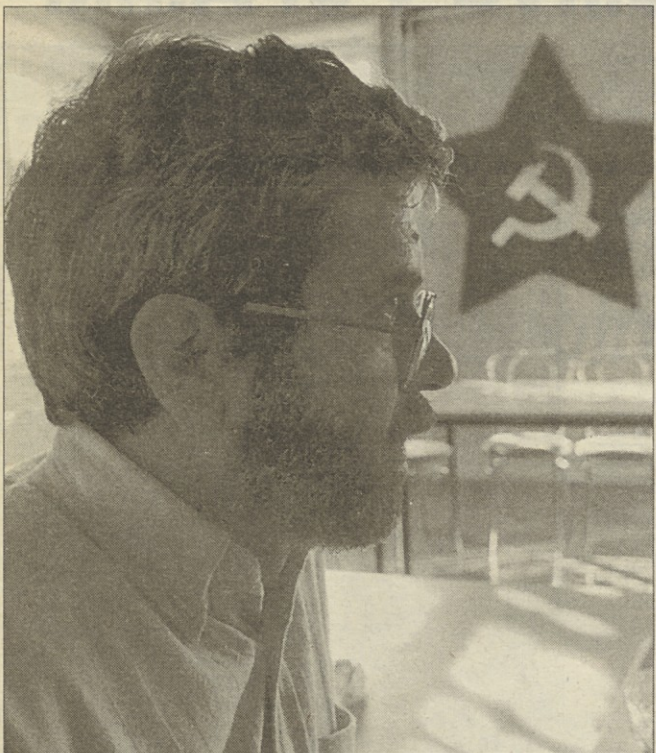
življenja stroke. Društveno življenje je kot vedno v največji meri rezultat prizadevanja pozrtvovalnih članov, zlasti društvenega vodstva. Med kongresom je na čelu društva kolegica Mira Omerzel Terlep, ki ima nedvomno velike zasluge za to, da je bil kongres pripravljen tako, kot je. V zadnjem obdobju smo javnosti predstavili številne nove in kakovostne etnološke publikacije. Izvedli smo akcijo Etnologija in sola, mesečno prirejamo etno večere v klubu Cankarjevega doma in podobno.

Murko je Slovencem v svojih Naukih za Slovence zapustil tudi nauke za muzealce. Tako je zapisal, naj »zbiramo in hranimo svoje starine, samobitne in prisvojene, ker cloveka, ki ni barbar, bo vedno zanimalo, kako so živeli nje-

govi predniki. Od njih se lahko večkrat marsičesa naucimo.« Kljub stoletnici Murkovega programa, Slovenci se nimamo etnološkega muzeja. Bi povedali se kakšno besedo o tem?

V prispevku kolega Alesa Gacnika Matija Murko - muzejski kritik in muzeolog je poudarjena muzeološka sestavina Murkovega dela. Letos marca je bila podpisana pogodba, s katero je del nekdanje vojašnice na Metelkovi namenjen Slovenskemu etnografskemu muzeju. Če bo nadaljnja usoda Slovenskega etnografskega muzeja takšna, kot bi bilo treba, bo leto 1995 zelo pomembna prelomnica v zgodovini slovenske etnologije, kajti na ta muzej čakamo Slovenci vsaj že od časa Murka, torej celotno stoletje.

Karla Gacnik

Dr. Braco Rotar

Z dekanom Institutum Studiorum Humanitatis (ISH) oziroma Instituta za humanistične studije Ljubljana, izrednim profesorjem dr. Dragom B. Rotarjem, smo se ob začetku akademskega leta pogovarjali o tej znanstvenoraziskovalni instituciji, na kateri se lahko od solskega leta 1991/92 naprej podiplomsko izobražujete. Spregovorili smo tudi o posledicah ki je povprečno slaba izobrazba državljanov prinaša Sloveniji.

V predavalnici ISH imate na steni peterokrako zvezdo s srpom in kladivom. Vsi ti znaki pa so nekoliko drugačni od so-crealistične ikonografije.

To sliko so prinesli naši kolegi iz zalozbe Studia Humanitatis, njen avtor pa je Mare Kovacic. Nasim kolegom iz vzhodnoevropskih držav se navadno zatresejo kolena, ko jo vidijo, saj pomislijo, da so prisli med staliniste. Toda v resnici gre za pa-

rodijo na državne simbole, ki se jih z majhnimi modifikacijami iz ideoloških spreminja v estetski objekt. Če sliko namreč pogledate natančneje, opazite, da zvezda ni pravilna, ni pravi pentagram. Srp in kladivo pa sta iz ogledala, ki je počeno. Ko pogledate skozi okno, se parodija odlično ujema s tisto skupino skulptur kjer slepec slepe vodi. Skratka, prava čudezna perspektiva v stilu 17. stoletja.

Zakaj bi bili iskalci državnih začetkov v paleolitiku?

Kaj je ISH - Institutum Studiorum Humanitatis?

ISH je rezultat pobude skupine kompetentnih državljanov. Ves čas si prizadevamo, da ne bi bili amaterska institucija, četudi smo ustanovljeni z amaterskimi sredstvi. Za prioritete si postavljamo znanstvene probleme, ne pa konjunktur-nih tem okolja. Tako ne strememo nobeni izmed ideoloških orientacij, ki obstajajo. Tudi nismo pripravljeni izvajati komercialnih programov ali pa se idelološko legitimirati z iskanjem državnih začetkov že v paleolitiku. Zavezani smo le znanstveni resnici in s tem mislim, da delamo največjo uslugo družbi, ki tukaj živi. Saj veste, da je na primer Champollion, ki je razbral hieroglife - nočem se seveda napihovati, da smo mi kaj takega odkrili - Franciji prinesel večjo slavo kot ne vem koliko preiskovalcev francoske folklorei in političnih servilnežev.

Kaj torej poučujete?

Nas program se zdalec ne zaseda vsega področja humanističnih ved, ker pač v Sloveniji tudi glede na število prebivalcev nimamo dovolj kompetentnih ljudi. Tudi področje našega raziskovalnega dela se ne pokriva popolnoma s področjem poučevanja. Nas temeljni interes je na vseh področjih analiza tistega, zaradi česar je znanost znanost. Z epistemologijo tako poskušamo vzpostaviti legitimno in nujno distanco do našega lastnega dela. Epistemologija je zdaj v velikem razcvetu, kajti na vseh strogo znanstvenih področjih je opaziti zastoj v raziskovanju. Nav-

kljub številnim novim aplikativnim spoznanjem, pa je odkritih cedalje manj resničnih temeljnih stvari.

V naših izobraževalnih programih so zastopana stiri disciplinska področja: epistemologija, antropologija, teorija komunikacij in semiologija. Za predstavitev načina delovanja ISH bi bilo mogoče najbolje spregovoriti o našem novem programu, o antropologiji antičnih svetov. V tem sklopu predavamo uvod v probleme starih civilizacij, antropologijo vsakdanjega življenja, antropologijo podobe, javnega in zasebnega v arhaični Grčiji ter antropologijo religij stare Grčije in Rima. Vse to pa posega na v Sloveniji močno odrinjeno področje znanja o antiki in proučevanja antike. To znanje pa v naš čas - po sicer zelo zoženem tiru - prinaša evropske kulturne tradicije. Antropologija antičnih svetov je kot smer nastala in se razvila v okviru Centre Louis Gernet v Parizu, ki je tudi soorganizator našega programa. V Ljubljani pričakujemo predavatelje omenjene francoske institucije. Ker pa imajo naši študentje pomanjkljivo znanje latinščine, grščine in francosčine, organiziramo zanje tudi jezikovne tečaje.

Se v ISH izobražujejo tudi študentje, ki prihajajo iz drugih držav?

Ceprav tuji študentje pri nas ne morejo dobiti stipendije, imamo nekaj tujih studentov.

In kakšne so ambicije ISH za v prihodnje?

Cimprej bi se radi pogodili z Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales ter nekateri-

mi drugimi solami o sodelovanju in o enakovrednosti diplom. Radi bi postali tudi regionalno raziskovalno in izobraževalno središče za nekatera znanstvena področja. Misljena je seveda evropska regija.

Placevanje predavanj in drugih študijskih dejavnosti je za mnoge studente postala realnost, kljub temu da sta univerzi javni ustanovi, ki se financirata iz proračuna?!

Glede na davke, ki jih državljanji plačujejo tudi za izobraževalne institucije, se mi zdi to nesramno. Tisti, ki se gre zaslužkarstvo, nima pravice do javnega denarja. Nekateri fakultete ali oddelki so pač postavile numerus klavzus, presežek študentov pa potem plačuje solnino, a se hkrati izobražuje na isti opremi, ki jo fakulteta dobila iz davkov. Na drugi strani pa smo po izobrazbeni strukturi že tako na repu Evrope. In potem se ni treba čuditi, da je v našem javnem diskurzu zelo očiten zamistificiran nacionalizem, ki ne upošteva zgodovine ali sam za svoje potrebe producira zgodovino. Tako se dokazuje, kako so se z osamosvojitvijo Slovenije uresničile tisoletne sanje, hkrati pa je mogoče ugotoviti precej svež datum, ko se je pojavila prva pobuda za ustanovitev lastne države. Slovenci smo bili pač tisoč let del Nemskega cesarstva in dobrega pol stoletja Avstro-Ogrske, ta državni okvir pa je za Slovence izgledal kot sama naravna danost. Idelološki proizvajalci zgodovine postavljajo začetke slovenske države v zgodnji srednji vek, v Karantanijo, vendar v tistem času ni bilo etnicnih držav:

»preseljevanje narodov« je bilo zlasti zamenjevanje vladajočih elit. Se pravi »narodni« so steli desetisoce ali stotisoce članov, ki jih je treba soociti z milijoni staroselcev.

Moderni pojem naroda se namreč pojavi sele na koncu 18. stoletju. Moderne države je produkt volje državljanov, v Sloveniji se je tako ustanovila s plebiscitom. Ne gre pa za kakšno generično pogojenost. Kdor s pozivanjem k referendumu o spremembah zakona o državljanstvu krši obljube, ki so bile dane pred plebiscitom, spodkopava temelj države. Prebivalcem Slovenije je bilo takrat pač zagotovljeno, da izhaja njihovo državljanstvo iz udeležbe na plebiscitu, s katerim so volilni upravičenci državo ustanovili. Drzavo pa so pač ustanovili ne glede na etnično, rasno oziroma versko pripadnost. Kar pa zadeva idejo, da smo Slovenci potomci Venetov, je treba reči, da je kontinuiteta z Veneti nemogoča, ker se je populacija na tem prostoru že nesorokrat zamenjala. Če pogledamo le na čas rimske države, je bila prebivalstvena politika imperija pač takšna, da so na področja, kjer je zaradi boleznih prebivalstvo izumrlo ali se zelo razredčilo, naseljevali ljudi iz drugih krajev imperija. To se je zgodilo tudi na področju Norik, torej današnje Slovenije. Pomanjkanje kulture oziroma izobrazbe pa se kaže tudi na drugih področjih. Kako bomo na primer k nam pritegnili kultivirane turiste, če imamo katamaran Prince of Venice. Benetke pa so bile vendarle ves čas republika.

Mateja Bertonecelj
Foto: Boban Plavevski

ERA / ZAKLJUČEK USPEŠNE RAZSTAVE

Prikaz visokega raziskovanja

Predstavili izredno številko revije »AR«

Na razstavi si je bilo mogoče ogledati tudi elektronsko roko (Foto Balbi/KROMA)

Razstava o visokem tehnološkem raziskovanju ERA (Esposizione ricerca avanzata) se je včeraj v Trstu končala z res zavidljivom uspehom. Kljub vstopnici, ki je bila po pravici rečeno kar precej zasoljena, posebno za mlade, katerim je bila pobuda v prvi vrsti namenjena, si je razstavišče v pritličnih prostorih Pomorske postaje ogledalo skoraj osem tisoč obiskovalcev, kar je znatno več kot pri prvi izvedbi pred dvema letoma. Pomembnost bienalne razstave pa ne potrjuje samo rekordno število obiskovalcev, ampak tudi in predvsem vrsta pobud, ki so povezane z njo.

Pri tem je treba omeniti v prvi vrsti dvodnevno konferenco o možnostih za pospešitev in razširitev znanstveno-tehnološkega sodelovanja med Evropsko unijo na eni ter vzhodnoevropskim in

sredozemskim zaledjem na drugi strani. Slo je za pravi izziv Trstu, mestu s številnimi znanstvenimi institucijami tudi mednarodne in svetovne razsežnosti, ki naj se otrese svoje ozkosti in izkoristi svoje komparativne prednosti, v prvi vrsti svojo geopolitično lego in znanstveni potencial. Na konferenci sta med drugimi nastopila tudi italijanski minister za industrijo Alberto Clò in slovenski minister za znanost Rado Bohinc.

Da je ta poziv mestu res zarezal v živo, dokazuje včerajšnja predstavitev izredne dvojne številke revije »AR«, ki je v celoti posvečena prav omenjeni konferenci. Gre za pomemben dosežek, saj je konferenca potekala 20. in 21. oktobra in je organizatorjem uspelo, da so v samih desetih dneh uredili in natisnili kar obsežen prikaz zasedanja. Revijo sta predsta-

vila urednik Fulvio Bel-sasso in predsednik znanstveno tehnološkega parka pri Padricah AREA Domenico Romeo. Novost je zamenjava založnika: združenje podjetnic AIDDA, ki je revijo »AR« ustanovilo pred petimi leti, je zamenjala družba Globo, ki se ukvarja z znanstvenimi informacijami in razstavami. Cilj revije pa ostaja isti, sta poudarila oba govornika: širjenje spoznanja, da sta tehnološki razvoj in znanstveno raziskovanje edinstvena priložnost za Trst. Pri tem sta se enkrat predlagala, naj bi ustanovili usklajevalno telo med vsemi številnimi organizacijami in institucijami, ki se v Trstu ukvarjajo z znanostjo: danes namreč vodi vsak lastne pobude, s koordinacijo pa bi skupni učinek nedvomno privedel do pomembnejših rezultatov.

S.P.

GLASBA / OBČINSKO GLEDALIŠČE GIUSEPPE VERDI

Uto Ughi za uvod v jesenski koncertni niz

Skladatelju Aubertinu izročili nagrado mesta Trst

LUISA ANTONI

Tržaško Občinsko gledališče Verdi je konec septembra zacelo jesenski koncertni niz, ki se bo nadaljeval do 26. novembra. V tem koncertnem ciklusu se je tržaško orkestrsko gledališko telo vsakič predstavilo pod tak-

tirko drugega dirigenta, s katerimi so uspešno sodelovali različni priznani koncertisti. Tako je bilo tudi na zadnjem koncertu, ko je solistično nastopil svetovno znani italijanski violinist Uto Ughi (na posnetku). Virtuoz, ki ze sodi v zgodovino violine, je odigral Koncert v e-molu op.64 Felixa Mendelssohna-Bartholdya. Tu je italijanski glasbenik nastopil kot prava primadona in pokazal svojo izredno muzikalnost; v solističnih kadencah se je Ughi predstavil z zelo niansiranim in prožnim zvokom, ki ga omogoča samo izreden nadzor tehničnih plati izvedbe. Ughijev samozavestni nastop je pri tržaški publiki deloma izzval vtis, da se glasbenik norčuje iz občinstva, vendar ga je dolgotrajno ploskanje kljub temu prisililo k izvedbi se dveh koncertnih dodatkov. Orkester Gledališča Verdi, ki je violinista zelo vestno spremljal, je tokrat vodil mladi kitajski dirigent Lü Jia.

Ob tej koncertni točki, ki je v dvorano Tripčevich privabila številno občinstvo, je orkester

predstavil se zanimivo prvo izvedbo dela »...El le soleil se déchirait« (22 fragments d'une étoile op.7) mladega francoskega skladatelja Valérya Aubertina. To delo je letos prejelo prvo nagrado na mednarodnem skla-

polnjuje z Jacquesom Charpentierom in z Gérardom Griseyem. Leta 1993 je v Montrealu prejel posebno nagrado na skladateljskem natečaju, ki ga prereja International Society of Organbuilders.

Aubertinovo delo »...El le soleil se déchirait« se deli na dvaindvajset fragmentov, prek katerih preide orkester v sodobno glasbeno govorico. Orkester Verdija je bil pod taktirko Lüa Jiaja kos zahtevni nalogi prave izvedbe in je dobro postavil v ospredje predvsem dinamične otenke. Ob koncu izvedbe sta tržaški zupan Riccardo Illy in predstavnik mestnega gledališkega muzeja Dugulin mlademu skladatelju slovesno izročila priznanje in nagrado.

Spored večera je zaključila Schubertova prva Simfonia v D-duru D.82. Med izvajanjem je prisla do izraza zelo skladna skupna igra orkestrskih komponent. Kitajski dirigent Lü Jia je z zanesljivim vodstvom orkestra poudaril predvsem klasično eleganco Schubertove kompozicije. V počasnem stavku je zvočnost različnih sekcij dosegla izredno prožnost, izstopal pa je flautist Zampiron. V sklopu celotne simfonije zgradbe je bilo manj dovršeno podajanje zadnjega stavka.

dateljskem natečaju »Città di Trieste«. Prestizno priznanje stidesete sezone je tako letos slo Aubertinu, ki je letnik 1970. Mladi skladatelj je studiral z Michele Guyard v aubervillierskem konservatoriju, leta 1989 pa je bil sprejet na državni konservatorij v Parizu, kjer se zdaj izpo-

FILM / OSMIA IZDAJA

V Ženevi se je začel festival evropskega filma

Posvečen je izključno igralcem

Igralec Vincenzo Peluso, interpret filma »I buchi neri« (Crne luknje) režiserja Pappija Corsicata, je bil skupaj z drugimi 13 evropskimi kolegi izbran za sodelovanje na osmi izdaji filmskega festivala v Ženevi, katerega glavni cilj je odkrivanje »zvezd jutrisnjega dne«. Žirije so kar tri: uradna, ki ji predseduje francoski režiser Hwenn Verneuil (v njej je tudi italijanski direktor fotografije Tonino Delli Colli), novinarska, ki jo vodi Irine Bignardi, in žirija mladih, v kateri je tudi italijanski predstavnik Alessandro Pelizzari. Skupaj morajo žirije izbrati dobitnike sedmih nagrad v skupni vrednosti 50 tisoč švicarskih frankov (približno 60 milijonov lir). V preteklih letih sta bila med nagrajenci tudi Kim Rossi Stuart in Giuseppe Cederna.

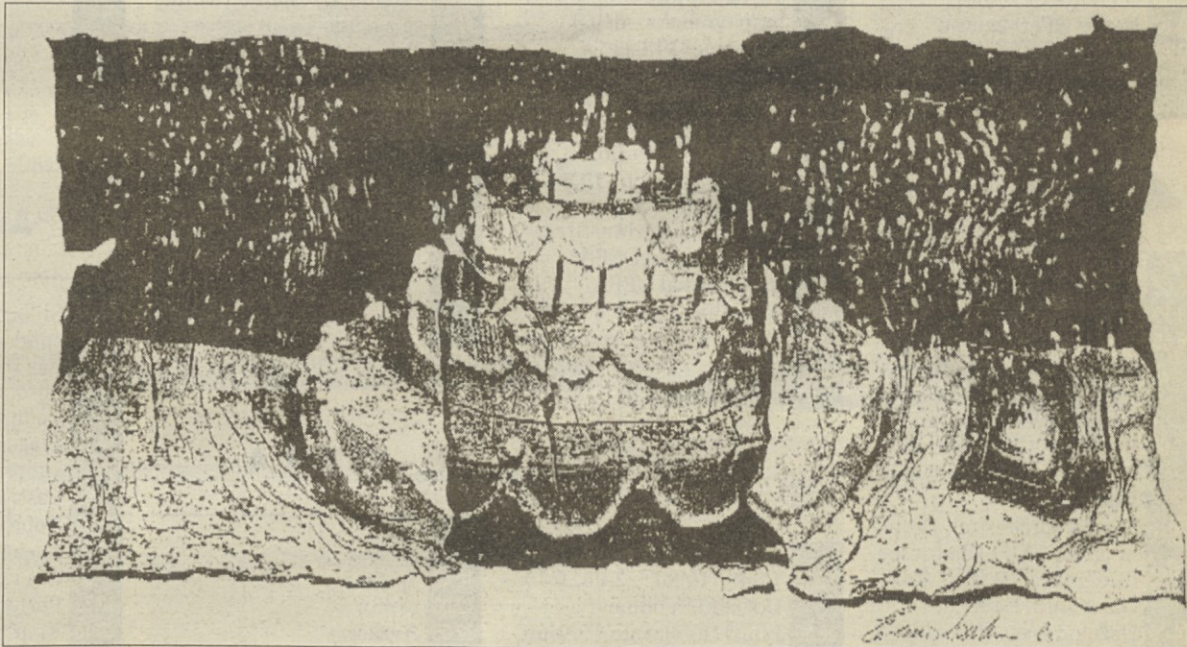
Zeneski festival je v torek zvečer začel film »Les enfants de Lumière« francoskega producenta Jacquesa Perrina, ki ga sestavlja več kot 300 sekvenec francoskih filmov iz obdobja od nemega filma do danes. V programu je 120 evropskih filmov in poseben poklon Pieru Paolu Pasoliniju z epizodo »La ricotta« iz filma »Rogopag«. Festival v Ženevi je edina tovrstna filmska prireditev, ki je posvečena izključno igralcem, zato se ga udeležuje veliko režiserjev v iskanju novih filmskih obrazov.

UMETNIŠKA FOTOGRAFIJA / RAZSTAVA V TRGOVINI KORSIČ

Na ogled presenetljivi Demarinovi posnetki

V prenovljeni trgovini s pohištvo v Koršič, v Ulici San Cilino 38 pri Sv. Ivanu, razstavlja do 24. novembra tržaški umetnostni fotograf Ennio Demarin. Predstavlja se z izbiro nekaj svojih najzanimivejših del, ki bodo na ogled do 24. novembra, nato pa pri Koršičevih že pripravljajo novo razstavno pobudo.

Demarin, ki ima 41 let, živi in dela v Trstu, z umetniško fotografijo pa se je začel ukvarjati od mladih nog. Medtem si je ustvaril tudi poklicno fotografsko ime, saj ima utečen profesionarni fotografski studij (Fotociak), vendar se umetniški fotografiji ni nikoli odpovedal. Svoja dela je razstavljal na številnih razstavah v domači Fur-

laniji - Julijski krajini in v Italiji nasploh, o njegovem delu pa so se razpisale tudi mnoge specializirane revije: od italijanskih do »Polaroid Photograph International« in »Photo Magazin Germany« in se veliko drugih. Za fotografsko raziskovanje je prejel prestižno nagrado Prix de la fondation Kodak -

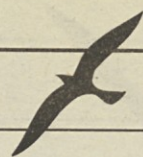
Pathé, ki jo podeljujejo v francoskem Royanu, prinesla pa mu je njegova serija »Pesci« (Ribe).

V zadnjih letih se Demarin posveča predvsem preslikavam polaroidnih fotografij dimenzije 20 x 25 centimetrov, za kar se poslužuje posebnih tehnik, ki omogočajo dosego tudi neponovljivih posnet-

kov z veliko dozo umetniške vsebine. Njegovo raziskovanje se usmerja k vse večjim fotografskim grafikam, ki omogočajo izredne rezultate z vidika jasnosti in vizuelnega učinka.

S to razstavo, ki je prva iz serije, želi prenovljena svetoivanska trgovina Koršič doseči dvojni rezultat: postati

tudi kulturni prostor, po drugi strani pa razviti nov koncept stanovanjske opreme, ki gre onkraj preprostega predmeta in se vse bolj izraža v stalni evoluciji meje med tradicionalnim načinom opremljanja in umetniškimi realizacijami, ki valorizirajo in kvalificirajo tudi stanovanjske prostore.

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.35) gospodarstvo, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Nan.: Cuori senza età
10.00	Verdemattina - Nasveti
10.30	Film: La saga dei Forsythe (dram., ZDA '49, i. E. Flynn, G. Garson), vmes (11.30) dnevnik
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Kviz: Pronto? Sala giochi
14.40	Variete: Prove e provini a Scommettiamo che?
15.10	Pronto? Sala giochi (2.)
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.50	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Aktualno: Italia Sera - Zanimivosti iz vsakdana
18.50	Variete: Luna Park
19.35	Vreme in dnevnik
20.25	Nogomet: Parma-Hlamsstad BK (pokal pokalov)
22.30	Dnevnik
22.35	Aktualno iz telefonskih klicev - Lasciate un messaggio dopo il BIP
24.00	Dnevnik, zapiski, horoskop, pogovori, vreme
0.30	Dok.: Taglio basso, 0.40 Faraonovo oko
1.00	Aktualno: Sottovoce

RAI 2

7.00	Otroski variete
8.45	Nad.: Paradise Beach
9.30	Rubrika o dnevnih temah Fuori dai denti
11.10	Sereno Variabile
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik
12.00	Aktualni variete: I Fatti Vostri (vodi G. Magalli)
13.00	Dnevnik, rubrika o zdravju in vreme
14.00	Variete: I Fatti Vostri
14.40	Nad.: Quando si ama, 15.30 Santa Barbara
16.20	Dnevnik - flash
16.25	Film: Zero in amore (kom., ZDA '94)
17.15	Dnevnik
18.15	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile - Oddaja o potovanjih
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Go-Cart
20.40	TV film: La forza dell'amore (dram., ZDA '94, i. C. L. Crosby, J. Getz)
22.30	Zgodovina varieteja: Pinzillacchere
23.30	Dnevnik in vreme
0.10	Danes v Parlamentu
0.20	Variete: Ponoci, na trgu Italija (vodi G. Magalli)
0.30	Glasba: Club Tenco Story

RAI 3

6.00	Jutranji dnevnik, vreme
8.30	Drobci
8.55	Film: Uno scozzese alla corte del Gran Khan
10.30	Dok.: Zdravje, B. Mussolini, Potovanje po Italiji
11.00	Pričevanja iz odpornistva in osvoboditve (2. del)
12.00	Dnevnik
12.15	Glasba: Orchestra!, Drobci jazz, 13.00 Kljub vsemu, moja Italija, Gasman sreča Danteja
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.45	Aktualna odd.: Articolo 1
15.00	Nan.: Vita da strega
15.30	Sportno popoldne
17.05	18.25 nan.: Viaggiatori nelle tenebre
17.55	Geo: Amaconija-Xixuaù
19.00	Dnevnik, izdelne vesti
19.50	Producer Club, Blob
20.30	Aktualna odd.: Tempo Reale (vodi M. Santoro)
23.15	Dnevnik, izdelne vesti
23.30	Dok.: Fine pena mai
0.40	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura in vreme

RETE 4

7.25	Nad.: Piccolo amore, 8.00 Il disprezzo, 9.00 Cuore ferito, 10.15 Felicità, 10.45 Il prezzo di una vita, vmes (11.30) dnevnik
11.40	Nan.: Colombo
13.30	Dnevnik Tg 4
14.00	Rubrika o lepoti
15.15	Film: Parigi è sempre Parigi (kom., It. '50, i. A. Fabrizi, L. Bosè)
17.10	Aktualno: Perdonami
18.00	Dnevne aktualnosti: Giorno per giorno, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: L'ultimo abbraccio (dram., ZDA '91, i. Hugh Grant, Julie Andrews)
23.00	Film: Uccellacci e uccellini (fant., It. '66, r. P. Pasolini, i. Totò, N. Davoli), vmes (23.30) dnevnik
0.20	Pregled tiska
0.35	Medicine a confronto
1.55	Nan.: Serpico

CANALE 5

6.00	Na prvi strani, vreme
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijsko sodisce (vodi Rita Dalla Chiesa)
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Nan.: Robinsonovi
14.45	Variete: Casa Castagna
16.00	Otroski variete
18.00	Dnevnik TG5 - Flash
18.05	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Glasba: Claudio Baglioni
20.50	Film: Ritorno alla laguna blu (pust., ZDA '91, i. L. Pelikan, M. Jovovich)
23.05	Vecerni dnevnik TG 5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.30	Otroski variete, vmes risanke in nanizanke
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio, Fatti e misfatti, 12.50 Sport studio
13.00	Variete za najmlajše, vmes risanke
15.00	Varieteja: Generazione X, 16.00 Appuntamento al buio (vodi Amadeus)
16.45	Aktualno: Village
17.15	Nan.: California Dreams, 17.45 Primi baci
18.30	Odpri studio, vreme, 18.45 Sport studio
18.50	Nan.: Baywatch, 19.50 Il principe di Bel Air
20.30	Nogomet: Milan-Strasbourg (pokal UEFA)
22.30	Sport: Pokal UEFA
23.30	Aktualno: Fatti e misfatti
23.35	Sport: Vse o nogometnih pokalih
0.45	Italija 1 sport

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.05, 0.15 Dogodki in odmevi
20.30	Film: Ho slavato l'America, 22.40 Kosarka B1

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.50, 0.20 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La regina del Far West (western, ZDA '54)
20.35	Film: Oltre il ponte di Brooklyn (kom., '83)
23.05	Sport: TM Sea

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Popaj
20.30	Dnevnik

BORIS S.

popravila TV - VCR
antene - SAT

Ul. Biancospino 22/2
OPCINE

Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

8.45	Batman
9.10	Erazem in potepuh (4/5 del nemske nadaljevanke)
9.45	Bilo nas je pet (4/8 del ceske nadaljevanke)
10.45	Odkrivamje zemlje (ponovitev ameriske izobraževalne oddaje)
11.15	Po domače ponovitev
13.00	Poročila
13.05	Pisave ponovitev
13.50	Videostrani
16.00	Zadnja naloga ponovitev
17.00	TV Dnevnik I
17.10	Ziv zav
17.55	Sorodne duše
18.25	Umetnost in civilizacija: Umetniki in svet
18.40	Kolo sreče igrice
19.10	Risanka
19.30	TV Dnevnik II
20.05	Primer za dva (9/10 del nemsko-avstrijsko-švicarske nanizanke) i. G. Neumann, C. O. Rudolph
21.10	Tednik
21.55	Nikar!
22.10	Dnevnik
22.30	Zarisce
22.50	Poslovna borza
23.00	Sova
	Alfred Hitchcock vam predstavlja (nanizanka - Poročevalka s sodišča (nanizanka)

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
15.10	Evrogol
16.10	Lahko noc, ljubica (ponovitev 10. dela angleske nadaljevanke)
16.40	Sova, ponovitev
	Noro zaljubljena
18.00	Poročevalka s sodišča
18.45	Regionalni programi
	Znanje za znanje: Učite se z nami
19.15	Tok, tok
20.05	Vecerni gost
21.05	Oci kritike
22.05	Videoteka
	Ciklus filmov Johna Forda
	Noč po izdaji ameriski cb film, 1935

KANAL A

10.00	A-shop
10.45	Spot tedna
12.00	Novice
12.05	A-shop
14.00	Novice
17.00	Dracula
17.30	Sirene
18.20	Generacija transformerjev
18.45	A-shop
19.00	Novice
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe
20.05	Izigrane obljube - Am. film
22.30	Magnetoskop
23.00	Novice
23.05	A-shop
23.20	Spot tedna, Video strani

Koper

16.00	Euronews
16.10	Ponovitve
18.00	Slovenski program: Primorski forum
18.45	Primorska kronika
19.00	Vsedenes - tv dnevnik
19.30	Vesolje je
20.00	Alpe-Jadran
20.30	Sport
21.00	Meridiani
22.00	Vsedenes
22.30	Karaoke

ORF Avstrija 1

06.10	Fantastična zgodba
06.35	Otroski program
09.45	Baywatch - pon.
11.30	Vesoljska ladja Enterprise
13.00	Otroski program: Peter Pan in gusarji, Superzvezda Mila, Knjiga o dzungli
16.25	Baywatch: Hobbie in velikan
17.10	Strašno prijazna družina - moski feminist
17.35	Zlata dekleta - Vecerja za tri
18.05	Iz dobrega gnezda
19.30	Cas v sliki
19.55	Sport
20.00	Pogled od strani
20.15	Nogomet: Rapid Dunaj-Sporting Lisboa
22.20	Dezela flarin
23.05	Noč carovnic (Halloween) - Am. film
00.30	Cas v sliki
00.35	Državni oziri (La raison d'etat) - franc./ital. film

ORF Avstrija 2

11.35	Slike iz sveta zivali
12.05	sport
13.00	Cas v sliki
13.10	Poročila
14.00	Zemlja in ljudje
14.25	Blagoslovljena dvojica
15.10	Umor je napisala
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki/kultura
19.35	Posledni objem
20.15	Komisar Rex, 2. del
23.05	Preobrazbe
00.35	Pogledi od strani, pon.

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 21.40 Lepe melodije; 22.30 Štari gramofon; Nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.45 Radio Most: studio Koper-Ljubljana-Maribor; 11.15 Izjava tedna; 11.35 Obvestila; 12.05 Opoldne; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Kdo ve; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Šport; 18.00 Vroči stol; 19.30 Rizi Bizi Jazzy; 20.00 Jazz; 21.00 Proti etru; 22.20 Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Igra; 13.05 Mehurčki; 13.15 Skušnjave miganja; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.10 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Svetovna reportaža; 19.30 Zborovska glasba; 20.00 Iz arhiva simf. RTVS; 22.20 Zvočni zapisi; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska, vreme; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije; 9.40 Hit dneva; 9.45 Izmenično Od otroštva do mladosti in Zdravnikovi nasveti; 10.45 Zanimivosti; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.40 20 Modrih; 17.00 Tema; 17.15 Borza; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika; 19.30 Nori val; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke RK.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 15.00 The music

bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 13.55 Pasji radio; 14.20 Borza; 15.15 RGL komentira in obveščajo; 15.45 Avtomarket; 16.10 Spoznajmo se; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Magic eye; 02.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Študentski pr. RK.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoserwis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Preški berložjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.

Radio Študent

8.00 RoboKaki; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 Recenzije & Napovedi; 15.00 OF (24 ur-info, Jocular); 17.00 Borzni parket; 19.00 TB: Bojan Z Quartet; 20.00 Magic DJ Johnson jaha dobri stari vinil; 22.00 Magično oko.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zdravje v rokah tretjepolčasnikov; 8.40 Glasba; 9.15 Odpri knjiga: Humor na slovenski način; 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Zbori Gallusovega zvočnega bogastva; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Soft music; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Dopisnice z najbližjega vzhoda; 18.40 Made in Italy; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.00, 15.00 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.30 100 odstotno Posladkanje v glasbi.

Radio Koroška

18.10 - 19.00 Rož - Podjuna-Zila.

MENJALNIŠKI TEČAJI

30. oktober 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	85,75	86,55	12,05	12,31	7,27	7,72
A banka Koper	85,50	86,45	12,01	12,28	7,20	7,69
A banka Nova Gorica	85,90	86,45	12,06	12,29	7,27	7,68
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	85,90	86,70	12,10	12,38	7,30	8,00
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	85,70	86,60	12,10	12,30	7,40	7,80
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	86,12	86,44	12,13	12,25	7,49	7,64
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	86,00	86,40	12,18	12,28	7,40	7,75
Creditanstalt d. d.	85,90	86,50	12,10	12,30	7,30	7,80
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Velenje Tel: 065/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Nova kreditna banka Maribor d.d.	85,05	86,50	11,97	12,25	7,20	7,75
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	85,80	86,40	12,10	12,30	7,30	7,75
M.B. Gustincić - Lucija, t: 066/ 70-603	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije	84,70	86,45	10,85	12,25	6,80	7,80
Publikum Ljubljana, t: 312-570	-	-	-	-	-	-
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	86,15	86,38	12,16	12,23	7,55	7,63
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	86,20	86,45	12,15	12,24	7,55	7,85
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	86,00	86,25	12,18	12,20	7,40	7,75
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	84,75	86,30	12,20	12,28	7,30	7,90
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	86,20	86,40	12,18	12,25	7,56	7,60
Publikum NM, t: 068/ 322-490	85,90	86,34	12,15	12,25	7,40	7,69
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	86,00	86,49	12,16	12,30	7,50	7,75
Publikum Portorož, t: 066/747-240	86,10	86,38	12,15	12,24	7,56	7,66
Publikum Ljubljana Miklošičeva Tel: 061/ 318-788	86,20	86,33	12,21	12,24	7,55	7,62
SKB d.d., ***	85,15	86,75	12,05	12,40	7,30	7,80
SHP Kranj, t: 064/331-741	86,10	86,40	12,12	12,22	7,40	7,70
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	85,95	86,55	12,07	12,27	7,35	7,70
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	85,70	86,57	12,04	12,32	7,40	7,75
Upimo Ljubljana, t: 212-073	-	-	-	-	-	-

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni: *** Včerajšnji tečaji *
Bralce opozarjamo da so tečaji okvirni. Menjalnice lahko sproti spreminjajo tečaje po dnevni ponudbi in povpraševanju!

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 209 z dne 30. 10. 1995 - Tečaji veljajo od 31. 10. 1995 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	90,6435	90,9162	91,1889
Avstrija	040	šiling	100	1203,5536	1207,1751	1210,7966
Belgija	056	frank	100	411,9511	413,1907	414,4303
Kanada	124	dolar	1	87,2339	87,4964	87,7589
Danska	208	krona	100	2185,0834	2191,6584	2198,2334
Finska	246	marka	100	2810,6635	2819,1209	2827,5783
Francija	250	frank	100	2442,0075	2449,3556	2456,7037
Nemčija	280	marka	100	8470,9572	8496,4465	8521,9358
Gričja	300	grd	100	—	51,5479	51,7025
Irski	372	funt	1	—	193,3791	193,9592
Italija	380	lira	100	7,4790	7,5015	7,5240
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	2276,5867	2283,4370	2290,2873
Japonska	392	jen	100	117,3228	117,6758	118,0288
Nizozemska	528	gulden	100	7559,8210	7582,5687	7605,3164
Norveška	578	krona	100	1916,9776	1922,7458	1928,5140
Portugalska	620	escudo	100	80,3047	80,5463	80,7879
Švedska	752	krona	100	1804,3139	1809,7431	1815,1723
Švica	756	frank	100	10486,1978	10517,7511	10549,3044
Velika Britanija	826	funt sterling	1	188,0044	188,5701	189,1358
ZDA	840	dolar	1	119,3727	119,7319	120,0911
Evropska unija	955	ECU	1	155,2853	155,7526	156,2199
Španija	995	peseta	100	97,7379	98,0320	98,3261

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 31. 10. 1995

dospelost blag. zapisa	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
20.3.96	141	99.0694%	98.5489%	98.8091%	1.700.000 170.000	842.090 84,209	837.665 83,767	1.679.755 167.976

Tečajnica borznega trga

št.: 206 Datum: 30. 10. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon st.dal(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš.	ponudba	Max.	Min.	pm. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	800	(11.5.95)	12.254	—	26.10.	12.000	12.690	19.000	18.500	11.916
PRB	665	(13.6.95)	18.825	2,23	30.10.	18.740	18.990	19.650	19.600	981
SAL	500	(21.11.95)	19.614	1,33	30.10.	19.500	19.750	19.650	19.600	981
SKBR	1000	(24.2.95)	37.432	1,67	30.10.	37.350	37.500	37.600	36.860	44.845
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
BCE1	10,0	2(1.10.95)	105,6	29	30.10.	106,0	106,0	105,3	105,3	488
RSO1	8,0	5(30.6.95)	102,6	45	30.10.	102,4	102,5	102,9	102,1	7.018
RSO2	9,5	10(1.10.95)	113,5	13	30.10.	113,5	113,6	113,6	113,4	20.577
RSO8	5,0	4(31.5.95)	93,3A	54	30.10.	93,0	93,0	94,5	93,3	576
RS11	7,0	5(15.7.95)	99,7	59	30.10.	98,0	105,0	99,7	99,7	15.918
RS1D	8,0	5(30.6.95)	102,2	18	30.10.	101,3	102,8	102,2	102,0	471
RS1D2	9,5	10(1.10.95)	113,0	—	23.10.	109,3	—	—	—	—
SKB1	10,0	6(1.11.95)	104,1	—	27.10.	103,6	112,0	—	—	—
SKB2	10,5	4(15.9.95)	110,6	1,01	30.10.	110,0	111,0	111,0	109,5	665
SKB1	5,0	3(30.6.95)	78,5	—	26.10.	80,0	81,3	—	—	—
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTER	300	(21.28.7.95)	14.820	—	30.10.	14.390	14.790	14.850	14.500	578
DAD	10.000	(1.6.94)	160.894**	9,61	30.10.	161.450	161.450	157.000	47.946	—
FMD	1715	(24.5.95)	21.931	4,54	30.10.	22.000	22.440	22.450	21.000	7.150
GPCR	—	(1)	23.990	—	27.10.	22.000	23.980	—	—	—
EMER	—	(1)	16.999	1,09	30.10.	16.610	17.450	17.000	16.720	46.442
MKZ	218	(30.3.93)	13.866	3,58	30.10.	14.000	14.200	14.390	13.300	146.870
NKR	200	(26.6.95)	4.897**	7,78	30.10.	4.961	4.998	4.998	4.698	13.683
TKTR	—	(5)	995,5	2,43	30.10.	1.000	1.007	1.029	995,0	16.267
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBP	2750	(22.6.95)	41.053	3,28	30.10.	40.000	41.900	41.900	39.510	3.654
PNP	—	(1)	49.617**	—	27.10.	48.100	—	—	—	—
UBKP	720	(25.5.95)	17.165**	4,03	30.10.	17.000	17.900	17.290	17.140	566
VPP	—	(1)	44.424	1,32	30.10.	44.200	44.700	44.650	44.100	2.888
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
OZG	11,0	4(1.1.95)	103,1	—	27.10.	103,1	104,5	—	—	—
VIP2	10,0	2(1.10.95)	105,0	33	30.10.	105,1	105,9	105,0	105,0	9.344
PCE	12,0	7(1.6.95)	101,5	—	16.10.	99,0	—	—	—	—
PGO	10,0	2(1.6.95)	101,8	—	27.10.	101,6	—	—	—	—
SZB1	10,0	2(15.9.95)	104,6	—	20.10.	103,0	—	—	—	—
SZB2	10,0	1(1.10.95)	108,0	—	30.10.	106,6	—	108,0	108,0	924

Tečajnica izvenbornega trga

ŠT. 206/95 - 30. 10. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon st.dat(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pm. v 1000 SIT
ODPRTI TRG C - Redne delnice										
GEAR			4.840		26.10.	3.260	4.750			
GRDO	200	(7/30.6.95.)	5.220		4.9.	2.500	5.300			
HRDO	55	(1.6.95)	3.597	8,95	30.10.	3.451	3.598	3.598	3.595	72
INTR			2.310A	43	30.10.	2.201	2.640	2.310	2.310	46
ORDO		(15.6.95)	10.120A	11	30.10.	10.300	11.500	10.120	10.120	101
RGSR			589,8	2,47	30.10.	581,0	599,0	603,0	575,0	1.489
ODPRTI TRG C - Prednostne delnice										
HBPO	320	(1.6.95)	3.044		27.10.	3.040	3.170			
KBP1						26.200				
KBP2			35.793	12	30.10.	35.210	36.500	36.160	35.200	3.758
RGPO		(6)	950,0	5,00	30.10.	950,0	1.010	950,0	950,0	14
UBKC	360	(25.5.95)	10.500A	11,55	30.10.	8.900	10.480	10.500	10.500	11
ODPRTI TRG C - Obveznice										
LOK	10,0	6(1.10.95)	102,7	20	30.10.	102,3	102,9	102,7	102,7	2.891
MLJO	10,0	6(1.4.95)	104,0		26.10.	102,1				
OSMO	10,0	4(1.9.95)	103,3		24.10.	102,0	103,3			
OLSO	10,0	5(1.10.95)	103,0A	02	30.10.	103,0	103,5			
ONM	11,0	3(1.9.95)	104,0		25.10.	103,0	105,0	103,0		529
OPO	10,0	7(1.8.95)	100,5		13.10.	101,1	103,4			
UBKK	8,50	3(15.10.95)	100,0		14.9.	80,0	108,0			
VPIJO	10,0	4(1.10.95)	104,5		27.10.	104,5	107,0			

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

SNG LJUBLJANA
Veliki oder
Sobota, 4. novembra, ob 19.30: T. Stoppard: **ARKADIJ A. IZVEN (KONTO)**.

Mala drama
Sobota, 4. novembra, ob 20. uri: A. Nicolaj: **PRVA KLASA, ZA IZVEN (KONTO)**

Levi oder
Ponedeljek, 6. novembra, in sredo, 8. novembra, ob 22. uri: E. Ionesco: **INSTRUKCIJA. IZVEN (KONTO)**. Režiser: Sebastijan Horvat, igrata: Nataša Ralijan in Matjaz Tribuson.

Rezervacije in prodaja vstopnic pri blagajni Drame od 10. do 13. in od 18. ure do začetka večerne predstave, telefon: 061/221-511. Blagajna bo zaprta od danes do vključno 1. novembra.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Jutri, 2. novembra, ob 19.30: H. H. Guldsmundsdottir: **JAZ SEM MAESTRO**, za abonma RED B in IZVEN.

Mala scena MGL
L Wilson: **ZAŽGI**,
Petek, 3. novembra, ob 20. uri, za IZVEN in KONTO.

Vstopnice so v prodaji vsak delavnik od 10. do 12. ure in eno uro pred predstavo pri blagajni MGL. Tel.: 061/210 852.

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA
75. OBLETNICA SLOVENSKEGA BALETA
Gostovanje baletnega ansambla v predsezoni: **BALETNI VECER**
Velenje: 7. novembra ob 19.30, Zagorje: 14. novembra ob 19.30, Nova Gorica: 17. novembra ob 19.30.

OTVORITVENA PREDSTAVA SEZONE
Gian Carlo Menotti: **KONZUL**. Premiera: 9. novembra ob 20. uri.
CANKARJEV DOM
Petek, 3. in 10. novembra, ter sobota, 11.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Kulturni dom - Slovensko stalno gledališče
Jutri, 3.11., ob 18. uri premiera otroške igre z glasbo in besedilom Sergeja S. Prokofjeva »Peter in volk«. Igra Franko Korosec, režija Sergij Verc.
SSG ponovi v nedeljo, 5. t.m., ob 16.00 Aishilovo predstavo »Sedmerica proti Tebam«. Režija Mario Ursic.
Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich
Jesenska simfonična sezona 1995
Danes, 2.11., ob 20.30 bo na sporedu prvi izmed treh koncertov na katerih bodo nastopili pianisti, ki so dobili prvo nagrado na mednarodnih natecajih. Nastopil bo Simone Pedroni, dobitnik nagrade Van Cliburn.
V nedeljo, 5.11., ob 18. uri koncert Roberta Cominatija, dobitnika nagrade Busoni.
V soboto, 4.11., ob 21. uri pa bo koncert v Sportni palači v Vidmu. Nastopil bo Enrico Pace, dobitnik mednarodne nagrade F. Liszt. Vstopnice pri blagajni gledališča.
Pri blagajni dvorane Tripcovich lahko do

2.12. podpisete novi abonma.
Gledališče Rossetti
Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča (samo ob delavnikih 8.30-19.30), v Galeriji Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19), pri podjetjih, so lah in na univerzi.
Gledališče Cristallo - La Contrada
V soboto, 4.11., ob 20.30 gostovanje skupine Diana Spattacoli z De Filippovo komedijo »La fortuna con l'effe maiuscola«. Nastopata Aldo in Carlo Giuffrè. Režija Aldo Giuffrè.
Gledališče Miela
Danes, 2. in jutri, 3.11., ob 20.30 »Le mystere des voix bulgares«, koncert zenskega pevskega zbora bolgarske državne televizije.

KOROŠKA

CELOVEC
V Mohorjevi zalozbi bo v soboto, 4.11., ob 18. uri predstavitev knjige Thomasa Zaunschirma in Gustava Januša; ob 19. uri Priblizevanja-Annäherungen.
ŠENTPRIMOŽ
V Kulturnem domu SPZ bo jutri, 3.11., ob 19.30 premiera glasbene komedije »Pokojna gospejina mama«. Ponovitev v soboto, 4.11., ob 19.30.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE
organizira javni lutkovni seminar z namizno prstno lutko (patent bolgarske lutkovne sole) v soboto, 4. novembra, ob 16. uri v dvorani ZKOS. Vstop je prost.
Seminar vodi Steika Miteva, doma iz Sofije, izsolana v Pragi, zivi in dela v Parizu.
Naslov produkcije je: **ZVEZDE IN ZIVALI** (Liza, Jezek, Chaplin, Pika in zivali).
Izvajalci so: vzgojiteljice iz Trbovelj, z Bleda in iz Lucije ter člani Gledališke in lutkovne sole GILS KODUM pri ZKOS.

BELJAK
Hotel Warmbaderhof (Beljaske Toplice) jutri, 3.11., ob 17. uri otvoritev kongresa »Narodne skupnosti v Evropi - Svoboda v raznolikosti; ob 18. uri okrogla miza o temi »Evropska dimenzija manjšinskega prava«; ob 20. uri sprejem s kulturnim sporedom.

KULTURNI PROGRAM ZA MARTINOVO
7. novembra ob 20. uri: humoristična show skupina ALKOTEST, ansambel BILJARD.
8. novembra ob 20. uri: pevec ALBERTO GREGORIC, ansambel BILJARD.
9. novembra ob 20. uri: humorist BORISJEŽ, trio CLASSIC, KRST VINA.
11. novembra ob 20. uri: VLADO KRESLIN IN BELTINSKA BANDA (v hali).
11. novembra ob 20. uri: trio TRN BAND (v restavraciji).
12. novembra ob 17. uri: narodnozabavni ansambel VRTNICA.

Danes in jutri gostuje v Trstu svetovno znan in uveljavljen ženki zbor bolgarske radiotelevizije »Le mystere des voix bulgares«, ki ga sestavlja 24 pevk z zelo nenavadno glasovno barvitostjo. Zbor izvaja originalne stare bolgarske folklorne melodije v modernih priredbah, v katerih pa je zvesto ohranjen značilni bolgarski diafonski pevski način. Koncerta bosta drevi in jutri ob 21. uri v gledališču Miela.

GLASBA
SLOVENIJA

CANKARJEV DOM
Jutri, 2. novembra, ob 19.30 v dvorani Slovenske filharmonije: **CAMERATA SLOVENICA** - Primož Novsak, 1. violina, Vasilij Melnikov, 2. violina, Mile Kosi, viola, Ciril Skerjanec, violoncelo. Na programu: J. Haydn, C. Debussy, L. van Beethoven.
Jutri, 2. novembra, ob 19. uri: ORGELSKI PODIPLOMSKI RECITAL. Renata Bauer; Hubert Bergant, mentor. Spored: M. Reger.
Ponedeljek, 6. novembra, ob 19.30 v Gallusovi dvorani: **Alberto Pavoni**, orgle.
LJUBLJANA
Jutri, 2. novembra, ob 20. uri v Menzi Studentskega naselja: **DEAD MOON**. Ameriska underground rock skupina. Kot predskupina bodo nastopili zvočno kompatibilni **THE SPOONS**.
Jutri, 2. novembra, ob 18. uri: **MARTINA FILJAK**, klavir. Spored: R. Schumann - Karneval, op. 9; F. Chopin -

Stiri balade.
Torek, 7. novembra, ob 19.30 v dvorani Slovenske filharmonije: Cankarjevdom in Uciteljski pevski zbor Slovenije. **JUBILEJNI KONCERT** ob 70-letnici zbora. Dirigent: Mirko Slosar.
KLUB K4, **Kersnikova 4, Ljubljana**
Danes, 1. novembra, ob 22. uri: **RAVELAND**, D. J. ALDO. Tokrat bosta v klubu K4 gostovala tudi gosta iz Zagreba, in sicer: **D. J. KIKI** in **D. J. FRAJMAN**.
KRANJSKA GORA
Sobota, 4. novembra: **THE PLATTERS**. Hotel Hit Casino.
CELJE
Torek, 7. novembra, ob 19.30, v Narodnem domu: **CELJSKI GODALNI ORKESTER**, 1. abonmajski koncert. Dirigent, Nenad First; solist, Klemen Golner, klavir.

PIRAN
CLUB MAONA, Arze 5 Fiesa:
Petek, 3. novembra. **THE DON MIXON QUARTET**. Zasedba: Don Mixon - kitara, Bruno Cesseli - klavir, Marco Ricci - akustični bas, Enzo Zirilli - bobni. Koncert jazza.
Sobota, 4. novembra: **SKANDINAVIA-EXPRESS**, »European Tour 95«. Rockovski koncert.
SLOVENSKI KVARTET KLARINETOV
Kulturni dom Nova Gorica
KOSTANJEVICA nad Novo Gorico.
Sreda, 8. novembra, ob 11. uri v Kapeli franciskanskega samostana.
Kulturni center Srečko Kosovel Sezana
STANJEL, Grascina
Sreda, 8. novembra, ob 20. uri.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

CANKARJEV DOM
V Mali galeriji je do 15. novembra, na ogled razstava fotografij avstrijskega umetnika-Maxa Aufischerja.
Jutri, 2. novembra, bodo v galeriji CD slovenso odprli 2. **SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJE** in podelili nagrado Hinka Smrekarja.
GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40
V galeriji je do petka, 3. novembra, na ogled razstava makedonskega umetnika Goceta Kalajdziskega Ikone.
GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6
Do 17. novembra je na ogled razstava slik Franca Godca.
GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA, Vodnikova 65
V galeriji je do 7. novembra na ogled razstava akademkega slikarja Maria Petrica in akademke kiparke Stefke Kosir Petrič.
GALERIJA BELVEDERE, BLED
V galeriji je do 5. novembra na ogled razstava Zvezda in Odeon pijeta kavo v Titovičajnici Petre Varl Simoncic.
JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 7, Ljubljana
V ponedeljek, 6. novembra, bodo v galeriji odprli razstavo Oddelka za oblikovanje ALU v Ljubljani.
GALERIJA KRKA, Dunajska 65
V galeriji je do 12. novembra na ogled razstava del slikarja Vladimirja Lamuta.
POKRAJINSKI MUZEJ, MURSKA SOBOTA
Na ogled je arheološka razstava AVARI NA JUGOZHODNEM MADZARSKEM. Razstava bo na ogled do 20. novembra.
GALERIJA ŠKUC
V galeriji je na ogled razstava Ljubljana-Bu-

dimpesta: Cas kot struktura, metoda kot pomen.
MODERNA GALERIJA, Tomsčeva 14
V galeriji je na ogled retrospektivna razstava enega najizvirnejših slovenskih likovnih ustvarjalcev tega stoletja Franceta Kralja.
GALERIJA EQRNA, Gregorčičeva 3
V galeriji je na ogled razstava slik Marjana Gumilarja.
GALERIJA ANONIMUS, Prečna 6
V galeriji razstavlja svoje fotografije francoski fotograf Jeanloup Sieff. Za ljubljansko razstavo je Sieff pripravil izbor crno-belih fotografij iz cikla Le Paris des Artistes (Pariz umetnikov). Razstava bo na ogled do 5. novembra.
VISCONTI FINE ART KOLIZEJ
V galeriji je na ogled razstava papirnih del skupine IRWIN.
KUD FRANCE PREŠEREN
V galeriji je na ogled razstava Antonia Živkovića BERLIN, GERLITZER PARK.
MALA GALERIJA, Slovenska 35
Na ogled je razstava iz cikla Velika imena svetovne umetnosti avtorja Jeana Marca Bustamanteja. Razstava bo na ogled do 26. novembra.
POKRAJINSKI MUZEJ MARIBOR
V slavnostni dvorani mestnega gradu je na ogled razstava OBLEKA NAREDI FILM, FILM NAREDI OBLEKO.
GALERIJA MURSKA SOBOTA, Kocljeva 7
V galeriji je na ogled razstava del slikarja Erwina Reiserja.
OBALNE GALERIJE PIRAN
Do 4. novembra je v galeriji na ogled razstava Natase Proscenc: VIDEOINSTALCIJA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Palaca Costanzi: do 5.11. bo na ogled razstava »Od gosence do metulja: na poti ponovnega odkrivanja sveta zuzelk«. Urnik: 9-13, 16-20, ob nedeljah samo zjutraj.
Grad sv. Justa -Bastione Fiorito: Do 12.11. je na ogled skupinska razstava. Urnik: vsak dan od 11.00 do 17.00 in ob nedeljah od 10.00 do 13.00.
Galerija Torbandena: Do 18.11. je na ogled skupinska razstava z naslovom »Italijanske pokrajine«.
Milje - Obcinska razstavna dvorana: danes, 2.11., ob 18. uri otvoritev razstave Anite Nemerini.
V trgovini s pohistvom Korsic v Ul. San Cili-no 38 v Trstu razstavlja do 24. novembra trzaski umetnostni fotograf Ennio Demarin. Ogled mogoc v delovnem casu trgovin.

GORICA
V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coronijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.
PASSARIANO
V Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pier Paulu Pasoliniju.
KOROŠKA
CELOVEC
Galerija Freund: razstavlja Inge Vevre.
Deželna Galerija: do 19.11. razstavlja spanski umetnik Morquillas »Protocolos Europeos«.
BELJAK
Galerija Freihausgasse: razstavlja Bruno Girolcolli.

GLASBA
FJK

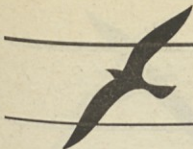
TRST
Gledališče Miela
Trieste Prima: v soboto, 4.11., ob 20.30 koncert Fabiana Perez Tedesco. Na programu Gulin, Merku, Rojac, Sofianopulo, Zannettovich.
V nedeljo, 12. novembra, ob 11. uri koncert posvečen Ludwigu van Beethovnu. Nastopil bo pianist Andrea Rebaudengo. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Dvorane Tripcovich po 10.000 lir za koncert, medtem ko abonma stane 50.000 lir.
8. novembra, ob 21.00 - Koncert pianistov Claudia Mattiotti in Guido Scano.
Gledališče Rossetti
Trzasko koncertno drustvo
V ponedeljek, 6. novembra, ob 20.30 koncert R. Goode.
RICMANJE
Kulturni dom
V nedeljo, 5.11. ob 18. uri 10. srečanje okteta Primorske.

OPČINE
Prosvetni dom
SKD Tabor prireja nov niz »Openskih glasbenih srečanj«. Prvi koncert bo v nedeljo, 5.11., ob 17. uri. Nastopili bosta pianistki Tamara Razem in Tatjana Jercog. Na sporedu Chopin, Liszt, Debussy, Prokofiev, Dvorak, Brahms in Rossini.

TRŽIČ
Obcinsko gledališče
V sredo 8.11., ob 20.30 koncert pianista Francoisa Joëla Thiollierja. Na programu Bach, Mozart, Czerny, Liszt in Chopin.

PORDENON
V sportni palači bo 6. in 7. novembra nastopil Zuccherro.

TREVISO
V sportni palači bo 13. in 14. novembra nastopil Antonello Venditti.

NOGOMET / EVROPSKA LIGA PRVAKOV

Rangersi niso mogli ustaviti Juventusa

Turinčani so si z novo zmago (4:0) že zagotovili napredovanje v četrtfinale pokala prvakov

Vesetje Vialija in strelca Del Pjera po vodilnem zadetku Juventusa (AP)

Glasgow Rangers - Juventus 0:4 (0:1)

Strelci: v 16. min. Del Piero, v 66. Torricelli, v 89. Ravanelli, v 91. Marocchi.

GLASGOW: Goram (od 46. min. Thomson), Wright (od 24. min. Durrant), Bolland, Gough, Brown, Petric, Ferguson, Gascoigne, Miller (od 70. min. McColl), Salenko, McCall.

JUVENTUS: Peruzzi, Torricelli, Pessotto, Carreira, Porrini (od 78. min. Ferrara), Paulo Sousa, Di Livio, Tacchinardi (od 74. min. Marocchi), Vialli (od 70. min. Ravanelli), Del Piero, Conte.

Sodnik: Cakar (Turcija). GLASGOW - Nogometasi Juventusa so se na najboljši način oddolžili za hud prvenstveni poraz proti Laziju in v 4. kolu evropske lige prvakov sre-

di Glasgowa s 4:0 premagali škotskega prvaka. S tem so si Lippijevi varovanci tudi že matematično zagotovili prvo mesto v C skupini in nastop v četrtfinalu. Zmaga Juventusa je povsem zaslužena, tako visok rezultat pa je dozorel v zadnjih minutah srečanja, ko so se Skoti v poskusu, da bi dosegli vsaj castni zadetek, brezglavo vrgli v napad.

Ceprav tudi Juventus ni nastopil z vsemi najboljšimi, pa so Glasgow Rangers nastopili se bolj oslabljeni (manjkalo je kar osem igralcev prve postave). Juventus se je omejil na nadzorovanje rezultata, ko pa je v 16. minuti Petric z glavo zgesil zogo in Del Piero omogočil, da je brez težav dosegel vodilni zadetek za Juventus, so Turin-

čani v nadaljevanju razmislili predvsem o tem, kako bi prihranili cim vec moči za nadaljevanje prvenstva, neorganizirane napade domacinov pa so prekinjali s protinapadi, iz katerih so padli tudi preostali trije goli.

Samo v prvih desetih minutah drugega dela so Rangers pokazali nekaj znakov življenja. V 52. minuti so celo izsilili dva zaporedna koda, po katerih pa je najprej Peruzzi izvrstno posredoval in zogo po Petricevem strelu z glavo odbil v kot, po drugem zaporednem strelu s strani pa je Juventusova vrata resila vratnica.

V nadaljevanju je imel bolj izrazite priloznosti Juventus, ki je najprej v 66. minuti z golom Torricellija odločil srečanje, nato pa

Izidi in stanje v Ligi prvakov

SKUPINA A						
Panathinaikos - Porto						0:0
Aalborg - Nantes						0:2

LESTVICA						
Panathinaikos	4	2	1	1	4:3	7
Nantes	4	2	1	1	3:3	7
Porto	4	1	2	1	2:1	5
Aalborg	4	1	0	3	3:8	3

PRIHODNJE KOLO (22. 11.9: Porto - Nantes, Panathinaikos - Aalborg)

SKUPINA B						
Spartak - Rosenborg						4:1
Blackburn - Legija						0:0

LESTVICA						
Spartak	4	4	0	0	11:4	12
Legija	4	2	1	1	5:3	7
Rosenborg	4	1	0	3	6:12	3
Blackburn	4	0	1	3	1:4	1

PRIHODNJE KOLO (22. 11.): Spartak Moskva - Blackburn, Rosenborg - Legija

SKUPINA C						
Glasgow Rangers - Juventus						0:4
Steaua - Borussia						0:0

LESTVICA						
Juventus	4	4	0	0	14:1	12
Borussia	4	1	2	1	4:5	5
Steaua	4	1	1	2	1:4	4
Glasgow R.	4	0	1	3	6:7	1

PRIHODNJE KOLO (22. 11.): Glasgow Rangers - Steaua, Juventus - Borussia Dortmund.

SKUPINA D						
Ferencvaros - Real Madrid						1:1
Grasshopper - Ajax						0:0

LESTVICA						
Ajax	4	3	1	0	9:1	10
Real Madrid	4	2	1	1	8:1	7
Ferencvaros	4	1	1	2	5:11	4
Grasshopper	4	0	1	3	0:8	1

PRIHODNJE KOLO (22. 11.): Ferencvaros - Grasshopper, Real Madrid - Ajax.

sta prav na koncu Ravanelli in Marocchi dosegla se dva gola.

Na ostalih srečanjih Lige prvakov ni bilo večjih presenečenj. Poleg Juventusa je po 4. kolu s polnim izkupičkom samo še moskovski Spartak, v ostalih skupinah pa je položaj bolj izenačen, ceprav ima tudi Ajax vstopnico za četrtfinale že v žepu. Najbolj nepogotovo je stanje v A skupini, kjer so v boju za prvi dve mesti se Panathinaikos, Nantes in Porto, teoretične možnosti pa ima celo zadnji Aalborg. V B skupini bo najbrž odloči-

tev o drugem četrtfinalistu padla že v naslednjem kolu, v Juventusovi skupini pa bo cez tri tedne, ko bo Juventus gostil nemškega prvaka Borussia, Glasgow, ki ima se nekaj teoretičnih možnosti za uvrstitev v četrtfinale, pa bukarestansko Steauo, tudi že marsikaj bolj jasno. V D skupini je ob nizozemskem prvaku v najboljšem položaju Real Madrid, ki pa si v naslednjem kolu nikakor ne sme privoščiti spodrsrlaja proti Ajaxu, ce noče, da ga dohiti Ferencvaros in ogrozi njegovo uvrstitev v četrtfinale.

NOVICE

Macerata v Trevisu premagala Sisley

TREVISO - Novinec v odbojarski A1 ligi LubeBanca iz Macerate je potrdil predprvenstvene napovedi, da bo letos marsikoga presenetil. V večrajšnjem 7. kolu je v gosteh ugnal nic manj kot Sisley (Kovač 19+10, Cerednik 11+19), ki je ze izgubljal z 2:0, končno pa klonil po petih setih igre (Bernardi 14+15, Zorzi 11+15, Zverver (+15)).

Po presenečenju v Trevisu imata Alpitour iz Cuneo (po zmagi v Bologni, Pascual 9+24) in Daytona iz Modene, ki je zlahka je ugnala Cariparmo (Bracci 11+14, Van De Goor 11+11, Held 5+13, Giani 10+14, Aiello 3+14), na lestvici kar stiri tocke prednosti pred Sisleyjem in Edilcuoghijem. Zelo borbeni sta bili tudi tekmi v Schiu in Neaplju. Wuber je zlasti po zaslugi Ganeva (16+28) dohitel na lestvici Gabeco (Pasinato 15+22), ComCavi (Castellano 11+18) pa je po hudem boju strl odpor padovskega MTA (Klimkin 11+33).

Izidi 7. kola: Sisley - LubeBanca 2:3 (13:15, 10:15, 16:14, 15:0, 13:15); Jeans Hatù - Alpitour 0:3 (5:15, 6:15, 11:15); Las Daytona - Cariparma 3:0 (15:13, 15:11, 15:12); Edilcuoghi - Gallo Gioia 3:0 (15:4, 15:8, 15:6); Wuber - Gabeca 3:2 (15:13, 12:15, 15:10, 5:15, 15:13); Comcavi - MTA 3:2 (16:14, 15:17, 10:15, 15:9, 15:10).

Vrstni red: Alpitour Cuneo in Las Daytona Modena 14, Sisley Treviso in Edilcuoghi Ravenna 10, LubeBanca Macerata, Gabeca Montichiari, Comcavi Neapelj in Wuber Schio 6, MTA Padova in Cariparma Parma 4, Gallo Gioia del Colle in Jeans Hatù Bologna 2.

Prihodnje kolo (5.11.): Mta - Sisley (4.11.), Alpitour - Com Cavi, Gallo - Las, Lube - Edilcuoghi, Gabeca - Jeans Hatù, Cariparma - Wuber.

Bayern zanikal vest, da bo Interju odstopil Sforzo

MÜNCHEN - Pri nogometnem klubu Bayern so včeraj ostro zanikali casopisne vesti, ki so se pojavile v Italiji, da bi lahko Interju odstopili napadalca Ciriaca Sforzo, enega ključnih mož v Hodgsonovi svicarski reprezentanci.

»Nasega kluba ne bo nihce zapustil in Sforza je eden naših najboljših igralcev«, je dejal Bayernov trener Otto Rehaegel. Tudi Sforza ni pokazal velikega navdušenje, da bi se preselil v Milan: »Tu v Münchnu se dobro pocutim in nameravam spostovati triletno pogodbo.« je dejal Svicar.

Po nekaterih govoricah naj bi Sforza v Interju nadomestil Angleza Paula Incea, za katerega se poteguje Arsenal. Inter je pred casom ze zavrnil ponudbo angleskega kluba v vrednosti 17 milijard lir.

Tyson odpovedal dvoboj z Mathisom Jr.

LAS VEGAS - Mike Tyson je odpovedal sobotni dvoboj z Busterjem Mathisom Jr. Bivši svetovni prvak v teški kategoriji si je na treningu zlomil palec desne roke. Zdravniki ocenjujejo, da se bo moral Tyson zdraviti najmanj šest tednov. Mnogi dvomijo, da se bosta boksarja sploh srečala. Mathis je doživel pravi sok, ko je izvedel, da je Tyson odpovedal dvoboj, je dejal Mathisov menažer, organizatorji pa so odpovedali celotno sobotno srečanje, na katerem bi bila morala biti se vrsta zelo zanimivih dvbojev.

NOGOMET / POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV

Parma želi z napadalno igro izsiliti podaljšek

Halmstad v 1. tekmi zmagal s 3:0 - Milan brez napada

Nogometase Parme caka drevi najtežji podvig, odkar nastopajo v mednarodnih pokalnih tekmovanjih. Nadoknaditi morajo namrec zaostanek 0:3 s prve tekme pokala pokalnih zmagovalcev proti švedskemu mostvu Halmstad. Minimalni cilj je izsiliti podaljšek, kar pomeni, da mora Parma napadati na vso moc, a hkrati ne sme prejeti niti enega gola. Prvo nalogo naj bi izpolnili Melli, Zola in Stojckov, za obrambo pa naj bi skrbel Sensini v vlogi libera. Svedi so prepričani, da jim uvrstitev v tretje kolo ne more uiti. Da bi zabeležilo zgodovinsko izločitev italijanskega mostva je v Parmo pripelo kar trideset švedskih novinarjev! Trener Halmstada Jingblad trdi, da njegovo mostvo ne bo igralo defenzivno, toda izključenega napadalca Gudmunds-sona, strelca dveh golov v prvi tekmi, bo zamenjal z branilcem Arvidssonom. Tekma bo ob 20.30 (neposredni prenos po Raiuno).

Današnji spored: Aek Atene - Borussia Mönchengladbach (izidi prve tekme 4:1), Hradec Kralove - Dinamo Moskva (0:1), Deportivo La Coruna - Trabzonspor (1:0), Feyenoord - Everton (0:0), Parma - Halmstad (0:3), Celtic - Paris St. Germain (0:1), Rapid Dunaj - Sporting

Lizbona (0:2), Brugge - Real Zaragoza (1:2)

POKAL UEFA

V povratni tekmi proti francoskemu Strassbourgu bo Milan v napadu igral brez svojih treh najboljših mož. Savicevič, Weah in Simone so namrec poskodovani. Crnogorec in Liberijec bosta lahko na igrišce spet stopila ze v nedeljo, Simonejeva poskodba pa bo za okrevanje zahtevala vec casa.

Ze od vsega zacetka bo trener Capello v konico napada uvrstil Baggia in Di Cania. Se sreca, da mora po zmagi z 1:0 na prvi tekmi Milan drevi predvsem zascititi lastna vrata. Kaj pa ce Francozi dosezejo gol? Capello jih ne podcenjuje: »Kot pravi Platini, so Francozi nepredvidljivi. Lahko premagajo vsakogar,« pravi Milanov trener. Mostvo je v dneh pred tekmo preizkusili vrsto napadalnih shem, ker bivša Juventusova igralca igra ta pac drugace, kot standardni napadalci. Tekma se bo pričela ob 20.45 (neposredni prenos po italia 1).

Sinočnja izida: Kaiserslautern (Nem) - Real Betis (Spa) 0:1, prva tekma 1:3, kvalificiran: Betis; Cernomorec (Ukr) - Lens (Fra) 0:4, prva tekma 0:0, kvalificiran: Lens.

NBA / JUTRI PONOČI ŠTART 50. SEZONE

Chicago z Jordanom in Rodmanom cilja visoko

Jutri ponoči se bo pričela 50. sezona NBA lige z dvema novima društvoma, Vancouver Grizzlies in Toronto Raptors, tako da je mostev zdaj 29.

Prvic v zgodovini bosta v NBA tudi dva igralca italijanske državne reprezentance, in sicer Stefano Rusconi in Vincenzo Esposito. Skupini evropskih kosarkarjev v NBA sta se letos pridružila tudi Predrag Danilović (Miami) in Arvidas Sabonis (Portland)

VZHODNA SKUPINA (v oklepaju lanski »score« rednega dela)

Orlando Magic (57-25): Brez sprememb, racuna na to, da imajo mladi igralci eno leto izkusenj vec. **Novosti:** Koncak, Vaughn. **Peterka:** A.Hardaway, N.Anderson, D.Scott, Ho.Grant, O'Neal. **Trener** Brian Hill.

New York Knicks (55-27): **Novosti:** A.Tucker. **Peterka:** Harper, Starks, Mason, Oakley, Ewing. **Trener** Don Nelson.

Indiana Pacers (52-30): Kar pet novih imen, prva peterka pa je ostala lanska. **Novosti:** Best, Hoiberg, E.Johnson, R.Pierce, Schintzius. **Peterka:** M.Jackson, R.Miller, McKey, D.Davis, Smits. **Trener** L.Brown.

Charlotte Hornets (50-32): Nedvomno boljši v primerjavi z lansko sezono. **Novosti:** R.Addison, Beck, L.Ellis, Gill, P.Myers, Zidek. **Peterka:** Bouges, Gill,

Burrell, L.Johnson, Mourning. **Trener** A.Bristow.

Chicago Bulls (47-35): Glavni novosti sta Rodman in... Jordan. Kaksen bo ucinek Kukoca? **Novosti:** R.Brown, Rodman, Caffey. **Peterka:** Jordan, R.Harper, Pippen, Rodman, Longley. **Trener** Phil Jackson.

Cleveland Cavs (43-39): Odsel je Price, v zameno pa so se Cavi zelo okrepili. **Novosti:** Bennett, A.Lang, Majerle, Miner, Marshall. **Peterka:** Brandon, Majerle, C.Mills, T.Hill, Cage. **Trener** M. Fratello.

Atlanta Hawks (42-40): Vec novosti, a brez zvenecih imen. **Novosti:** Boyce, T.Brown, Bullard, Henderson, Martin, Webb. **Peterka:** Blaylock, S.Smith, Augmon, Long, Lang. **Trener:** L. Wilkens.

Boston Celtics (35-47): Zelo dragocen nakup playmakerja Barrosa. **Novosti:** Barros, Borrough, D.Smith, E.Williams. **Peterka:** Barros, D.Brown, E.Williams, Radja, Montross. **Trener** M.L. Carr.

Milwaukee Bucks (34-48): Ambicije za uvrstitev v play off. **Novosti:** Duckworth, Lenard, Peplowski, Respert. **Peterka:** Murdock, Day, G.Robinson, Baker, Duckworth. **Trener** Mike Dunleavy.

Miami Heat (32-50): Prisko je do popolne revolucije, Danilovića pa ze cenijo vsi. **Novosti:** Chapman, Danilović,

S.King, Rencher, K.Thomas. **Peterka:** K.Reeves, Rice, Owens, Willis, Geiger. **Trener** Pat Riley.

New Jersey Nets (30-52): Se vedno ni nihce nadomestil Petrovica. **Novosti:** Fleming, Glass, O'Bannon, Werdann. **Peterka:** K.Anderson, K.Edwards, P.J.Brown, Coleman, Dare. **Trener** Butch Beard.

Detroit Pistons (28-54): Veselje ob prihodu Thorpa. Kako bo letos igral Grant Hill? **Novosti:** Ratliff, Roe, Thorpe. **Peterka:** Hunter, Dumars, G.Hill, Thorpe, West. **Trener** Duog Collins.

Philadelphia Sixers (24-58): Z novimi nakupi kaze, da bo le konec zalostnih casov nekdanj slavni Sixersov. **Novosti:** E.Bennett, Dumas, Maxwell, Stackhouse. **Peterka:** Maxwell, Stackhouse, Dumas, Weatherspoon, Bradley. **Trener** John Lucas.

Washington Bullets (21-61): Le dva nova igralca, a super. **Novosti:** Price, Wallace. **Peterka:** M.Price, Cheaney, Webber, Howard, Muresan. **Trener** Jim Lynam.

Toronto Raptors (nov): Na novo sestavljeno mostvo, priska sta tudi Zan Tabak in Vincenzo Esposito. **Peterka:** Stoudamire, Robertson, W.Anderson, Rogers, Tabak. **Trener** Brendan Malone.

Vanja Jogan

B LIGA

IZIDI 7. KOLA

Robur Va - Oderzo	82:104
Cassano - Biella	66:88
Civiale - Scame Bg	88:79
Orobica Bg - Riva del Garda	86:72
Collegno To - Monza	71:65
Jadran Tkb - SS Giovanni	95:85

LESTVICA

	OT	Zma	Por	Točke
Biella	7	7	0	14
Oderzo	7	5	2	10
Orobica	7	5	2	10
Robur	7	4	3	8
Riva Garda	7	4	3	8
Civiale	7	4	3	8
Monza	7	3	4	6
Collegno	7	3	4	6
Jadran TKB	7	2	5	4
Scame	7	2	5	4
SS Giovanni	7	2	5	4
Cassano	7	2	5	4

PRIHODNJE KOLO (4.11.95)

SS Giovanni - Scame Bg, Cassano - Collegno, Biella - orobica, Oderzo - Civileale, Riva del Garda - Robur, Monza - Jadran TKB

NOVICE

Principe danes proti Ferrari

TRST - Rokometasi Principa se bodo v okviru 5. kola pomerili danes (ob 14.45) v Trstu proti zadnjevršeni ekipi Estense Ferrara. Po dveh zaporednih porazih je zmaga za Trzacane obvezna. Ostale ekipe so igrale včeraj.

IZIDI: Forst Brixen - San Vigilio Merano 26:24, Ortigia Siracusa - Mazara 20:18, Tonini Teramo - Cavazzoli Rubiera 23:22, Gaeta 1970 - Telenorba Conversano 32:22, Prato - Club Bologna 26:16
Vrstni red: Tonini in Forst 8, Cavazzoli 7, Ortigia 6, San Vigilio in Prato 5, Gaeta in Principe 4, Club Bologna, Telenorba in Mazara 3, Estense 2.

Odbojka: v A2 ligi nova zmaga Latisane

IZIDI 5. KOLA V ZENSKI A2 LIGI: Mangiatorella - Andra Trani 3:1, Bosca Montichiari - Despar Perugia 3:2, Il Gioiello FI - Cervi Castellanza 1:3, Aster Roma - Oranfizer Sestese 1:3, Record Latisana - Rio Casamia PA 3:2, Carifano Fano - Cemar Spezzano 3:0, Famila Imola - Biasia Vicenza 2:3, Florens Castellana - Medinex RC 1:3.

VRSTNI RED: Oranfizer 10, Despar, Record, Mangiatorella in Bosca 8, Cemar, Medinex in Biasia 6, Rio in Cervi 4, Florens, Andra, Aster, Famila, Il Gioiello in Carifano 2.

Nogomet: v meddeželni ligi nov poraz Pro Gorizie

Pievigina je zadala nov poraz Pro Gorizii, ki se na lestvici spušča vse nižje.

IZIDI 10. KOLA: Argentana - S.Lucia 1:1, Arzignano - Russi 0:0, Adriese - Bassano 0:0, Legnago - Palmanova 1:1, Luparense - Porto Viro 3:0, Miranese - Lendinarese 1:0, Pievigina - Pro Gorizia 1:0, Sanvitesse - Mestre 0:2, Seveglia - Caerano 1:2.
VRSTNI RED SKUPINE D: Mestre 24, Pievigina 19, Russi 18, Sanvitesse 17, Luparense, Caerano 16, Arzignano 15, Porto Viro, Argentana 14, Legnago 13, Bassano 12, Miranese 11, Pro Gorizia 10, Seveglia 9, Adriese 8, Lendinarese, Palmanova, Santa Lucia 6.

Zmaga Latte Carsa v elitni B ligi

Košarkarji Latte Carsa so včeraj v Trstu v okviru 7. kola elietne B lige premagali bivšega prvoligasa Auxilium iz Torina s 85:78 (41:43). Zmago si je Latte Carso zagotovil z dobro obrambo v drugem delu.

Obvestila

SK BRDINA

organizira sejem rabljene smučarske opreme, ki bo 17., 18. in 19. novembra v Domu Brdina na Opcinah.

SK DEVIN

obvešča, da bodo treningi na snegu na ledeniku Mölltaler 3., 4. in 5. novembra. Interesenti naj se čimprej javijo na tel. 220423.

SK DEVIN

obvešča, da bo tečaj na plastični stezi v Nabrezini za odrasle 2., 6. in 8. novembra od 20. do 22. ure, za otroke pa 21., 23., 28. in 30. novembra od 17. do 19. ure. Informacije po tel. 220423.

SZ BOR

obvešča, da sprejema vpise za večerno mosko rekreacijo za odrasle. Informacije dobite v društvenem tajnistvu, tel. 51377.

KOŠARKA / SINOČI V TRSTU V 7. KOLU B LIGE

Jadranovcem drugi prvenstveni par točk

Zasluzeno so premagali ekipo San Giovannija Boris Vitez odličen (32 točk) - Rauber 4 »trojke«

Jadran TKB - S. Giovanni 95:85 (39:33)

JADRAN: Arena 3 (3:4 prosti meti, 0:1 met za 3, 0:2 met za 2), Oberdan 12 (8:), 2:4, -, Pozar n.v., Pregarc 11 (-, 4:6, 1:2), Vitez 32 (8:11, 12:13, -), Samec 4 (4:5, 0:2, -), Klabjan n.v., Rauber 16 (0:2, 2:4, 4:7), Calavita 9 (1:1, 4:7, -), Hmeljak 8 (4:5, 2:3, -), trener Vremec.

Met za 2: 26/40, met za 3: 5/11, skupno 31/51, pm 28:37. SON: 23. PON: Pregarc (37). 3T: Rauber 4, Pregarc 1.

SAN GIOVANNI: Fumagalli 12, Girardin 3 (1:2), Mantegazza 5 (2:2), Bisanzon 27 (12:14), Guerci 10 (1:2), Asnaghi 14 (4:7), Meier 6 (2:2), Frasisti 8 (2:5), Caldara n.v., trener Fontana.

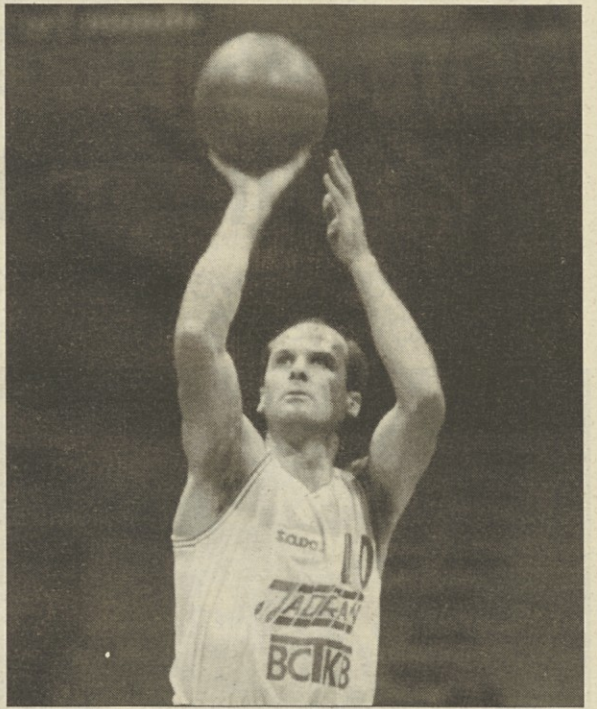
Pm: 24:34. SON: 30. PON: Mantegazza (30), Asnaghi (35). 3T: Asnaghi, Mantegazza 1, Bisanzon 1, Guerci 1.

Sodnika: Stella (Riva del Garda) in Bertoli (Benetke).
TRST - Jadranovci so sinoči v 7. kolu košarkarske B lige končno osvojili drugo prvenstveno zmago. V Trstu so povsem zaslužno premagali ekipo San Giovannija iz Milana, čeprav so tudi v končnih minutah veliko gresili in močno tvegali, da bi spet ostali praznih rok. Na srečo pa so naši košarkarji le ohranili mirne živce in z uspešnimi prostimi meti obdržali in se povečali prednost na končnih 10 točk.

Prvic v tem prvenstvu so jadranovci dobro

igrali v napadu. In prvič letos je Boris Vitez, za katerega je bil celo vprašljiv nastop zaradi poškodbe, pokazal, kaj je zmožen. Dosegel je namreč kar 32 točk z odličnimi odstotki pri metih posebno za 2 točki (12:13). Zelo učinkovit je bil v napadu tudi Sandi Rauber, ki je bil najzaslužnejši, da je naše mostvo v 28. minuti povedlo kar za 15 točk. Sandi je namreč dosegel kar tri zaporedne trojke.

Jadranovci so verjetno tedaj že mislili, da so obračunali z nasprotniki in da je tekme konec. Bridko pa so se usteli: v tej ligi je treba igrati na vso moč vse do konca srečanja. Gostje so nadoknadili skoraj vso razliko in minuto pred koncem za-

Boris Vitez (32 točk) je spet zaigral v »starem slogu« (F. KROMA)

stajali le za 4 točke (83:87). Vse je kazalo, da čaka jadranovce in njihove navijače spet drama, saj so v končnih minutah nerodno izgubljali zoge kot za stavo. Nasi košarkarji pa so bili naposled le toliko pri sebi, da so uspešno izpeljali srečanje do konca ter tako osvojili predragoceni točki.

Poleg Viteza in Rauberja bi za sinočni uspeh pohvalili se Calavito, ki je imel kar 12 skokov, in Hmeljaka za zvrhano mero poizrtvovalnosti. Sinočna zmaga je vsekakor izjemno dobrodšla pred nadaljevanjem tega zelo napornega prvenstva.

Vanja Jogan

KOŠARKA / MLADINCI

Illycaffè premočan za Bor Radensko

Bor Radenska - Illycaffè 36:114 (20:44)

BOR: Spadoni 17 (2:4), Galeone 3, Verri 2 (2:2), Milkovic, Lapel 6 (2:4), Kovac, Bressan, Del Monaco 8, Jagodic, trener Tomsic.

PM 6:10. TRI TOCKE: Spadoni 3, Galeone 1.

Kakovostna razlika med ekipama je bila več kot očitna, vseeno pa so se nasi košarkarji v prvem polcasu dobro upirali višjim nasprotnikom, pri katerih je izstopal Francesco Gori, ki igra tudi za člansko mostvo.

V drugem polcasu je borovcem zmanjkalo moči, saj sta vse breme nase ekipe v glavnem nosila Angelo Spadoni in Enrico Lapel. Gostje so pospešili tempo igre in tudi visoko zmagali.

NOGOMET / POKAL

V prvi tekmi Triestina igrala neodločeno z Lumezzanom

Triestina - Lumezzane 1:1 (0:0)

TRST - Na včerajšnjem srečanju 3. kola italijanskega nogometnega pokala za C ligo sta se Triestina in Lumezzane razšla pri neodločenem izidu. Obe ekipi, ki vodita na lestvici v svojih skupinah C2 lige, sta včeraj nastopili močno okrnjeni. V prvem polcasu se je igra v glavnem odvijala na sredini terena. Zivahnejši je bil drugi del tekme, ko sta padla tudi oba gola. Triestina je povedla z zadetkom mladega Apollonia, malo kasneje pa je gostujoče mostvo stanje izenacilo.

Tekma je bila za obe ekipi idealen trening pred nadaljevanjem prvenstva. Triestina bo v nedeljo igrala na domačem igrišču proti Imoli, ki je predzadnja na lestvici. Trzaski nogometasi so seveda na tem srečanju nesporni favoriti za zmago. Mostvo trenerja Giorgia Rosellija mora zmagati, če hoče obdržati prvo mesto, saj bo tudi neposredni tekmelec za vrh Ternana igrala doma proti skromnemu Fanu.

KOŠARKA / KORAČEV POKAL

Vse italijanske ekipe brez težav v osmino finala

Scavolini, Stefanel, Teamsystem in Cagiva v glavnem z rezervnimi igralci tudi v povratni tekmi strli skromne nasprotnike

Vsa italijanska mostva so se zlahka uvrstila v osmino finala košarkarskega Koracevega pokala.

Teamsystem Bologna - Bamberg 80:70 (49:28)
Teamsystem: Blasi 9, Pilutti 8, Ruggeri 14, Frosini 12, Gay 10, Grossi, Damiao 14, Myers 13, Barbieri in Djordjević nista igrala.

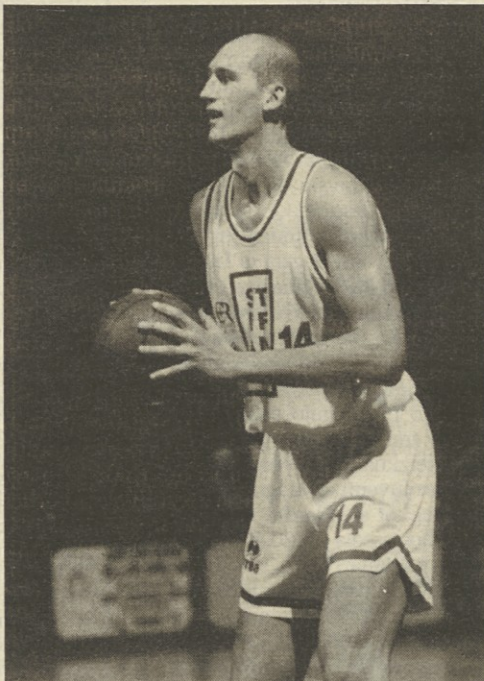
Bamberg: Gordon 22, King 15, Roschnafsky 6, Nurnberger 18, Jackel 6, Schulze 2, Walle 1.

PM: TeamSystem 7:10, Bamberg 14:18; PON: Damiao (80:68); TRI TOCKE: TeamSystem 5:13 (Blasi 1:4, Pilutti 1:2, Grossi 0:2, Myers 3:5), Bamberg 2:6 (Nurnberger in King 1:2, Roschnafski in Jackel 0:1).

BOLOGNA - Bolonjčani so se brez težav uvrstili v osmino finala. Trener Scariolo proti skromnim Nemcem sploh ni poslal na igrišče rahlo poškodovanega Aleksandra Djordjevića, Carlton Myers pa je igral sele od 13. minute dalje. Teamsystem, ki je na prvi tekmi v Nemčiji zmagal z 72:62, si je že v prvem polcasu nabral dvajset točk prednosti. Igralci Bamberga so s svojo consko obrambo naredili pravi samomor, za takšno igranje pa so se odločili, da bi naredili čim manj osebnih napak, ker rezerve niso enakovredne začetni peterki. V drugem delu so Bolonjčani precej popustili (v 33. minuti le se +7 točk), Američan Dan Gay pa je večji del polcasa presedel na klopi.

Stefanel - Siauliai 91:56 (49:32)

Stefanel: Gentile 10, Fucca 22, De Pol 14, Bodiroga 11, Alberti 6, Cantarello 2, Blackman 15, Baldi 6, Sambugaro 5, Portaluppi ni igral.

Cantarello je pod košem ujel veliko žog

Siauliai: Satirovas 2, Steponavičius, Peciulionis 10, Bulancevas 6, Zukauskas 14, Tamkevicius 8, Giedraitis 10, Rimkevicius 2, Birutis 2, Tamulis 2.

PM: Stefanel 22:27; Siauliai 8:14. PON: Giedraitis (34). TRI TOCKE: Stefanel 5:17 (Gentile 2:4, De Pol 2:4, Baldi 0:1, Sambugaro 0:5, Blackman 1:3); Siauliai 4:17 (Satirovas 0:2, Tamulis 0:2, Peciulionis 2:8, Bulancevas 0:1, Zukauskas 2:4).

MILAN - Milančani so tudi v povratni tekmi povsem nadigrali litovsko mostvo. Igralci Siauliaia so v Milan dopotovali z avtobusom (!) po neskončno dolgem potovanju. Zaigrali so poizrtvovalno, a se niso mogli resneje upirati Stefanelu. Milančani so imeli že po šestih minutah igre devet točk prednosti, predvsem po zaslugi zelo razpoloženega Gregorja Fucke (deset točk po desetih minutah). Gostje so zelo slabo metali na kos, tako da so Milančani s številnimi protinapadi zlahka polnili nasprotnikov kos. Cantarello je pri tem pod svojim kosem ujel veliko število žog. Ko so se razigrali se De Pol, Bodiroga in Blackman, je Stefanel hitro povedel s 17 točkami prednosti. V drugem polcasu je trener Tanjević poslal na igrišče rezerven igralce Baldija, Albertija in Sambugara, Gentile in Fucca pa sta z atraktivnimi potezami kratkocasila kakih 1.500 gledalcev.

Scavolini - Ptt Ankara 75:60 (39:26)

Scavolini: Rossi 11, Labella 2, Magnifico 19, Dell'Agnello 13, Conti 8, Pieri 3, Daniels 3, Riva 10, Thompson 1, Costa 5.

Ankara: Beciragić 6, Memisoglu 4, Kacar 15, Adiguzel 9, Ugoklar 12, Girgin 4, Zeytingoz, Ylmaz 10.

PM: Scavolini 18:27, Ankara 15:21. Tri točke: Scavolini 5:15 (Rossi 2:4, Pieri 0:2, Daniels 1:5, Riva 2:4); Ankara 9:33 (Beciragić 0:2, Memisoglu 0:3, Kacar 2:6, Adiguzel 2:3, Ugoklar 3:9, Girgin 1:7, Ylmaz 1:3).

Prvič letos je Scavolinijev trener Bianchini razpolagal z vsem igralci, ki so proti skromnim Turkom (že v gosteh je Pesaro zmagal s 13 točkami prednosti) opravili dober trening, čeprav se je okrog tisoč gledalcev na smrt dolgočasil.

Cagiva - Croatia 72:61 (31:28)

Cagiva: Biganzoli 9, Morena 2, Vescovi 12, Panichi 4, Petruska 25, Meneghin 2, Edwards 18.

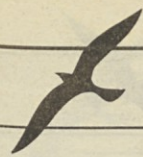
Croatia: Punda 5, Ridl 6, Jurik 5, Cvjeticanin 10, Dedić 18, Grgurević 4, Jaman 5, Mamić 8.

PM: Cagiva 21:30; Croatia 12:22. PON: Morena (37) in Jurik (39). Tri točke: Cagiva 1:12 (Biganzoli 0:1, Morena 0:2, Vescovi 1:5, Meneghin 0:2, Edwards 0:2); Croatia 5:12 (Punda 1:1, Ridl 0:1, Jurik 1:2, Dedić 2:3, Jaman 0:2, Mamić 1:3).

Nekdaj slovito splitsko mostvo tudi v povratni tekmi ni bilo kos Cagivi.

EUROCLUB

Današnji spored, skupina A: Cska Moskva - Olympiakos, Benetton - Ulker Istanbul, Unicaja Malaga - Bayer Leverkusen, Iraklis Solun - Antibes. Skupina B: Real Madrid - Maccabi Tel Aviv, Orthez - Benfica Lizbona, Barcelona - Panathinaikos, Cibona Zagreb - Buckler Bologna.

NOGOMET / DEŽELNI POKAL

Proseško Primorje in kriška Vesna tesno izgubila

Obe naši ekipi sta izločeni iz nadaljnjega dela pokala

Santamaria - Vesna 2:1 (0:1)

STRELEC ZA VESNO: Scala v 35. min.

VESNA: Zemanek, Niko Sedmak, Ricci, Grassi, Soavi, Maracich, Mantovani (od 75. min. Morasut), Lacoseljaz, Krisciak (od 70. min. Zerjal), Scala, Peter Sedmak.

Kriška Vesna je zamudila edinstveno priložnost, da bi se uvrstila v nadaljnji del deželnega pokala. Nasi nogometasi so v prvem polcasu dobro igrali in tudi uzaslužno povedli s Scalom v 35. minuti. Lacoseljaz je izvedel stranski »out« in zomgo podal v kazenski prostor do Scale, ki se je znašel povsem sam pred domačim vratarjem in ga z efektnim strelom tudi premagal.

Pet minut kasneje pa je moral z igrišča Niko Sedmak zaradi dveh rumenih kartonov. Krizani so tako ostali z desetimi nogometasi na igrišču. Vse do 30. minute drugega polcasa so tudi vodili. Nakar je sodnik dosodil dokaj dvomljivo enajmetrovko in gostitelji so tako stanje izenačili. Že tri minute pozneje pa so izkoristili napako Vesnine obrambe in dali še drugi zadetek ter s tem tudi osvojili zmago.

Vesnine nogometase gre pohvaliti predvsem za igro v prvem polcasu, medtem ko so v nadaljevanju nekoliko popustili.

Donatello Olimpia - Primorje 4:3 (1:0)

STRELCA ZA PRIMORJE: Zucchi v 58. min., Pescatori v 64. in v 69. min. iz 11-metrovke.

PRIMORJE: Valente, Emili, Gustin, Savarin, Leghissa (od 20. min. Sardoc), Stoka (od 55. min. Ferfolja), Zucchi, Fratepietro, Miclaucich, Krevatin, Pescatori.

Prosečani so v Vidmu po napeti in izenačeni tekmi izgubili proti Donatellu Olimpia in so tako izločeni iz nadaljnega dela deželnega pokala. Trener Bidussi je vnesel v začetno postavo nekaj novosti, saj zgleda, da se pri »rdecerumenih« poskodbe kar vrstijo. In tudi tokrat ni slo brez težav. Leghissa si je namreč že v 20. minuti pretegnil mišico in zapustil igrišče. Kmalu zatem so domačini spretno izkoristili napako obrambe in povedli. Do konca polcasa bi obe ekipi lahko še spet zatresli mrezo, napadalc pa so očitno varčevali z močmi za drugi polcas. V tem delu so domačini že v prvih minutah s hitrimi protinapadi še dvakrat premagali nekrivega Valenteja. Ko je že vse kazalo na pravi polom, pa so gostje v piclih 11 minutah stanje izenačili po zaslugi res lepega zadetka Zuchija in hladnokrvnosti Pescatorija. Primorje je nadaljevalo napadalno, na vrsti pa so spet bili domačini, ki so v protinapadu dosegli zmagoviti zadetek. Do konca je trdoziva obramba kljubovala napadom Prosečanov in kljub dvema izključitvama ohranila rezultat. (S.M.)

ODBOJKA / PREDSTAVITEV SLOGINIHI EKIP

Slogine ladje si bodo skušale zagotoviti čim bolj bogat tovor

Ekipe tega društva bodo letos nastopale v šestih ženskih in petih moških prvenstvih - Deveta obletnica poroke s Koimpexom - Ambicije niso majhne

Lastnik podjetja Koimpex Vojko Kocman sponzorizira Slogo že devet let (Foto Balbi/Kroma)

Kje bodo letos pristale Slogine ladje? To se je vprašal predsednik Sportnega združenja Sloge Vojko Miot, ko je predvsem prvima ekipama tega kraškega društva zazelel mirmo plovbo po razburkanih vodah tretjeligaskega prvenstva, pri čemer pa povsem naravno ni skrival želje, da bi bil pristanek na lestevici čimvisji. Če sodimo po prvem uspešnem nastopu obeh ekip v prvenstvu, lahko zapisemo, da je optimizem, ki je nekako izzareval iz vseh posegov na torkovi predstavitvi Sloginih ekip povsem na mestu.

Slogine ekipe bodo letos nastopale v 6 ženskih in 5 moških prvenstvih (od članskih do mladinskih), pri čemer bo že deveto leto zapored glavni sponzor ekip podjetje Koimpex. Nedvomno predstavlja to v našem športnem prostoru pravo izjemo, katero Slogi morda marsikdo zavidaja, saj temu društvu to podjetje omogoča dokaj mirmo izpeljavo številnih prvenstev predvsem pa možnost zastavljanja bolj ambicioznih načrtov od golega sodelovanja v raznih prvenstvih. K temu je treba dodati, da ima Sloga od letos tudi tehničnega sponzorja v znanem slovenskem podjetju HIT Casinò.

Kot je povedal glavni pokrovitelj ekipe Vojko Kocman, je z dosedanjim sodelovanjem s Slogo izredno zadovoljen, seveda pa kot sponzor upa na še boljše rezultate obeh ekip v tretjeligaskem prvenstvu. Čeprav je o napredovanju govoril kot o čudežu, pa je bilo jasno razbrati, da kod segajo letos zelje glavnega sponzorja. V svojem posegu je Kocman poudaril tudi velik pomen sodelovanja med Sportnima združenjema Bor in Sloga na moskem področju, ki se kaže v dveh

skupnih mladinskih ekipah. Toda Kocman je sel v zvezi s sodelovanjem se dlje in je javno ponudil, da njegovo podjetje sponzorizira okroglo mizo o sodelovanju, na kateri naj bi sodelovali predstavniki vseh tržaskih odbojarskih društev.

Do kod bodo torej priplule Slogine ladje? Krmarja prvih ekip sta ista (Dusan Blahuta pri moških in Branko Sain pri ženskah) in na startu sta oba dokazala, da sta vesca plovbe po razburkanem morju. Oba sta namreč svojima posadkama na koncu pet setov dolge borbe zagotovila prvi tovor v obliki dveh težkih točk na gostovanju. Podrobno smo obe ekipi že predstavili, pa vendar ne bo odveč, če ponovimo, da so si v obeh ekipah uspeli zagotoviti dostojne zamenjave za igralce in igralce, ki so odsli ali prenehali z igranjem. Tako so pri dekletih Eriko Skerk (odšla je k Sokolu), Mojco Milic (igrala bo za Breg v D ligi) in Alenko Sosic, ki je prenehala z igranjem iz zdravstvenih razlogov, nadomestili z novo režiserko Monico Piccoli (Camst Videm), od Altura je prišla tolkacica Maxi Srichia, v okviru sodelovanja s Sokolom je vrste Sloge okrepila Monica Kosuta, od Nuova Pallavolo Trieste pa je prišla tudi ena najbolj perspektivnih tržaskih odbojkaric Nicol Mamillo. Tudi v moški vrsti so trije novi obrazi. Simon Terpin in Andrea Cissola sta odšla, prisli pa so Maurizio Stabile (Val), Mauro Zuccon (Fincantieri), iz Sloginih mladinskih vrst pa je prišel Robert Volcic.

Posadke so torej pripravljene, start je bil uspešen, kako bogat tovor bodo ladje pripeljale v pristanice, pa bomo videli ob koncu letošnjega prvenstva. **Rado Gruden**

NOGOMET / PRVENSTVO NAJMLAJŠIH NA TRŽAŠKEM

Nova prepričljiva zmaga Gaje

San Luigi ni bil enakovreden nasprotnik naši združeni ekipi

San Luigi - Gaja 0:3 (0:2)

Strelci za Gajo: Berce, Longo, Cernjava

GAJA: Hrovatin, Gustin (Zornada), Longo, Berce, Skabar, Batic, Martini (Kapun), Cernjava, Giralardi, Primosi, Spazzapan (Tul).

Gajevci so imeli tokrat razmeroma lahko delo. Tržaskemu San Luigi su gajevci zabili tri gole, po priložnostih sodec pa bi bil lahko rezultat prav gotovo še visji. Ves čas so igralci nase združene ekipe napadali, domačini pa so v celem srečanju samo enkrat nevarneje ogrozili Hrovatinova vrata. Ze takoj na začetku je bilo jasno, da se bo San Luigi težko izognil porazu, saj je Berce takoj na začetku preigral celotno obrambno vrsto Tržacanj in z diagonalnim strelom zadel v polno. Kmalu zatem je po napaki vratarja domačih s

strelom od daleč zatresel mrezo se Longo.

Bolj živahno je bilo vsekakor po odmoru, ko je trener Žezelj poslal na igrišče vse razpoložljive igralce. Toda to domaćinom ni pomagalo, saj je Cernjava s prostim strelom lepo premagal vratarja domačih in ze je bil rezultat zaokrožen na 3:0. Do konca tekme so nasi fantje se naprej napadali in si ustvarili še nekaj priložnosti za gol. Se najboljšo je imel Giralardi, toda njegov močan strel se je končal v vratnici. Na koncu je igra postala dolgočasna, saj so vsi igralci le čakali sodnikov končni trikratni zvizg. Nova prepričljiva zmaga naše združene vrste predstavlja lepo spodbudo za nadaljevanje prvenstva. Ze v nedeljo gajevce čaka tekma z ekipo CGP, na kateri bodo imeli lepo priložnost za osvojitve novih treh točk. (d.gr.)

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Martinovanje SPDT

Na Martinovanju SPDT v lovski koci pri Divaci bo prava gneča. Nad sto je planincev in prijateljev društva, ki bo prislo na novembrsko tradicionalno družabnost, od teh kar dvajset planincev pobratenega društva Integral iz Ljubljane. Prireditelji imajo polne roke dela, da bodo zadovoljili vsem gostom, ki bodo preziveli prijeten dan ob rujnem vincu, peki kostanjev in zvokih harmonike. Obeta se torej pravo martinovo slavlje tržaskih planincev, ki pa se bodo v dopoldanskih urah podali tudi na predpisan, oziroma obvezen krajsi pohod na bližnjo Vremščico. Zbirališče izletnikov je ob 9.00 uri pred veleblagovnico v Lokvi, odkoder se bo z osebnimi avtomobili odpeljali na koprsko cesto proti Senozemcu in na kriziscu Na Gavgah začeli »sprehod« na vrh Vremščice skupno s pobratenimi planinci iz Ljubljane. Po krajšem postanku na Vremščici se bodo izletniki vrnili proti Divaci in prisli do lovske koče, kjer je kosilo predvideno za 13.30, nakar bo sledila planinska družabnost.

»Burnjak« beneskih planincev

Na Crnem Vrhu v Beneski Sloveniji je bilo prejšnjo nedeljo vse živo in veselo. Člani Planinske družine Benecije so pripravili svoj praznik

kostanjev »burnjak« in povabili v goste številne planince in prijatelje zamejskih in drugih planinskih duestev z onstran meje. Prisli so iz Kobarida, Tolmina, Devina, Gorice in Trsta ter v sproščenem planinskem duhu uživali lep dan v družbi beneskih planincev. Vse je pozdravil predsednik Planinske družine Benecije Igor Tul, ki je udeležence povabil na krajsi pohod na bližnji, 1124 metrov visok Vogel, ki se dviga prav na meji s Slovenijo. Družabnost se je potem nadaljevala popoldne ob veselih zvokih in obilici kostanja, ki so ga pekli pridni člani društva, ter ga zalivali z dobrom, sladko rebulo. »Burnjaka« v Beneciji se je udeležilo 25 predstavnikov SPDT.

Dr. Miha Potočnik - in memoriam

V vseh planinskih in alpinističnih krogih je presunljivo odjeknila vest o smrti planinstvu predanega gornika dr. Mihe Potočnika. Svojo ljubezen in zavzetost za gore, ki jih je osvajal ze iz mladih nog, je prenesel na kasnejše generacije planincev in jih spodbujal, da so presegle ozi okvir domačih gorskih podvigov in se uveljavile v svetovni hribolazniški areni. Kot dolgoletni predsednik Planinske zveze Slovenije je bil pobudnik in vztrajni zagovornik uspešnih himalajskih odprav, od Trisula leta

1950 do uspele odprave na Everest leta 1979. zadosčen s svojimi organizacijskimi prizadevanji je tedaj prepuštil vodstvo PZS, vendar je organizaciji ostal vedno ob strani in uspešno predstavljal slovensko gornistvo v mednarodnih alpinističnih krogih. Sad njegovih prizadevanj je Triglavski narodni park, s koroškim prijateljem dr. Kucharjem pa je bil pobudnik vsakoletnih simpozijev o planinstvu na področju treh dežel. Dr. Miha Potočnik je z razumevanjem vedno znal prisluhniti zamejskim planinskim društvom, katerim je bil s spodbudno besedo in dejanji vedno ob strani. Zamejski planinci ga bomo ohranili trajno v spominu.

SPDT počastil svoje padle

Odborniki SPDT so ob včerajšnjem dnevu mrtvih počastili spomin treh članov: Justa in Dolfeja Blazine ter Tezeja Savrona, zrtve fasističnega nasilja, in na Jugovih stenah v Glinscici, kjer stoji spominska plošča, položili venec. Ob tej priliki so se s kratko zbranstvo spomnili tudi vseh preminulih odbornikov in članov društva v povojnih letih. (L.A.)

Dobrodošlo je fotografsko ali drugo gradivo o SPDG

Ob petdesetletnici obnovitve društvene dejavnosti pripravljajo gorski planinci tudi priložnostno pu-

blikacijo. Izšla bo predvidoma spomlad prihodnje leto. Društvo se je namreč sredi decembra 1945, v celoti zazivel po z letom 1946. Vabimo nekdane člane in prijatelje društva ali njihove sorodnike, ki morda se hranijo stare fotografije, vabila ali drugo zanimivo gradivo, ki bi prislo v postev za publikacijo, da to sporočijo na sedež društva (tel.

33029 ob sredah med 11. in 12. uro ter ob četrčkih med 19. in 20. uro) ali odbornikom.

Druga stopnja priprav na zimovanje v Cerknem

Smučarski odsek SPD je tik pred praznikom zaključil priprave na zimovanje v Cerknem, ki bo od 27. decembra do 2. januarja. Zanimanje za pobudo je bilo precejšnje, kljub najpogostejši oviri: delovnim obveznostim staršev. Odsek vabi udeležence, da danes, od 19. do 20. ure poravnajo akontacijo na društvenem sedežu.

Planinski in družabni večerob pesmi, citrah in recitacijah

Ze zdaj vas vabimo, da se nam pridružite 7. decembra zvečer v gorskem Kulturnem domu na planinskem družabnem večeru ob 50-letnici obnovitve SPDG. Prisluhnili bomo planinski in narodni pesmi v izvedbi vokalnega kvarteta iz Skofje Loke,

skupaj obudili spomin na dogodke v novembru in decembru leta 1945, za prijetno vzdusje pa bo poskrbel citrar Tomaž Plahutnik. Vmes se bomo zamislili se ob krajših verzih Ludvika Zorzuta, Petra Cermelja in Franja Rojca. Prisrčno vabljeni!

Martinovanje SPDG

Po prijetni in uspeli družabnosti na domačiji Stekarjevih, pred dvema tednoma, prirejajo goriski planinci v nedeljo, 12. t.m. martinovanje v lovski koči na Rencanah nad Rencami. Martinovanje bo tokrat prav po »planinsko domače«, z golazem in polento, slasticami in drugimi dobrotami, za dobro voljo bo poskrbel harmonikar Boris (igral je tudi na lanski družabnosti). Prijave na društvu danes od 19. do 20. ure. Poskrbljeno bo za tiste, ki nimajo prevoza.

Udeleženci navdušeni nad potekom (in gostoljubjem) »Burnjaka« v Črnem vrhu

O uspehu in poteku Burnjaka, ki ga je pripravila Planinska družina Benecije v sodelovanju s krajinami Crnega vrha je bilo prejšnje dni napisane kar precej. Družabnosti so se udeležili tudi člani SPD Gorica, ki so s prireditve odnesli najlepše vtise in ki rojakom v videmski pokrajini cestitajo za odlično in uspešno organizacijo.

Američani ljubijo nadaljevanke

Rap zvezdniku Snoop Doggy Doggu bodo sodili za umor, pri čemer Cochrane tokrat ne bo v glavni vlogi, zato pa bo imel glavno besedo

V tragikomedijah, ki se dogajajo na sodiščih v Los Angelesu, se stranski igralci in statisti menjajo iz dneva v dan, toda glavne zvede ostajajo venomer iste. Sojenje proti O. J. Simpsonu je bilo sprva zaradi zapletenosti zgodbe težko spremljati, a so vsi poznali njegovega odvetnika Roberta Shapira, ki je odigral glavno vlogo v sojenju proti sinu Marlona Branda. Glavno zvezdo Simpsonovega pravedanja Johnnija Cochrana si je javnost zapomnila po sodelovanju v zadevi, ko so Michaela Jacksona obtožili, češ da je spolno zlorabil otroka.

Po kratkem premoru se bo Cochrane vnovič podal v deveto nadstropje sodišča v Los Angelesu, kjer bo spet branil veliko zvezdo. Zdolgočasena ameriška javnost bo tokrat lahko spremljala sojenje zvezdi »gangsta rapa« Snoop Doggy Doggu, obtoženemu umora dvajsetletnega člana ulične tolpe Philipa Woldemariama.

Cochrane tokrat uradno ne bo imel glavne vloge, ker bo nastopal kot pomočnik glavnega branilca, a vsi pričakujejo, da bo vseeno imel glavno besedo.

Sodniška vloga je bila tudi tokrat dodeljena sodniku Lanceu Ito, ki pa je moral najti zameno, ker se je neka druga pravda zapletla in zavlekla. Rezervni sodnik Paul Flynn je prepovedal televizijske kamere v sodni dvorani, tako da bo javnost tokrat prikrajšana za zabavo pred malimi zasloni. Tudi sicer sojenju proti Snoopu manjkata osnovna elementa, ki sta iz dvojnega umora na Brentwoodu napravila svetovno uspešnico - strast in medrasni konflikt.

Zgodba o umoru dvajsetletnega Woldemariama, do katerega je prišlo nekega sončnega popoldneva 25. avgusta leta 1993, je nekaj povsem običajnega v okolju, kjer se je zgodila. Ulično nasilje v crnskem getu, kjer otroci odrasčajo z drugimi etničnimi normami kot beli Američani, je tisto, o čemer prepeva Snoop Doggy Dogg. Poleg glasbenika sta obtožena tudi njegov prijatelj Sean Abrams in telesni strazar McKinley Lee. Tožilstvo bo skušalo prepričati poroto, da se je Abrams zapletel v prepir z Woldemariamom pred Snoopovim stanovanjem v Palmu. Pozneje naj bi se trojica odpeljala v bližnji park Woodbin, kjer naj bi Lee ustrelil Woldemariama. Tožilstvo trdi, da se je trojica odpravila v park z naklepom, da bi ubila

Snoop in Woldemariam sta bila člana sovražnih si uličnih tolpe, ki so v crnskih getih nadomestek za razpadajoče družine in temeljni dejavnik socializacije mladih crncev. Snoop pripada strah vzbujajoči

je dejal javni tožilec Ed Nison. »Toda zgodba je značilna za mentaliteto, ki izvira iz pripadnosti neki tolpi. Če si upaš kaj reči meni ali mojim prijateljem, moram poravnati račune in opraviti s teboj.« Če bo porota spoznala Snoopa za krivega, mu grozi od 26 let zapora do dosmrtna kazni.

Tudi sojenje Snoopu - kot pred tem Simpsonu - bo v javnosti sprožilo razprave, ki bodo vnovič razdelile ameriško javnost na dva pola. Poleg sojenja zaradi umora bo šlo tudi za sojenje »gangsta rapa«, ki ga obtožujejo, da med mladimi crnci propagira nasilje in uživanje mamil. Snoopova

Death Row Records, ki izdaja plošče številnih »gangsta raperjev«. Dole se je v predvolilnem boju odločil opraviti z

prihodnosti izdal novo ploščo Dogg Food, ki ji napoveduje izreden uspeh, saj bo sojenje pritegnilo pozornost celotne

producentu izpahnili celjust, in Marion Suge Knight, ki je pogojno na prostosti, ker je streljal na nekega raperja, si ne belita glave zaradi odločitve Time Warnerja. Bolj ju skrbijo uspehi konkurenčnih, manjših podjetij, ki izdajajo plošče »gangsta raperjev«. Clevelandski raperji Bone Thugs-N-Harmony so v desetih tednih prodali več kot milijon in pol izvodov svoje prve plošče.

Priljubljenost »gangsta rapa« naj bi temeljila na tem, da poje o stvareh, ki se dejansko dogajajo na ulici. Tega se bojijo konzervativci, ki ga skušajo iztrebiti. Strah jih je, da z glasbo prihaja na površje prikrita resnica o vzporednem svetu, ki nima nicesar skupnega z belo Ameriko. Snoop zatrjuje nasprotnikom »gangsta rapa«, da glasba ni kriva za nasilje. Glasba le opozarja ljudi, da v njihovem okolju poteka vojna, ki se ne bo končala z utajo dejstev. Država mora mladim crncem zagotoviti možnost, da se izkopljejo iz revščine po zakoniti poti, sicer se bo kriminal se naprej bohotil. Snoop je le umetnik, ki poje o stvareh, ki se dogajajo v njegovem okolju.

Woldemariamova družina nemočno opazuje naraščanje Snoopove priljubljenosti. »Snoop Doggy Dogg je na televiziji, radiju, majicah,« je dejala sestra ubitega Sophia. »Ne mine dan, da ne bi videla njegove podobe.« Sophia je obtožila Snoopa, da je izkoristil umor njenega brata in na ta račun obogatel. »Snoop je prikazal umor mojega brata kot dokaz, da je pravi gangster, ki se ne omejuje na besede,« je dejala Sophia. »V obeh najstnikov je postal junak, ki ga skušajo posnemati. Tega ne morem razumeti.«

Ian Katz, The Guardian

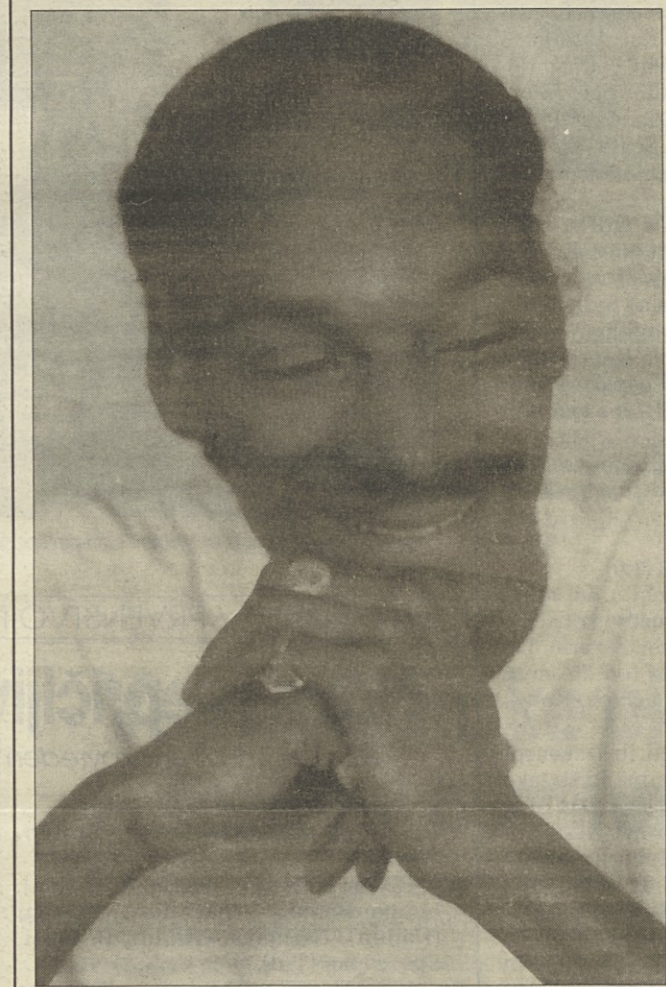

Snoop: Motite se, če mislite, da so moje pesmi krive za nasilje na ulicah. Jaz samo opisujem, kaj se tam dogaja. Ravno to moti te konzervativne prasce, ker se bojijo resnice. Na ulicah se odvija vojna, ker nam država ne omogoči normalnega življenja v okvirih zakonitosti.

tolpi Insane Crips of Long Beach, Woldemariam pa je bil član manjše skupine By Yourself Hustlers. Tožilstvo kljub

priljubljenost med mladimi crnci iz geta narašča iz dneva v dan, ceprav cedalje več konzervativcev in voditeljev različnih crnskih skupnosti dviguje glas proti besedilom njegovih pesmi. Snoop je prodal že več kot stiri milijone in pol izvodov svoje prve plošče Doggystyle, ki jo je izdal le tri mesece po umoru. Izkoristil je pozornost, ki so jo mediji namenili umoru, in večkrat poziral z orožjem ter izdal pesem Murder Was The Case. Dejstvo, da so ga obtožili umora, ga je v obeh najstnikov povzdignilo v junaka, ker je »Snoop eden tistih, ki tisto, kar govorijo, tudi naredi«.

Vsa prizadevanja konzervativcev, da bi iztrebili »gangsta rap«, nimajo nikakršnega učinka. Crna veteranka boja za človekove pravice Dolores Tucker je skupaj s konzervativnim predsedniškim kandidatom Bob Doleom dosegla največjo zmago v boju proti »demonskim« glasbenikom: prepričala sta Time Warner, da proda svoj delež v podjetju

Snoop: Star sem 24 let. Vsi, ki so starejši od mene, dobro vedo, da so besedo kurbo uporabljali že precej pred mojim rojstvom. Te besede si nisem izmislil jaz. Hej, če sem si jo izmislil jaz, si zaslužim nekaj denarja. To je kreativno sranje.

glasbo, ki »rusi ameriško moralno strukturo«. »Sramota je močno orožje,« je dejal Dole. »Time Warner se je zavedel, da počne sramotne reči.« Se pred odločitvijo Time Warnerja je začela divjati »tiha vojna« proti besedilom, v katerih mrgolijo besede, kot so kurba in niger: MTV je ukinil oddajo o rapu, številne radijske postaje so nehale predvajati »gangsta rap«, v trgovinah so začeli na plošče lepiti opozorila, da gre za »umazana« besedila. Vsi ukrepi pa niso dosegli večjega učinka, saj priljubljenost »gangsta raperjev« vztrajno narašča, pri tem pa je zanimivo, da dve tretjini plošč pokupijo belci.

Dolores Tucker upa, da bo sojenje pozornost javnosti usmerilo k njegovim besedilom. »Snoop Doggy Dogg je eden najhujših,« je dejala Tuckerjeva. »Je eden največjih idolov crnih najstnikov. Upam, da bo javnost spoznala, kakšen vpliv imajo njegove pesmi na otroke.« Snoopa je obtožila, da propagira nasilje in spolni razvrat. »Nihče si ne želi, da bi njihovi otroci poslušali to pornografijo in propagando nasilja.« Tuckerjeva pa ne obtožuje le glasbenikov, saj ti ne morejo prodajati drugačnih pesmi. Osrednji krivec je glasbena industrija, ki raperjem ponuja pogodbe le, če so njihove pesmi dovolj sočne.

Ceprav je ukrep Time Warnerja pomembna simbolična zmaga za Tuckerjevo, to ne bo ogrozilo Death Row Records, ki jih kar oblegajo mladi glasbeniki, ki bi se radi izvlekli iz revščine. Snoop bo v bližnji

ameriške javnosti. Solastnika Death Row Records Andre Dr. Dre, ki je pred kratkim odsedel pet mesecev, ker je nekemu

Snoop: Če ti mamojebcimislijo, da bodo z raznimi prepovedmi izkoreninili gangsta rap, se debelo motijo. Ljudje poslušajo mojo galsbo, ker govori o tem, kar doživljajo. Govorim resnico o usranem življenju nigrav.

Tudi sojenje Snoopu - kot pred tem Simpsonu - bo v javnosti sprožilo razprave, ki bodo vnovič razdelile ameriško javnost na dva pola. Poleg sojenja zaradi umora bo šlo tudi za sojenje »gangsta rapa«, ki ga obtožujejo, da med mladimi crnci propagira nasilje in uživanje mamil. Snoopova priljubljenost med mladimi crnci iz geta narašča iz dneva v dan, ceprav cedalje več konzervativcev in voditeljev različnih crnskih skupnosti dviguje glas proti besedilom njegovih pesmi. Snoop je prodal že več kot stiri milijone in pol izvodov svoje prve plošče Doggystyle, ki jo je izdal le tri mesece po umoru. Izkoristil je pozornost, ki so jo mediji namenili umoru, in večkrat poziral z orožjem ter izdal pesem Murder Was The Case. Dejstvo, da so ga obtožili umora, ga je v obeh najstnikov povzdignilo v junaka, ker je »Snoop eden tistih, ki tisto, kar govorijo, tudi naredi«.

Woldemariama. Lee trdi, da je streljal v samoobrambi, kar bo težko dokazal, saj je bil Woldemariam ustreljen v hrbet.

temu meni, da umor ni bil motiviran s pripadnostjo tolpe. »Zločin ni bil neposredno povezan s pripadnostjo,«

VRTNE RASTLINE

Iglavci so lepi v vseh letnih časih

So nezahtevni in primerni za vsak vrt

Iglavci prekrivajo ogromne površine gozdnih tal; mednje sodi tudi skupina zelo privlačnih, večinoma zimzelenih dreves in grmov, ki so neprecenljive vrednosti za vrt. Razne vrste iglavcev že stoletja gojijo po vrtovih, se nikoli pa ni bilo na voljo toliko vrst kot zdaj, ko so čedalje bolj priljubljene zaradi pestrosti oblik, barv in tkiv ter zaradi nezahtevnega gojenja in lepote, ki jo nudijo v vseh letnih casih.

Gojenje

Na srečo rastejo iglavci v navadni zemlji, ce imajo le dovolj vlage in svetlobe. Prav gotovo ne potrebujejo bogate zemlje; ce ta vsebuje prevec umetnih gnojil, jim lahko skodi. Samo nekateri iglavci so izbirci; tako ima vecina jelk rada prst brez apnenca; metasekvoje in močvirske ciprese pa potrebujejo za bujno rast dovolj vlage. Nekaterim smrekam in vecini jelk moramo izbrati zavetno lego, da jim pomladne slane ne osmodijo mladih poganjkov.

Ce nimamo te sreče, da bi bil nas novi vrt na površini, ki je bila že prej dobro obdelovana, moramo tla pripraviti za sajenje. Najprej izkoreninimo trajne plevelce, uporabimo lahko tudi herbicide. Ce ne nameravamo saditi majhnih rastlin ali živih mej, nam ni treba prekopati vse površine; sicer zadostuje, da prst enkrat prekopljemo in prst primesamo gozdno prhlico ali hlevski gnoj.

Površino, s katere je bila odstranjena vrhnja plast prsti ali je ta pokrita z zidarskimi odpadki, moramo posebej pripraviti. Tako lego moramo temeljito pregrabiti, odstraniti odpadke in nasuti dodatno prst. Tudi nizjo plast lahko spremenimo v dobro rodno prst, ce vanjo vkopljemo velike količine grobega humusa, kot so gozdna prhlika, hlevski

gnoj, gobji kompost ali sota - vendar je navadno ceneje, ce navozimo novo vrhnjo plast prsti. Ce je prst slabo prepustna, se stroški za odvodnjavanje redkokdaj izplacajo; bolje je zgraditi dvignjene grede ali izbrati iglavce, ki uspevajo v takih razmerah.

Sajenje

Za sajenje sta najugodnejši jesen in pomlad; sadike, vzgojene v loncih, pa lahko presajamo na vrt v vsakem casu, ko sta prst in vreme primerna. Pozimi izberemo toplejši dan in tudi prst ne sme biti prevec mokra. Izkopati moramo jamo, ki je vecja od koreninske grude. Dodamo nekaj pesti gnojila. Sadike iz posode namesti-

mo tako, da vrh koreninske grude zasujemo z mešanico prsti in gozdne prhlice, ki jo utrdimo z roko ali s peto, kolikor je pac sadika velika. Okrog rastline pustimo plitvo vdolbino za zalivanje, zlasti ce je prst rahla in dobro prepustna.

Pri sajenju na trati znamujemo obseg jame, odstranimo rušo na dnu, s koreninami navzgor. Rušo grobo razsekamo in jo zasujemo s prstjo do visine, ki je primerna za sajenje. Okrog dreves, ki so zasajena posamič na trati, moramo pustiti kolobar gole prsti nekaj let oziroma dokler drevo ne začne bujno rasti, sicer bo debela plast trave ali plevela pobrala del vode ali hranil, ki jih mladi iglavec nujno potrebuje za uspesno rast.

Nega

Po sajenju je v naslednji rastni dobi ali dveh najpomembnejše zalivanje. Ce prst ne zadržuje vode, začnemo zalivati, cim ne de-

Pisane metasekvojine iglice (Foto: Harry Smith)

zuje dva do tri tedne. Plitvo vdolbino napolnimo trikrat in to ponavljamo vsak sušni teden. Ko korenine sežejo dovolj globoko in rastlina dobro raste, navadno po dveh ali treh letih, včasih pa se prej, zalivanje ni več potrebno. V tej dobi je zelo koristno mulčenje z gozdno prhlico, kompostom in kostno moko. Za dobro rascene iglavce kolicenje ni potrebno, le lejlandove ciprese

pogosto prodajajo s kolicom, ki ga nato cim prej odstranimo.

Obrezovanje

V nasprotju s številnimi drugimi drevesi in grmi dobijo iglavci svoje okrasne oblike brez začetnega vzgojanja in obrezovanja. Vendar včasih močni vetrovi ali snežne obloge potlacijo kako vejo, ki jo moramo privezati v stari položaj ali pa odrezati, kar pac bolj ko-

risti obliki. Redkeje pride do poškodb glavnega debla bora, jelke ali smreke, nakar se razvije dvoje ali več vodilnih poganjkov. Da bi drevo ostalo simetrično, moramo obdržati najmočnejši vodilni poganjek, druge pa odstraniti. Ce okvaro zgodaj opazimo in takoj privezemo najmočnejšo od zgornjih vodornih vej na pokončno palico, se navadno samo ta razvije v vodilni poganjek.

Zive meje iz iglavcev moramo obrezovati enkrat na leto, v poznem poletju; hitro rastoče sorte, kot so lejlandove ciprese, pa obrezujemo dvakrat med poletjem in zgodnjo jesenjo.

Iz knjige *Iglavci, ki jo je v zbirki Moje vrtno rastline izdala založba Mladinska knjiga. Napisal jo je Kenneth A Beckett, prevedla dr. Darinka Soban, izvirnik pa izdala založba Marshall Cavendish Ltd.*

Izkopljemo jamo, ki je nekoliko večja od koreninske grude. Dodamo pest umetnega gnojila.

Rastlino položimo v jamo tako, da je vrh grude 4 cm pod ravniyo tal.

Dosujemo prst in jo utrdimo s peto. Plitva krožna vdolbina je koristna pri zalivanju.

IRAK / TEŽKO ŽIVLJENJE VOZNIKOV

Sankcije so načele tudi avtomobile

Po petih letih gospodarske blokade motorji iraskih avtomobilov bruhajo oblake dima, zračnice pa pred razpadom varuje le nit. Propad vozil, ki se vijejo po iraskih ulicah, nazorno prikazuje posledice skoraj popolne izvozne in uvozne prepovedi ZN po iraski invaziji v Kuvajtu pod vodstvom predsednika Sadama Huseina leta 1990.

V mehaničnih delavnicah so zato uredili posebne prostore, kjer sudanski mojstri cepajo predrti zračnice, ki bi se pred nekaj leti, ko je Irak zaradi velikega uvoza dnevno izvažal tri milijone sodčkov nafte, končale na smetiscu.

»Tezko je napovedati ziviljenjsko dobo pokrpane zračnice, ker je ta odvisna od nacina uporabe, obicajno pa zdrži dva do tri mesece,« optimisticno razlaga Hasan Husein, obdan z gorodvrženim gum in silom in nitjo v rokah.

Pokvarjeni avtomobili, predrti zračnice in izpušne

cevi ter razpadajoči lezaji ovirajo promet na ulicah Bagdada. Najmanj tri cetrtine avtomobilov vozi z razbitimi vetrobranskimi stekli, saj si novih ne morejo privosciti, pri večjih vozilih pa luknje zapolnijo s kosi stekla. Vzrok za takšno stanje je pomanjkanje rezervnih delov, saj jih morajo dobavitelji v državo pretihotapati, in velik padec vrednosti irskega dinarja.

Neki taksist je v vozilu z razbitim vetrobranskim steklom pojasnjeval: »Vetrobrana preprosto ne morem zamenjati, saj bi me to stalo 50 tisoč dinarjev, tega pa si

ne morem privosciti.« Neki drugi voznik, ravno tako z razbitim steklom, pa je dejal, da je policija že zdavnaj opustila vse poskuse, da bi vzpostavila prejšnji red, ceprav se zaveda nevarnosti take voznje, ko vozniki le s tezavo vidijo cesto pred sabo. »Včasih so bili na domačem trgu na voljo vsi rezervni deli, tako da zamenjava in popravilo nista stali iznajdljivejši. Vsak taksist iz Jordanije prevaža dodatne zračnice, Turcija pa cez irasko mejo v prtljajznih tovarnjakov v skritih rezervuarjih izvaža nafto.

Zaradi prepovedi uvoza vseh izdelkov razen hrane in zdravil, ki jo ZN redno nadzoruje, so domačini postali iznajdljivejši. Vsak taksist iz Jordanije prevaža dodatne zračnice, Turcija pa cez irasko mejo v prtljajznih tovarnjakov v skritih rezervuarjih izvaža nafto.

Takšnega sijaja na iraskih cestah že dolgo ni več mogoče videti

Domaci obrtniki dele popravljajo, namesto da bi jih nadomestili z novimi, in po odpadnih avtomobilih mrzlično isčejo dele, ki bi jih lahko spremenili v nadomestne.

Mehanik Asad Saleh meni, da nadomestni deli, ki jih izdelajo doma, sicer ne trajajo dolgo, pomembno pa je le, da avtomobil spravijo v vozno stanje. Zaradi vesplosne revščine, razpada zakonodaje in reda ter pomanjkanja avtomobilskih rezervnih delov je zacvetela

kraja avtomobilov.

Iracani so se zatekli k skrajnim ukrepom. Ponoci iz avtomobilov odstranjujejo najpomembnejše dele, ob vsakem postanku najamejo strazarja ali v avtomobilih med nakupovanjem puscajo sorodnike. Dva Iracana sta pred nekim potovanjem iz mesta celo najela zerjav, ki je le, da avtomobil dvignil na betonsko streho njunih domov.

Epidemija kraj, ki je prizadela tako diplomatska prizadevanja kakor tudi Iraca-

ne same, je pripomogla k razvoju varnostnih sistemov. Nekatere elektricne alarmne sisteme so med invazijo, ki Iraku zdaj povzroca more, »uvozili« iz Kuvajta. Ker so tatovi avtomobilov pogosto oborozeni, zascita pred tatvino ne zadostuje. Neki clan tuje delegacije je bil prica dogodka, ko so nekemu vozniku zadali smrtni strel v glavo, potem ko ni hotel takoj predati kljucev.

Razmere se bodo po predvidevanjih v prihodnje se zaostrovale, saj naj bi po na-

povedih trgovinski embargo trajal vsaj še leto. Po ukinitvi sankcij se bodo avtomobili, ki zdaj vozijo po iraskih ulicah, verjetno pridruzili kupom na odpadkih, saj so popravila le zacasna resitev.

»Moja placa sicer zadosca za preziviljanje družine, ne pa tudi za vzdrzevanje vozila,« pravi neki taksist in dodaja: »Sem le upokojenec. Ceprav sem utrujen, moram preziviljati družino, in ce me avtomobil pusti na cedilu, bomo stradali.«

Jack Redden, Reuter

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo se pogloblja ciklonsko območje. Hladna fronta se od severa blizu Alpam, za njo doteka precej hladnejši zrak. Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.41 in zšlo ob 16.49. Dan bo dolg 10 ur in 8 minut. Luna bo vzšla ob 13.54 in zšla ob 0.12.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	24. 10	23. 10
Ljubljana Bežigrad	11	20
Celje	2	39
Zagorje	-	19
Hrastnik	43	-
Dobovec	-	1
Mejna imisijska vrednost:	350 mikrogramov/m ³	
Kritična imisijska vrednost:	700 mikrogramov/m ³	

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje se bodo hitreje utrudili, bodo potrti in razdražljivi, proti večeru pa se bo tem težavam pridružil še slabo počutje, ponoči pa motnje v spanju.

PLIMOVANJE

Danes: ob 6.12 najvišje 38 cm, ob 12.50 najnižje -26 cm, ob 18.31 najvišje 15 cm.

Jutri: ob 0.15 najnižje -30 cm, ob 6.50 najvišje 44 cm, ob 13.28 najnižje -37 cm, ob 19.23 najvišje 22 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	10
1000 m	8
1500 m	6
2000 m	2
2500 m	-1
2864 m	-3

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 3 do 6 vozlov
popoldne: NW 4 do 8 vozlov

VOX POPULI

Ako na mrtvih dan dežuje, zamete zima prikaže.
Mraz na vse svete, pomeni lep Martinov dan.

DANES

Slovenija: V notranjosti države bo zmerno do pretežno oblačno in v glavnem suho. Na Primorskem bo precej sončno. Najvišje dnevne temperature bodo od 11 do 19° C. Sosednje pokrajine: Zmerno do pretežno oblačno bo.

JUTRI

V Sloveniji: Vreme se bo poslabšalo, padavine bodo čez dan zajele vsa Slovenijo, meja sneženja se bo spustila pod 1000 m nadmorske višine. Obeti: V petek bo oblačno, občasno bo rahlo snežilo ali deževalo. Pihal bo severovzhodni veter, na Primorskem pa burja.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

V NY erotično in pisano

Vivienne Tam je svojo manekenko oblekla v dokaj prozorno bluizo (Telefoto AP)

Ce je bil prejšnji model dokaj erotičen pa so ti trije, namenjeni ppoletju 1996 zelo živopisani (Telefoto AP)

Pošasti v turškem jezeru

ANKARA - Turki se s posatjo iz jezera Van ne salijo: da bi ugotovili, ce res obstaja ali gre za sad ghole domisljije so imenovali parlamentarno komisijo, ki bo morala ugotoviti, kakop je s to zadevo. V jezeru naj bi namreč živele neznane živali, dolge od 6 do 8 metrov, podobne dinozavrom. Med tistimi, ki so baje videli »posasti« naj bi bilo tudi nekaj članov parlamenta.

Aga Kan hoče nakit

ZENEVA - Da bi priprical bivšo ženo, da ne proda nakita, ki ji ga je v letih poroke podaril, je Aga Kan izjavil, da je pripravljen dragocenosti odkupiti za 26 milijard lir. Med nakitom, ki ga nekdanja »begum« hoče prodati je tudi 13, 58 karatni mordi demant, ki sam velja približno 10 milijard lir. Aga Kan noče, da bi družinski nakit razprodali.

Svojevrstni pedagoški prijemi

MADRID - Njegovi učenci niso bili disciplinirani, zato jih je njihov profesor nagnal bose po 6 km dolgi gorski poti, njega pa so stari učencev prijavili sodiscu. Med solskim izletom so fantje, ki so stari od 13 do 14 let, spili proti njegovi volji in kljub prepovedi steklenico vode. »Ko sem videl, da me niso ubogali, sem pobesnel in sem jih hotel kaznovati, tako, da se bodo spomnili,« je kot opravičilo dejal pedagog.

Atmosfera se segreva, a nekoliko bolj počasi

WASHINGTON - Ameriska Agencija za varstvo okolja (EPA) je v 186 straneh poročila, ki ga je sestavilo dvajset priznanih klimatologov ob sodelovanju Mednarodne komisije za podnebne spremembe (IPCC), navedla, da se nadaljuje postopno segrevanje zemeljske atmosfere, a v manjši meri kot so to napovedovali pred leti. EPA in IPCC se tudi strinjata, da je za otoplitev v prvi vrsti kriva človeška dejavnost in da torej morajo vlade poseči, tako da bodo preprečile katastrofo, ki grozi našemu planetu.

Kljub temu prepričanju pa so bili izvedenci precej previdni, ker jim je vreme v zadnjem obdobju precej zagodlo in jim postavilo na glavo vsa predvidevanja. Matematični modeli

podnebja na našem planetu so namreč prezahtevni tudi za najsodobnejše računalnike, tako da marsikatera napoved izpade kot golo akademsko razglabljanje.

Ameriska agencija napoveduje, da se bo konec leta 2100 temperatura na Antarktiki zvisala od 2° do 4° Celzija, izvedenci IPCC iz petindvajsetih držav pa so previdnejši, saj računajo, da se bo temperatura zvisala od 1° do 3,5°. Tako eni kot drugi pa si niso povsem na jasnem glede posledic tega zvisanja temperature.

Prvotne katastrofalne napovedi, da se bo gladina oceanov do leta 2100 zvisala za dober meter, so končno opustili. Sedaj trdijo, da se bo gladina zvisala za 45, 72 centimetra. Se več, klimatologi ne

izključujejo, da se bodo s zvišanjem temperature povečale tudi snežne padavine na Antarktiki, kar bi lahko izničilo višanje gladine morja.

Novi podatki vzbujajo sum, da so trditve o akademskem razglabljanju povsem upravičene. Nekateri celo trdijo, da bo zacetenemu zvišanju temperature sledilo ponovno znižanje. Z višjo temperaturo naj bi prišlo do večjega izparevanja, oblaki pa bi omejili tako imenovani pojav tople grede, ki ga povzroča raba trdih in tekočih goriv. Ob tem bi bilo seveda zmotno, ce bi se prepustili prepričanju, da bo naš planet sam poskrbel in izničil nase grehe in bi nadaljevali z onesnaževanjem ozračja in s sistematično sečnjo zadnjih pragozdov.